

OSNUTEK DRUŽBENEGA NAČRTA OBČINE LJUBLJANA – ŠIŠKA 1976–1980

Rezultati gospodarjenja terjajo odgovornejšo presojo načrtovanih družbenih potreb v občini Ljubljana-Šiška za obdobje 1976-1980

Osnutek družbenega načrta občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1976-80 je seštevek načrtov samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti ter minimalnih kazalcev gospodarskega razvoja TOZD. Seštevek minimalnih kazalcev razvoja gospodarstva je delno popravljen na podlagi izhodišč, ki jih je sprejela občinska skupščina na zasedanju dne 26.6.1975, medtem ko so SIS in KS svoje načrte pripravljale že na osnovi teh izhodišč.

Samoupravne interesne skupnosti so svoje načrte že usklajevale v okviru petih ljubljanskih občin.

Osnutku družbenega načrta je priložen osnutek dogovora o osnovah za sestavo družbenega načrta občine Ljubljana-Šiška. Ta dogovor naj bi sprejele vse TOZD, SIS, KS in druge samoupravne organizacije in skupnosti. Poleg tega naj bi dogovor sprejela tudi občinski sindikalni svet in izvršni svet občinske skupščine. Ta dogovor vsebuje osnovne proporce o razvoju občine in načelne opredelitve za razvoj posameznih SIS. Dogovor, ki je v osnutku, bo potrebno v času javne razprave uskladiti z dogovorom, ki ga bomo sprejeli za območje Ljubljane, regije in republike o družbenem in gospodarskem razvoju. Ti dogovori bodo namreč usklajevali optimalne možnosti razvoja po posameznih območjih in področjih. Usklajen občinski dogovor in pripombe javne razprave na osnutek bodo rabili vsem dejavnikom planiranja za pripravo predloga družbenega načrta občine, ki ga bo potrebno sprejeti v začetku prihodnjega leta.

Predlog načrta bo moral v celoti upoštevati predvideni zakon o družbenem planiranju. Osnutek tega zakona je že objavljen, zato smo delno upoštevali postopek, ki ga predvideva osnutek zakona. Priznavamo pa, da je med osnutkom načrta in možnostmi za realizacijo tega načrta prevelik razkorak. To je razvidno zlasti iz ocen sredstev potrebnih za izvedbo načrtovanih nalog in ocen sredstev, ki so možni viri za financiranje nalog.

I. Gospodarske naložbe

Po grobi oceni bi za realizacijo programov gospodarskega razvoja, kot je to predvideno v predloženem osnutku družbenega načrta občine za obdobje 1976-1980, potrebovali naslednja sredstva:

	v 000 din
Investicije v proizvodnjo	5,965.476
investicije v družbeni standard	375.936
skupaj vlaganja v osnovna sredstva	6,341.412

Ocenjujemo, da bo v obravnavanem petletnem obdobju gospodarstvo ustvarilo za enostavno in razširjeno reprodukcijo (amortizacija in skladi) razpoložljivih sredstev v višini 6,544.535 tisoč dinarjev.

	v 000 din
Od tega bodo potrebovali:	
- za enostavno reprodukcijo	1,439.790
- za vlaganja v obratna sredstva	719.895
- za združevanje v infrastrukturo	589.005
- za obvezna posojila	2,225.130
skupaj	4,973.820
tako, da ostane za nova investicijska vlaganja	1,570.715
Vsega	6,544.535

Za celotno realizacijo načrtovanih investicij bi bili torej potrebni naslednji viri:

- lastna sredstva TOZD	1,570.715
- združevanje v okviru OZD	781.655
- bančna sredstva in tuji krediti	3,989.042

Ni verjetno, da bi TOZD uspele v okviru dogovarjanja z gospodarsko zbornico in poslovnimi bankami zagotoviti kredite, ki bi predstavljali kar 61% udeležbo kreditov v predvidenih investicijah. Zato bo potrebno, da javna razprava in ponovna revizija investicijskih vlaganj uskladi načrtovane investicije z možnimi viri financiranja.

2. Komunalna infrastruktura in ceste

V osnutku družbenega načrta so na območju posameznih KS predvidena naslednja vlaganja:

	v 000 din
za ceste in zunanjo ureditev	174.921
za hortikulturo	20.684
za javno razsvetljavo	27.583
za meteorno kanalizacijo	120.889
skupaj kolektivna komunalna poraba	344.077
za fekalno kanalizacijo	125.659
za vodovode	25.760
za električne vode (napeljave)	33.698
za telefonsko omrežje	28.801
skupaj kolektivna in individualna komunalna poraba	557.995
investicije po programu sklada za ceste	91.006
urbanistična dokumentacija	25.000
V s e g a	674.001

V navedenem pregledu pa niso zajeta načrtovana investicijska vlaganja v ceste na podlagi 10-letnega programa izgradnje cest v Ljubljani, investicije v vročevodno in plinovodno omrežje, investicije v primarna komunalna omrežja, ker je vse to predmet širših planov in sistemov financiranja.

Možni viri za financiranje načrtovanih investicij pa so:

	v 000 din
dohodki proračuna (kasneje dohodki pristojne samoupravne skupnosti)	90.364
prispevek za uporabo mestnega zemljišča	28.770
prispevek od motornih vozil in goriv	26.100
sredstva državnega kapitala	38.900
prispevki občanov (300 din na leto) če bo sprejet samoupravni sporazum za financiranje KS	51.500
skupaj	235.634

Načrtovana investicijska vlaganja bi sicer omogočila popolno asanacijo komunalne in cestne problematike v tem obdobju, kar žal sredstva ne omogočajo. Zato bo saniranje nujno potrebno razširiti na 10-letno obdobje tako, da bi z določitvijo prioritetenih investicij uskladili programe vlaganj z možnimi viri.

Opozarjamo, da pri naštetih virih predvidevamo tudi prispevek občanov v višini 300 din. V kolikor bo sporazum določal drugo višino, bo treba to postavko ustrezno korigirati.

3. Stanovanjsko gospodarstvo

Petletni program stanovanjskega gospodarstva predvideva gradnjo 6.200 stanovanj v skupni vrednosti 3.495.341 tisoč din.

Možni viri za financiranje te graditve so naslednji:

	v 000 din
sredstva po 11. členu zakona o programiranju in financiranju stanovanjske graditve	781.392
od tega:	
sredstva, ki ostanejo za neposredno razpolaganje TOZD	268.208
vezana sredstva pri banki	233.260
sredstva za solidarnostno stanovanjsko gradnjo	279.924
sredstva TOZD (nad 6 %)	127.135
sredstva po 15. členu zakona (zasebni sektor)	10.248
sredstva varčevalcev	41.114
bančni krediti občanov na osnovi pravilnika o varčevanju	416.469
sredstva SSS (samoupravne stanovanjske skupnosti) amortizacija stanovanjskega sklada	17.781
skupaj	1.394.139

Glede na predvideno stanovanjsko gradnjo predstavljajo zagotovljeni viri le 40 % potrebnih sredstev, oziroma manjka 2.101.202 tisoč din, kar bo možno vsaj delno kriti še z naslednjimi viri:

- sredstva občanov iz drugih občin, ki kupujejo stanovanja na področju občine Šiška;
- sredstva solidarnosti, ki bodo zbrana iz drugih območij Ljubljane;
- sredstva OZD izven območja občine Šiška, ki bodo kupovale, oziroma gradile stanovanja v Šiški;
- sredstva občanov, ki jih neposredno vlagajo v stanovanjsko gradnjo.

4. Samoupravne interesne skupnosti

Glede na to, da v fazi osnutka srednjeročnega načrta ni možno predvideti delitve globalne stopnje za samoupravne skupnosti, ki delujejo na nivoju občine, ker je to zadeva posebnega dogovarjanja, bomo v kvantifikaciji potrebnih sredstev združili vsa sredstva občinskih SIS. Kot osnovo za financiranje teh potreb pa bomo upoštevali realizirano globalno stopnjo v letu 1975, ki naj se v naslednjih letih povečuje za 20% počasneje, kot bo naraščal družbeni proizvod občine.

Srednjeročni načrti SIS predvidevajo naslednje:

	v 000 din
a) Skupnost otroškega varstva	
osnovna dejavnost	185.202
lokacijska in projektna dokumentacija za nove objekte	20.000
nove investicije v VVZ	187.000
investicijsko vzdrževanje	8.800
skupaj	401.002

b) Izobraževalna skupnost	
osnovna dejavnost	787.660
lokacijska in projektna dokumentacija za nove objekte	25.000
nove investicije	202.600
investicijsko vzdrževanje in adaptacije za prehod na celodnevni pouk	41.860
skupaj	1.057.120

c) Raziskovanje

Raziskovalna skupnost predvideva za realizacijo programa v občini sredstev v višini 400 tisoč din. Skupnost se bo financirala iz sredstev, ki se zbirajo na republiški ravni, zato tega zneska ne upoštevamo v naši globalni bilanci.

d) Skupnost zdravstvenega zavarovanja

	v 000 din
osnovna dejavnost	1.254.293
investicije v zdravstveni dom	72.000
skupaj	1.326.293

Sredstva za to skupnost se zbirajo na nivoju regije, zato niso upoštevana v končni bilanci družbenega načrta občine.

e) Pokojninsko – invalidsko zavarovanje

V pokojninsko – invalidskem zavarovanju je vključena 100% solidarnost vseh občin v SRS, zato nastopa ta skupnost enotno za vso republiko. Glede na navedeno nimamo podatkov, kakšna je poraba sredstev na območju občine, možno pa bi bilo ugotoviti, kakšna sredstva bi se zbrala od občanov in TOZD v občini Šiška in bi bil to le enostranski podatek.

Zaradi tega porabe sredstev v te namene in virov za financiranje ne upoštevamo v globalni bilanci.

f) Skupnost socialnega skrbstva

	v 000 din
osnovna dejavnost	131.119
investicija v dom upokoencev	41.800
skupaj	172.919

g) Kulturna skupnost

	v 000 din
redna dejavnost občinske skupnosti	2.678
financiranje kulturne skupnosti Slovenije	24.540
financiranje programa ljubljanske kulturne skupnosti	162.000
skupaj redna dejavnost	189.218
investicije v kulturne domove po predlogih KS	60.190
v s e g a	249.408

h) Telesno-kulturna skupnost

redna dejavnost	90.104
investicije in investicijsko vzdrževanje objektov telesne kulture	101.577
skupaj	191.681

REKAPITULACIJA

potrebnih sredstev za občinske samoupravne interesne skupnosti:

	v 000 din
osnovna dejavnost	1,383.303
investicije in investicijsko vzdrževanje	688.827
V s e g a	2,072.130
Viri za financiranje planiranih potreb SIS pa so:	
sredstva proračuna družbenopolitične skupnosti	125.870
prispevek občanov iz OD	1,063.891
samoprispevek (v primeru, da se 1 % prispevek podaljša še v naslednja leta srednjeročnega obdobja)	104.000
skupaj	1,293.761

Razlika med načrtovano porabo in možnimi viri splošne porabe znaša 778.369 tisoč din. Ta deficit bo možno nekoliko znižati glede na investicije v šolstvo in otroško varstvo, ker bo na podlagi sprejetih občinskih izhodišč za pripravo družbenega načrta potrebno uskladiti stanovanjsko graditev z gradnjo objektov otroškega varstva in osnovnega šolstva, in sicer tako, da bo treba zagotoviti dodatna sredstva izven te bilance, ki bi zagotavljala pri gradnji dveh stanovanj eno mesto v vzgojnovarstvenem zavodu. V javni razpravi se bo treba odločiti, katere investicije v družbenih dejavnostih naj imajo prioriteto v tem srednjeročnem obdobju, medtem ko bi ostale investicije odločili za realizacijo v obdobju 1981-1985.

Od planiranih skupnih vlaganj v gospodarstvo, komunalno infrastrukturo, ceste, stanovanjsko gospodarstvo in v dejavnosti SIS, ki predstavljajo po predloženem osnutku srednjeročnega načrta vrednost 12.582.884 tisoč din (1.258 starih milijard), je po bilanci virov zagotovljeno 5.275.904 tisoč din (527 starih milijard), kar pomeni, da naj samoupravljalci v TOZD, delegati združenega dela, delegati KS in delegati SIS z vso odgovornostjo ponovno pregledajo osnutke srednjeročnih načrtov lastnih dejavnosti in v okviru javne razprave predlagajo občanom in samoupravljalcem prioritete vrstne rede za investicijska vlaganja in glede na sprejete stabilizacijske načrte proučijo vse možnosti za znižanje stroškov osnovne dejavnosti SIS.

Ljubljana, 27. novembra 1975

Koordinacijski odbor
Skupščine občine Ljubljana-Šiška
za sestavo družbenega načrta
občine za obdobje 1976-80

I. UVOD

Zvezna skupščina je v letu 1973 sprejela Zakon o pripravah za sprejetje družbenega načrta Jugoslavije od leta 1976 do leta 1980. Na podlagi tega zakona je skupščina SRS sprejela stališča in sklepe za pristop k izdelavi družbenega plana SRS za obdobje 1976-1980. V stališčih je med drugim določeno, da tudi občine na podlagi dogovorov o skupnih interesih in ciljih gospodarskega in družbenega razvoja v občini ter na podlagi planov in programov OZD, SIS in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti s svojega območja ter na podlagi skupaj ocenjenih možnosti in pogojev za razvoj, izdelajo svoje družbene plane. To izhaja tudi iz 187. člena ustave SRS, kjer je določeno, da se z družbenimi plani občine določa skupna politika gospodarskega in družbenega razvoja v občini, usklajena s politiko razvoja drugih skupnosti in usmerja ter usklajuje razvoj posameznih dejavnosti.

V novem sistemu planiranja so delovni ljudje v TOZD in delovni ljudje in občani KS nosilci samoupravnega planiranja gospodarskega, družbenega in prostorskega razvoja. Kot neposredni upravljalci samostojno sprejemajo svoje plane in programe razvoja, oblikujejo in sprejemajo skupno politiko razvoja tudi na raznih ravneh združevanja dela in sredstev, v interesnih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih ter usklajujejo svoje interese s pomočjo samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja. Družbena aktivnost občine vključuje področje materialne proizvodnje (gospodarstvo) in področje nematerialne proizvodnje (negospodarstvo). Na področju materialne proizvodnje delovni ljudje na osnovi posamezno in skupno dogovorjenih ciljev uresničujejo proizvodnjo materialnih dobrin, potrebnih za obstoj in razvoj družbene skupnosti ter z menjavo teh dobrin zagotavljajo tudi tiste, ki jih sami ne proizvajajo. Proizvodnja materialnih dobrin pogojuje ustvarjanje dohodka, ki je družbena lastnina. Delovni ljudje na osnovi samoupravnega dogovarjanja usmerjajo ustvarjeni dohodek tako, da zagotavljajo ustrezen rast proizvodnih zmogljivosti ter pogojev za uspešno delo in večjo produktivnost. Za uspešno in učinkovito delo pa je kot predpogoj potrebno: znanje, socialne in druge vrste varnosti, stanovanje, preskrba ter druge oblike in tiste dejavnosti, ki jih zajema področje družbenih služb.

Delovni ljudje in občani se na podlagi delegatskih razmerij ter samoupravnih odnosov združujejo v SIS v cilju uspešnega razreševanja prioritarnih nalog, ki jih zajemajo družbene dejavnosti in so posledica vsestranskega razvoja v občini.

Pri tem so zlasti pomembne vse tiste naloge, ki najbolj neposredno prispevajo k dvigu družbene produktivnosti in delovne storilnosti ter omogočajo rast družbenega in osebnega standarda delovnih ljudi in občanov.

Družbeni plan je na ta način dogovor delovnih ljudi, ki usmerja nadaljnji razvoj celotne družbene aktivnosti v korist delovnega človeka kot posameznika in družbe kot celote.

V krajevnih skupnostih se delovni ljudje dnevno srečujejo s problemi obstoja in razvoja. Krajevne skupnosti so zainteresirane za rast materialne proizvodnje, ker le-ta pogojuje večjo stopnjo družbenega standarda delovnih ljudi, ki so obenem delavci v materialni in nematerialni proizvodnji.

Cilj družbenega plana je torej v večjem materialnem bogastvu samoupravne skupnosti, kar pomeni večjo blaginjo delovnih ljudi. Odločujoč vpliv za doseg dogovorjenih ciljev ima razvoj samoupravnih družbenih odnosov. Kolikor bo večji vpliv delovnih ljudi na snovanje razvojne politike, toliko večja bo zavzetost vsakega posameznika pri uresničevanju te politike, kar pomeni njegovo osebno in skupno družbeno bogastvo.

Družbeni plan razvoja je naš družbeni dogovor o politiki prihodnjega razvoja naše občine. Zastavljene naloge bomo dosegli le, če bo naše delo visoko produktivno na vsakem delovnem mestu tako v proizvodnji kot tudi v družbenih službah. Za doseg zastavljenih ciljev bodo potrebna velika materialna sredstva ter medsebojno usklajevanje različnih interesov. Dostikrat bo potrebno osebne interese podrediti in prilagoditi splošnim družbenim interesom.

Družbeni plan razvoja občine je naš program stabiliziranja družbenih odnosov. Načrt moramo razumeti kot dinamični dokument, ki ga bomo uresničevali tako, da ne bomo drobili sil in sredstev, kadar to ne bo nujno potrebno. Skladno s prednostnimi potrebami bomo v letnih načrtih in z družbenimi dogovori v posameznih letih dajali prednost posameznim družbenim potrebam. S tem začinjamo proces stalnega dinamičnega planiranja, ki obvezuje vse nosilce planiranja.

Vsaka etapa poti, ki smo si jo zastavili, bo namenjena dolgoročni politiki rasti blagostanja občanov ter bo usklajena z načrti družbenoekonomskega razvoja širše družbenopolitične skupnosti.

II. OSNOVE DOSEDANJEGA RAZVOJA

Občina Ljubljana-Šiška je druga največja ljubljanska občina, katere površina znaša od leta 1963 dalje, ko se ji je priključila občina Medvode, 156 km².

Po podatkih katastra se izkorišča za kmetijske namene 6.598 ha ali 42 % celotne površine občine, pod gozdovi je 7.849 ha ali 50 %, neplodnih površin pa je 1.153 ha ali 8 %.

Občina razpolaga z 0,22 ha rodovite zemlje po prebivalcu (SRS nekaj nad 1 ha), od tega predstavljajo preko polovice gozdovi. Obdelovalne zemlje odpade na prebivalca v občini 0,09 ha (v SRS 0,42 ha). Rodovitne površine, med katerimi so predvsem kmetijska zemljišča, se v povojnih letih hitro zmanjšujejo in to zemljišča, ki so za kmetijsko proizvodnjo zelo ugodna. Od posameznih zemljiških kategorij so se najbolj zmanjšale površine njiv, medtem ko se je obseg gozdov povečal. Kmetijska zemljišča se manjšajo predvsem zaradi:

- zaraščanja z gozdovi v hribovitih predelih;
- urbanizacije, to je povečanja zazidalnih in drugih urbaniziranih zemljišč;
- opuščanja proizvodno slabših ornih zemljišč;

1. POVRŠINA

Po statističnih podatkih je živel leta 1960 na območju občine Šiška 45.352 prebivalcev oz. 22,6 % vseh prebivalcev ljubljanskih občin ali 2,9 % prebivalcev republike. To razmerje se do leta 1970 ni spremenilo. V letu 1970 pa je znašalo število prebivalcev občine že 64.469, ki predstavljajo 25 % prebivalcev ljubljanskih občin oz. 3,7 % prebivalca republike. Od leta 1970 dalje število prebivalcev v občini hitreje narašča kot v Ljubljani oz. v Sloveniji. Tako je živel na območju občine leta 1974 74.124 prebivalcev ali 26,4 % prebivalcev Ljubljane oz. 4 % prebivalcev republike.

Delež kmečkega prebivalstva v občini je znašal leta 1960 6,5 % celotnega prebivalstva občine (v Ljubljani 10,1 %). Število kmečkega prebivalstva se zmanjšuje, posebno delež aktivnega kmečkega prebivalstva. Upadanje aktivnega prebivalstva je predvsem močno pri mladem, delovno bolj sposobnem prebivalstvu. Tako predstavlja leta 1971 delež kmečkega prebivalstva le še 3,1 % celotnega prebivalstva občine.

3. ZAPOSLENOST IN OSEBNI DOHODKI

V začetku leta 1975 je bilo zaposleno na območju občine 29.747 ljudi, od tega v gospodarstvu 27.360 in v negospodarstvu 2.387. Število zaposlenih v gospodarstvu se je povečalo v primerjavi z letom 1960 za 78,4 % ali za 4,2 % letno, kar je nekoliko višje od letnega povečanja števila zaposlenih v ljubljanskih občinah, ki znaša 3,7 %. Največjo stopnjo porasta števila zaposlenih v gospodarstvu zasledimo v obdobju 1960-1965, ko je bila letna stopnja rasti zaposlenih 4,6 %. V obdobju 1965-1970 se je gibal v višini 3,6 %, v naslednjih dveh letih pa se je število zaposlenih zopet povečalo letno za 4,5 %. Tudi od leta 1972 dalje znaša stopnja rasti zaposlenih 4,6 % letno.

Tudi v negospodarstvu je število zaposlenih najhitreje naraščalo v obdobju 1960-1965, ko je bila letna stopnja rasti kar 10,2 %. Od leta 1965 dalje pa se število zaposlenih v negospodarstvu povečuje letno za 2,4 %.

Povprečno izplačani neto osebni dohodki v družbenem sektorju občine so v letih 1965 do 1974 v primerjavi z republiko naraščali takole:

	Šiška		Letna stopnja rasti	S R S		Letna stopnja rasti
	Povpr. OD	1974		Povpr. OD	1974	
Družbeni sektor skupaj	689	2.951	17,5	646	2.855	18,1
Gospodarstvo	659	2.951	18,1	603	2.798	18,6
Negospodarstvo	785	2.950	15,8	749	3.372	18,2

Poprečni osebni dohodek zaposlenih v občini v letu 1975 je bil višji kot je znašalo republiško povprečje. Stopnja rasti osebnih dohodkov v obdobju 1965-1974 v občini je ciser nižja kot je v povprečju Slovenije, vendar so povprečni osebni dohodki zaposlenih na območju občine v letu 1974 še vedno višji od republiškega povprečja.

To nam kaže tudi primerjava povprečnih osebnih dohodkov po panogah v Šiški v primerjavi z republiko:

	Šiška		Letna stopnja rasti	S R S		Letna stopnja rasti
	Povprečni OD	1974		Povprečni OD	1974	
Industrija	671	2.959	17,9	632	2.707	17,6
kmetijstvo	564	2.810	19,6	561	2.726	19,2
gozdarstvo	697	—	—	644	2.859	18,0
gradbeništvo	595	2.742	18,5	613	3.095	19,7
promet	808	3.512	17,7	683	3.155	18,5
trgovina in gost.	665	2.966	18,1	648	2.838	17,8
obrt	720	2.916	16,8	578	2.678	18,6
komunala	663	2.525	16,0	600	2.759	18,5

Kot je iz pregleda razvidno, imajo najvišje osebne dohodke, tako v občini, kot tudi v republici v obeh primerjalnih obdobjih, v panogi prometa. Najnižje osebne dohodke v občini imajo zaposleni v komunalni, v republici pa v panogi obrti.

4. DRUŽBENI PROIZVOD

V obdobju od leta 1960 do 1965 je družbeni proizvod občine hitro naraščal in to za 23,5 % letno, kar je hitreje kot v republici (20,4 %). V naslednjem obdobju do leta 1970 je naraščal nekoliko počasneje, vendar je njegova rast še vedno nad republiško rastjo. Po letu 1970 pa opazimo, da narašča družbeni proizvod občine počasneje, kot pa je ta naraščal v republici. Zato se je tudi udeležba občine v ustvarjenem družbenem proizvodu Slovenije znižala od 5,7 % leta 1970 na 5,3 % leta 1973.

Na prvem mestu v ustvarjenem družbenem proizvodu je industrija, ki je ustvarila v letu 1960 68,3 % družbenega proizvoda. Delež industrije v ustvarjenem družbenem proizvodu se niža in znaša leta 1973 52,7 %. Po drugi strani pa se udeležba gradbeništva in trgovine povečuje, saj je udeležba gradbeništva v družbenem proizvodu od 3,9 % leta 1960 narastla na 11,7 % leta 1973, trgovina pa v istem obdobju od 6,4 % na 17,9 %. Razmeroma nizka pa je vsa leta udeležba kmetijstva in gostinstva. Udeležba prometa in obrti pa se je znižala v letu 1973 v primerjavi z letom 1960.

5. NARODNI DOHODEK

tako kot za družbeni proizvod velja tudi za narodni dohodek, da je do leta 1970 naraščal hitreje od republiške rasti, po tem obdobju pa počasneje. V obdobju 1960-1965 je naraščal po letni stopnji 23,9 % (republika 20,3), od leta 1965-1970 pa po letni stopnji 18,5 % (republika 15,6 %). Največja stopnja rasti narodnega dohodka je bila ustvarjena leta 1971 v primerjavi z letom 1970 in to za 24,7 %, katere stopnja pa je nižja od republiške, saj je ta znašala 27,5 %. V obdobju 1971-1973 pa je stopnja rasti narodnega dohodka nižja kot v republiki.

Delež narodnega dohodka občine v narodnem dohodku Slovenije je bil najnižji leta 1960, ko je znašal 4,5 %. Po tem obdobju pa se je ta delež povečal in se giblje od 5-6 % v skupnem narodnem dohodku Slovenije.

Industrija ustvari v občini najvišji narodni dohodek, vendar delež le-te v ustvarjenem narodnem dohodku občine pada. Tako je padel od 69,6 % leta 1960 na 51,9 % leta 1973.

Narodni dohodek na prebivalca po absolutnih vrednostih sicer presega republiško povprečje, vendar pa je rast narodnega dohodka v občini počasnejša od rasti narodnega dohodka v republiki. Tako je narodni dohodek na prebivalca v občini porastel v letu 1973 v primerjavi z letom 1960 za 650 % ali za 16,7 % letno, v republiki pa za 786 % ali za 18,2 % letno. Vzrok za to je predvsem v hitri rasti števila prebivalcev v občini, saj se je v obdobju 1960-1973 povečalo za 57,5 % ali 3,3 % letno, v republiki, pa za 11,2 % ali 0,8 5 letno. Po letih se je gibal narodni dohodek na prebivalca v občini in Sloveniji takole:

v dinarjih		
Leto	Šiška	Slovenija
1960	4.348	2.790
1965	11.349	6.765
1970	20.898	13.306
1974	40.883	32.022

6. INVESTICIJE

Vrednost investicij v osnovna sredstva v občini Šiška se je v obdobju 1970-1974 povečala za 120,5 % in znaša leta 1974 453.738 tisoč dinarjev. Največji delež investicijskih sredstev se vlaga v gospodarstvo in le neznoten del v negospodarstvo (5 % leta 1970). Največ sredstev se je investiralo v industriji. Na drugem mestu po višini investicij v osnovna sredstva je leta 1970 panoga prometa. Tudi v letu 1974 je industrija po višini investicij v osnovna sredstva na prvem mestu, na drugem mestu pa je stanovanjsko komunalna dejavnost.

III. PROJEKCIJA DRUŽBENO-EKONOMSKEGA RAZVOJA

1. GOSPODARSTVO

Za prihodnje plansko obdobje je možno računati, da se bo gospodarstvo občine razvijalo s približno enakim tempom kot v preteklem obdobju, kar bo omogočilo hitrejšo rast dejavnosti socialnega razvoja in nadomestitev njegovih deficitov iz preteklosti.

To pričakovanje se opira na naslednje temeljne predpostavke:

- da se bo v gospodarskih in družbenih dejavnostih povečala produktivnost dela, izraba delovnih sredstev in časa ter donosnost naloženih sredstev v gospodarstvu;
- da se bo investicijska stopnja, t.j. delež investicij v družbenem proizvodu zadržal na doslej doseženi ravni, vendar v spremenjeni, izboljšani strukturi: delež investicij v infrastrukturo se bo povečal na račun ostalih investicij;
- da se bo izboljšala kvalifikacijska struktura delavcev;
- da se bodo hitreje razvijale samoupravne oblike odločanja v gospodarskih in izvengospodarskih dejavnostih.

Gospodarstvo občine ima vse pogoje hitrejšega razvoja, zlasti v povezavi v proizvodnji, v nabavi surovin na domačem tržišču ter v izvozu. Dosedanji dosežki v izvozni dejavnosti, naraščajoča produktivnost, obsežna investicijska dejavnost gospodarstva v preteklih letih na eni strani opravičujejo optimistična pričakovanja; po drugi strani pa je prav tako utemeljena trditev, da dosedanji hitri razvoj gospodarstva terja občasno usmerjanje. Zaradi tega je treba poiskati tiste produkcijske in druge (tržne, surovinske itd.) faktorje razvoja, ki bodo zadržali morebitno upadanje tempa razvoja gospodarstva.

Prihodnje plansko obdobje bo značilno po višjih investicijah v socialno superstrukturo (družbena prehrana, rekreacija).

V obdobju do leta 1980 je pričakovati, da bo družbeni proizvod gospodarstva naraščal po stopnji 7,5 %. Stopnja zaposlenosti bo naraščala po stopnji 3 %, in sicer v delovnih organizacijah, s sedežem na območju občine po stopnji 2,8 % (v dislociranih obratih izven naše občine 3,4 %), v dislociranih obratih na našem območju pa po stopnji 3,0 %. Tako bi bilo leta 1980 na našem območju v gospodarstvu 29.184 zaposlenih. Politika zaposlovanja bo morala izhajati iz osnovnega stališča, da razmerje med stroški delovnega mesta skupaj s socialnimi stroški (stanovanje, zdravstvo, šolstvo, varstvo itd.) proti družbenemu proizvodu na zaposlenega v določenem obdobju, ne sme biti negativno.

Produktivnost živega dela, merjena z družbenim proizvodom na zaposlenega, bo naraščala s 4,5 – 5 % povprečno stopnjo letno.

Med temeljne predpostavke prihodnjega razvoja sodi sprememba strukture investicij v osnovna sredstva gospodarstva in v družbene dejavnosti. Investicijska politika do leta 1980 favorizira naložbe v tehnologijo, industrijsko infrastrukturo, investicije, ki nadomeščajo živo delo, naložbe v znanje (kadri), organizacijo dela in še posebej investicije, ki usmerjajo produkcijski program v kooperacijo, integracijo in druge vrste proizvodnega sodelovanja.

Investicijska politika tega planskega obdobja še zlasti poudarja naložbe v socialno sfero, saj mora biti skrb za človeka temeljni pogoj.

1.1 INDUSTRIJA

Industrija je bila v preteklosti kljub nepovezanosti, razdrobljenosti kapacitet in tehnološki zastarelosti osnovnih sredstev nosilec celotnega napredka v občini ter je dajala osnovni pečat njeni hitri socialno-ekonomski preobrazbi. Tudi v prihodnje bo industrija zavzemala dominantni položaj v občini, vendar bo tempo njene rasti bolj umirjen kot v preteklem desetletju.

Zato bo potrebno posvetiti posebno pozornost modernizaciji tehnologije, boljšemu izkoriščanju osnovnih sredstev in znanju na osnovi višje kvalifikacije. Prednost se bo torej dajala znanju in tehnologiji, medtem ko se bodo investicije v zgradbe izvajale le, če bodo ekonomsko-tehnično upravičene za razširitev zmogljivosti in za izboljšanje delovnih pogojev delavcev.

Po prvi projekciji minimalnih kazalcev gospodarskega razvoja so TOZD prikazale, da bo predračunska vrednost investicij v gospodarstvu znašala 5.965.476 tisoč dinarjev, od tega

do leta 1976	991.646 din
1976 – 1980	4.338.631 din
po 1980	635.199 din
Viri sredstev:	
sredstva TOZD	2.598.184 din
sredstva OZD	781.655 din
druga sredstva	2.585.637 din

Predračunska vrednost investicij v industriji znaša 4.651.868 tisoč dinarjev. Do leta 1976 nameravajo izvršiti investicije v vrednosti 914.165 tisoč dinarjev ali 19,6 %, v obdobju 1976–1980 v vrednosti 3.199.948 tisoč dinarjev ali 68,8 %, po letu 1980 pa za 537.755 tisoč dinarjev ali 11,6 %. Lastna sredstva predstavljajo 75,7 %, ostalo pa druga sredstva.

Največjo gospodarsko investicijo planira AERO – TOZD tovarna celuloze Medvode, in sicer v znesku 885.939 tisoč dinarjev. Od tega se bo investiralo v zgradbe 144.571 tisoč dinarjev, ostalo pa predstavlja oprema. Ta investicija predstavlja novo dejavnost – proizvodnjo papirja.

Vrednost investicije „Leka“ na območju občine je planirana v višini 554.500 tisoč dinarjev. Za to investicijo imajo 239.500 tisoč dinarjev lastnih sredstev, ostalo pa so tuja sredstva. Gradili bodo obrat za farmacevtsko proizvodnjo ter kontrolne in raziskovalne laboratorije.

Union predvideva v obdobju 1976–1980 za 466.573 tisoč dinarjev investicij in to iz lastnih sredstev. Zgradil bo nova skladišča, vrelno klet, kvasarno, sladarno ter delavnice. Tako bo investiral v zgradbe 177.000 tisoč dinarjev, ostalo pa v opremo.

OZD Litostroj predvideva investicije v višini 351.069 tisoč dinarjev in to iz lastnih sredstev. Ta program investicij vključuje razširitev strojnega parka največjih gabaridov, predvidena je rekonstrukcija in razširitev proizvodnje talnih transportnih sredstev in nabava nove večje talne peči za jeklolivarstvo.

Predračunska vrednost investicije Donita – TOZD Medvode znaša 240.000 tisoč dinarjev. Polovico so lastna sredstva, polovica pa druga sredstva. V občini so predvidene le manjše investicije, medtem ko nameravajo v Trebnjem postaviti nov obrat za avtotestnila.

Fructal TOZD Alko namerava zgraditi linijo za polnjenje alkoholnih pijač, siruper in etiketirko v vrednosti 228.165 tisoč dinarjev. Polovico sredstev je lastnih, ostalo pa tuja. V zgradbe se bo investiralo 70.250 tisoč dinarjev, ostalo pa v opremo.

Predračunska vrednost investicij Slovina znaša 189.300 tisoč dinarjev. Od tega je 120.500 tisoč dinarjev tujih sredstev, razlika pa lastna sredstva. Polnilnica brezalkoholnih pijač, ki se gradi v občini Bežigrad bo znašala 90.000 tisoč dinarjev, ostalo pa predstavljajo investicije v Šiški, in sicer visoko regalno skladišče, destilacija in zorilnica ter rezervoarji za vino (600 vagonov).

Investicija Colorja v znesku 188.848 tisoč dinarjev predstavlja v glavnem rekonstrukcijo obrata sinteze-smole in mešanice. Novogradnja bo le skladišče gotovih izdelkov. Sredstva so lastna. Del investicij (71.000 tisoč dinarjev) se bo izvajalo po letu 1980.

Tekstil – TOZD Tekstilna Medvode predvideva investicijo v višini 125.900 tisoč dinarjev. Zgraditi nameravajo novo proizvodno halo.

Planirana vrednost investicije Plutala v znesku 115.619 tisoč dinarjev predstavlja novo tovarno, ki jo gradijo v industrijski coni v Mostah.

Ker mora podjetje Unitas izprazniti dosedanje prostore na Drenikovi cesti (galvanizacija in brusilnica) zaradi urejanja podvoza, predvidevajo novo investicijo v višini 109.950 tisoč dinarjev.

Zgoraj omenjene investicije predstavljajo 74,2 % celotnih investicij v industriji. Ostale investicije predstavljajo manjše rekonstrukcije in nabavo opreme.

Tako se bo delovna sila v industriji po predvidevanjih v minimalnih kazalcih v občini dvignila od 18.037 leta 1975 na 21.601 leta 1980 ali povprečno letno za 3,7 %. Dvig delovne sile nad občinskim povprečjem je v delovnih organizacijah, kjer so predvidene nove proizvodne zmogljivosti.

Tudi kvalifikacijska struktura se bo spremenila v korist višje kvalifikacije. Tako je kvalifikacijska struktura naslednja

	1975	1980
ozki profili	51,7	50,3
poklicna in srednja šola	42,0	42,7
višja šola	2,5	2,8
visoka šola	3,8	4,2
	100,0	100,0

Produktivnost bo naraščala s stopnjo 5 %, to je s približno enako stopnjo kot doslej, vendar ob nižji rasti vključevanja živega dela.

Industrija kot najmočnejša dejavnost mora postati vodilna sila medsebojnega povezovanja v različnih oblikah tako vertikalno kot horizontalno. Tako naj bi težišče razvoja slonelo na kovinski, elektro in kemični industriji, poleg tega pa tudi na tekstilni industriji, ki je prav v Šiški zelo razvita.

Zunanjetrgovinska aktivnost industrije je bila doslej izvozno-uvožno pasivna. Zato bo osrednja planska naloga štednja in racionalno izkoriščanje surovin. Zmanjšati je treba uvoz surovin in reprodukcijskega materiala in se preusmeriti na domače surovinske in energetske vire ter reprodukcijski material, pri tem pa je potrebno povečati izvoz tako na vzhodna in zahodna tržišča, predvsem pa v države v razvoju. Stremeti je za tem, da bo industrija občine čimprej dosegla aktivni izvozni saldo.

1.2 KMETIJSTVO

V primerjavi z drugimi panogami razvoj kmetijstva zaostaja, kar je predvsem posledica premajhnega vlaganja zlasti v družbenem sektorju, neusklajenih cen kmetijskih pridelkov in repromateriala, neusklajene zemljiške politike in razdrobljenosti posesti.

Glede na vse pomembnejšo vlogo, ki jo v sodobnem času pripisujejo tej dejavnosti z gospodarskega vidika (pridelovanje hrane in surovin), s socialnega aspekta (poselitev pokrajine, zaposlitve), z ekološkega, narodnoobrambnega in drugih vidikov, je treba tej panogi posvetiti posebno pozornost.

Kot najpomembnejša naloga naj bi bila zaustavitev nesmortne deagrariacije, posebno na področjih, ki so sposobna za intenzivnejšo agrarno proizvodnjo.

Kmetijstvo kot tudi gozdarstvo bo potrebno bolj pospešeno razvijati tudi zaradi boljše oskrbe Ljubljane s kmetijskimi pridelki kot tudi zaradi varstva krajine in potreb SLO, kar velja zlasti za višinske predele, da se ohrani vsaj minimalna naseljenost. Pri tem bo treba s prostorskim načrtom opredeliti obdelovalne površine, kjer naj bi se kmetijstvo nemoteno razvijalo.

Za doseg teh ciljev bo potrebno:

- individualno kmetijstvo povezati z družbenim na osnovi kooperacijskih odnosov pri proizvodnji, prodaji oz. odkupu, pri nabavi semen, plemenske živine, gnojil itd.
 - dvigniti produktivnost dela v zasebnem in družbenem sektorju kmetijstva s sistematičnim izobraževanjem, uvajanjem mehanizacije, pospeševanjem sodobnega kmetovanja, z združevanjem obdelovalne zemlje ter s skupno organizirano proizvodnjo, skladiščenjem, transportom in drugimi oblikami sodelovanja
 - sodelovanje z industrijo predelave agrarnih produktov in trgovino
 - specializacija v govedorejo in proizvodnjo živinske krme
 - kreditiranje in odpisovanje stroškov za investicije od davčne osnove
 - kmeta in kmetijske delavce izenačiti pri vseh socialnih pravicah in pogojih za osebni razvoj in blaginjo z drugimi delavci.
- Vse to pa bo lahko doseženo z boljšo samoupravno organiziranostjo, pri čemer mora odigrati svojo vlogo tudi zemljiška skupnost.

Tudi na področju gozdarstva bo potrebno skrbeti za vsebinsko poglobljanje samoupravnih odnosov, vse to v cilju tako ohranjanja splošno koristnih funkcij gozdov, kakor tudi povečanja donosnosti gozdov. Pri tem pa bo potrebno predvsem s hitrejšo izgradnjo gozdnih komunikacij izboljšati dostopnost gozdov.

V družbenem sektorju kmetijstva je s sedežem na našem območju edino Kmetijska zadruga Medvode. Leta 1975 je v njej zaposleno 58 delavcev, do leta 1980 pa predvidevajo povečanje zaposlenih na 61 ljudi. Poleg Kmetijske zadruge so na našem območju še dislocirani kmetijski obrati Emone z 72 zaposlenimi leta 1975, ki pa jih nameravajo leta 1980 znižati na 62. Tako se bo v družbenem sektorju kmetijstva število zaposlenih znižalo v obdobju 1975-1980 od 130 na 123 zaposlenih ali za 1.1 % letno.

Kmetijska zadruga Medvode predvideva vrednost investicij v znesku 3890 tisoč dinarjev in to predvsem za gradnjo skladišč.

1.3 GRADBENIŠTVO

Družbeni proizvod gradbeništva znaša 7,3 % celotnega gospodarstva občine. Do leta 1980 bo družbeni proizvod sicer rasel po 7,7 % letno, vendar bo ob koncu planskega obdobja predstavljal le 6,7 % celotnega gospodarstva.

Delovne organizacije s sedežem na območju občine predvidevajo povečanje števila delovne sile za 1,7 % letno. Od tega bo znašal porast v Šiški 1,3 % letno, medtem ko druge delovne organizacije s sedežem izven naše občine predvidevajo, da se bo delovna sila le-teh na našem območju povečala za 4 % letno. Tako naj bi bilo leta 1980 na našem območju zaposleno v gradbeništvu 2.331 delavcev.

Predračunska vrednost investicij v gradbeništvu znaša 191.002 tisoč dinarjev. To vrednost bodo krili iz lastnih sredstev v višini 129.477 tisoč dinarjev, ostalo pa bodo tuja sredstva.

Največjo vrednost investicije predvidevata Standard-Invest in PAP-TOZD Montaža. Standard-Invest bo gradil tovarno gradbenih elementov, PAP-TOZD Montaža pa obrat za proizvodnjo kovinskih konstrukcij in izdelkov za proizvodnjo elektroindustrije.

Značilnost našega gradbeništva na sploh je velika razdrobljenost po manjših gradbiščih. Zato bo v bodoče potrebno stremeti k odpiranju večjih gradbišč, na katerih bo možno graditi le dobro organiziranim podjetjem, ki bodo sposobna izboljšati svojo tehniko, tehnologijo in racionalno izrabo svojih zmogljivosti.

Gospodarska politika samoupravnih subjektov v občini bo prav zaradi tega morala v bodoče izkazovati vedno večjo pozornost tej gospodarski panogi predvsem iz naslednjih razlogov:

- zaradi njenega izjemno velikega vpliva na celotni razvoj in ker s svojo dejavnostjo pomembno pomnožuje aktivnost drugih gospodarskih in družbenih dejavnosti;
- zaradi evidentnih proizvodnih rezerv v našem gradbeništvu, industriji gradbenega materiala, gradbeni obrti, v projektiranju in montaži.

Prav preko sporazumne cene stanovanjske površine in drugih objektov se bo najbolj pokazala učinkovitost razvojne politike v gradbeništvu in sodelujočih dejavnostih.

1.4 PROMET

V prometu je na našem območju Viator s 3 TOZD prometa, Kompas - TOZD avtobusni promet in Špedtrans - TOZD Medvode.

Družbeni produkt prometa je v letu 1975 udeležen s 6,5 % v celotnem gospodarstvu občine. V letu 1980 pa predstavlja le še 5,5 %. Leta 1980 bo na območju občine zaposleno v prometu 1529 ljudi.

Viator predvideva investicije v višini 740.577 tisoč dinarjev in sicer za nabavo novih vozil in za gradnjo negovalnice za vzdrževanje vozil.

1.5 TRGOVINA

Dosedanji razvoj trgovine na območju občine je temeljil predvsem na razširjanju osnovne trgovinske mreže iz katere se oskrbujejo občani z vsakodnevnimi življenjskimi potrebščinami. Manj se je trgovina razvijala po ostalih področjih (zunanja trgovina, prodaja na debelo itd). To je bilo po eni strani pogojeno z urbanistično usmerjenostjo občine, saj je bilo doslej prav območje občine osrednji prostor stanovanjske izgradnje mesta, po drugi strani pa je teritorialni položaj občine, ki se razteza izven centra mesta manj interesanten za lokacijo trgovske dejavnosti na debelo, zunanjo trgovino itd.

Da območje občine ni preveč privlačno za trgovska podjetja, potrjujejo tudi predvidevanja trgovskih organizacij, iz katerih podatkov je razvidno, da bo udeležba trgovine na območju občine v ustvarjenem družbenem proizvodu leta 1980 enaka kot leta 1975, to je 6,8 %. Po predvidevanjih TOZD, ki imajo sedež na našem območju, bo zaposlovanje do leta 1980 naraščalo po letni stopnji 2,9 %, od tega na našem območju po stopnji 3,1 %. Trgovine, ki imajo sedež TOZD izven našega območja pa predvidevajo porast delovne sile za 8,3 % letno. Na ta porast vpliva predvsem nova delovna sila Metalke, ki gradi nova skladišča v Vižmarjih. Tako bi bilo leta 1980 zaposleno v trgovini na našem območju 2.131 ljudi.

Trgovske organizacije s sedežem na našem območju predvidevajo vrednost investicij v višini 152.223 tisoč dinarjev.

Največjo investicijo predvideva Mercator – TOZD Grmada in sicer v znesku 61.000 tisoč dinarjev. Odprti namerava novi prodajalni v Vižmarjah in DRavljah, kjer ima lokaciji že zagotavljeni, in poslovalnico v Kosezah S 7, kjer pa lokacije še nima.

Delikatesa namerava graditi v Šiški skladišča in slašičarski obrat v višini 9.150 tisoč dinarjev, 6.500 tisoč dinarjev pa bodo znašale investicije v drugih občinah.

Drogerija in Elektrovod bosta gradila novi zgradbi. Stavba Drogerije na sedanji lokaciji je namreč predvidena za rušenje, v stavbi Elektrovida pa je predvidena pivnica Uniona.

Od zunanjih trgovskih organizacij predvideva večjo investicijo Metalka v višini 250.000 tisoč dinarjev in sicer za gradnjo skladišč v Vižmarjah.

Nadaljnji urbani razvoj, stanovanjska izgradnja, povečanje števila prebivalstva po eni strani, po drugi strani pa zaostanek v razvitosti osnovne oskrbovalne mreže, ki ni v dosedanem razvoju uspela dohiteti potreb urbanega razvoja občine, bo terjal v prihodnjem obdobju razvijanje prav te trgovske dejavnosti. Dejstvo, da v občini ni organiziranih TOZD in delovnih organizacij za prodajo na drobno in se zbirajo sredstva ter odloča o razvoju te dejavnosti v občini, v drugih občinskih skupnostih in združenem delu izven občine, bo zahtevalo posebnih organizacijskih in iniciativnih naporov, da bi se na ta način zagotovil razvoj te trgovinske dejavnosti v občini.

Načrtini in razmeroma hiter urbani razvoj strnjjenih stanovanjskih območij občine, dobra povezanost z mestnim centrom ter lega ob magistralni cesti pogojuje hitrejši razvoj trgovinskih dejavnosti, ki so širšega značaja (zunanja trgovina, trgovina na debelo). Organizacije združenega dela vseh vrst trgovinskih dejavnosti čaka v prihodnjem obdobju pomembna naloga – razviti povezovanje z organizacijami združenega dela v proizvodnih dejavnostih in uresničiti nove odnose med proizvodnjo in trgovino. Neposredno vključevanje proizvajalnih organizacij združenega dela v potrošnjo in blagovni promet bo prispevalo k hitrejšemu razvijanju in izpopolnjevanju te gospodarske dejavnosti v občini.

1.6 GOSTINSTVO IN TURIZEM

Občina zajema severovzhodni del Ljubljane in ima zelo zanimivo geografsko sestavo, ki daje razvoju gostinstva in turizma vse pogoje in možnosti. V okolici je naštetih krajev, ki so dostopni vsakemu prebivalcu mesta kot na pr. Šmarna gora, Rašica, Polhograjsko hribovje, Rožnik z Mostecem, reki Sava in Sora ter Zbiljsko jezero. Hiter gospodarski in družbeni razvoj je vplival tudi na povečanje kapacitet gostinstva in turizma, zlasti v zasebnem sektoru.

V družbenem sektorju so na našem območju samo Hotel Ilirija s svojimi obrati, enoti Gostinskega šolskega centra Bellevue in Urban, Kompas – TOZD Motel Medno in POZD Kanu.

Večjih investicij se v tej panogi ne predvideva z izjemo Hotela Ilirija v znesku 82.302 tisoč dinarjev. Predvidena sredstva predstavljajo adaptacije in razširitve obstoječih obratov.

V gostinstvu družbenega sektorja občine je 602 zaposlenih leta 1975. Do leta 1980 bo to število narastlo na 678 zaposlenih.

Zasebnih gostišč pa je našem območju okrog 40. V zadnjem času se je precej uveljavil tudi kmečki turizem, ki ga je treba tudi v prihodnosti pospeševati. To je panoga, ki lahko močno vpliva na spremembo socialno-ekonomskega položaja kmeta.

Kot močno delavsko središče pa ima občina le malo delavskih restavracij, pa še te so v okviru delovnih organizacij. V stanovanjskih soseskah, kjer živi poleg družin tudi mnogo samskih prebivalcev in ostarelih ljudi, ki bi rabili gostinske storitve po dostopnih cenah, takih gostinskih obratov ni. Zato bi bilo potrebno poskrbeti za odpiranje novih kapacitet in razširiti obstoječe zmogljivosti v restavracijah odprtega tipa.

1.7 OBRT

Obrt je pomemben člen gospodarstva, ki s svojo dejavnostjo dopolnjuje industrijsko proizvodnjo in blagovni promet. Obrtna dejavnost je več ali manj udeležena v vseh gospodarskih področjih, predvsem pa v gradbeništvu.

Družbeni sektor obrti predstavlja nekaj manj kot polovico vse obrtne dejavnosti v občini Šiška.

Proizvodna obrt posluje v glavnem kot kooperant družbenega sektorja, medtem ko storitvena obrt nudi storitve občanom.

Obrt je v Ljubljani kot tudi v občini slabo razvita. Obrtne delavnice so slabo opremljene, zato je tudi storilnost sorazmerno nizka. Nizka je tudi akumulativnost.

S porastom standarda rastejo zahteve po raznih storitvah za osebno zadovoljevanje, ki jih nudi storitvena obrt. Ugotavljamo pa, da ta razvoj ne gre v korak z rastočimi potrebami prebivalstva po teh storitvah. Ta dejavnost se razvija nenačrtno in stihijsko.

Razvoj obrti je potrebno programsko usmerjati. Hitrejši razvoj obrti bo možno doseči s poslovnim sodelovanjem in povezovanjem med seboj in z delovnimi organizacijami drugih področij.

Pri ustvarjanju pogojev za delo in razvoj proizvodnih obrti, zlasti za delo v kooperaciji in za prodajo gotovih izdelkov, naj bi aktivno sodelovale neposredno zainteresirane delovne organizacije, pri razvoju storitvenih obrti pa krajevne skupnosti.

Družbena obrt je udeležena v družbenem proizvodu s 3,1 % leta 1975. Enaka udeležba je predvidena tudi leta 1980.

Zaposlenost bo v obdobju 1975-1980 naraščala po letni stopnji 5,6 % in bo število zaposlenih leta 1980 doseglo 1.578 zaposlenih. Investicije so predvidene v višini 96.514 tisoč dinarjev in predstavljajo v glavnem adaptacije in nabavo opreme.

Novogradnjo predvideva le Šport-oprema v višini 27.000 tisoč dinarjev. Postavili bodo proizvodno halo za razširitev proizvodnje šolskih tabel, po katerih je na domačem trgu veliko povpraševanje.

2. UREJANJE PROSTORA

2.1 ZNAČILNOSTI OBMOČIJ IN URBANISTIČNA OPREDELITEV

Območje občine Šiška je izredno raznoliko glede na izrabo prostora, glede na stopnjo komunalne urejenosti, glede na stopnjo urbanega standarda (mreža VVU, šol, oskrbe, zdravstva, rekreacije, kulture itd.) ter glede predvidene izrabe.

Glede visoke izrabe in izgrajenosti izstopajo območja Zgornje Šiške, Spodnje 4iške in ožja sošeska 6, ki pa so z obratnim vrstnim redom urejena komunalno in glede urbanega standarda. Na mestnem območju z minimalno izrabo prostora in velikim komunalnim deficitom izstopata območji Vižmarje-Brod in Stare Dravlje. Izredna razpršenost območja Medvod z okolico in vseh izvenmestnih območij sovpađa z izrednim deficitom komunalnega in urbanega standarda.

Prostorski razvoj občine Šiška urejajo štirje različni osnovni urbanistični dokumenti in sicer.

a) Del občine, ki se nahaja v bivšem ureditvenem območju mesta ureja Generalni urbanistični plan mesta, ki je bil sprejet v letu 1966.

Za to območje je bila v preteklosti značilna intenzivna gradnja. Rezultat tega je, da je velik del površin, predvidenih za stanovanjsko gradnjo, že pozidan, prav tako pa ni več razpoložljivih novih nenačetih površin za proizvodne dejavnosti.

b) Ureditveno območje Medvod je opredeljeno z noveliranim urbanističnim načrtom Medvod in obsega del KS Medvod in del KS Pirniče.

Ta načrt nudi prostorske osnove za nadaljnji razvoj industrije, za blokovno gradnjo ter izgradnjo spremljajočih objektov, ki jih Medvode že dalj časa pogrešajo, vendar ima hibe s stališča smotrnega gospodarjenja s prostorom.

c) Krajinski park Polhograjski Dolomiti je urejen z urbanističnim načrtom, ki ga je sprejela Skupščina občine v lanskem letu. S tem načrtom so zavarovane krajinske znamenitosti in dane osnove za nadaljnji razvoj območja.

d) Celotno ostalo območje občine je urejeno z odlokom o urbanističnem redu, ki je bil sprejet v lanskem letu.

Za to območje je bila v preteklosti značilna izredno razpršena enodružinska gradnja in večje število nedovoljenih gradenj, kar vse je povzročilo številne komunalne probleme. Predvsem je pereče stanje na področju Tacen – Smartno – Gameljne.

S ponudbo lokacij v tesni zvezi je vprašanje predvidene izrabe zazidljivega zemljišča, dejanske izgrajenosti teh kapacitet in s tem nezazidanih kapacitet, ki so na voljo. Tu so značilne sledeče ugotovitve:

- nizka predvidena izraba celotnega območja občine – cca 0,33;
- nizka izgrajenost in tudi sorazmerno večje površine, ki so na novo opredeljene kot zazidljive – prostih cca še 54 % kapacitet;
- predviden relativno nizek (vaški) tretma Medvod glede na mestno območje;
- nizka izgrajenost izvenmestnih naselij (35 %) in s tem stimulirana (preveč površin na voljo) razpršenost v prostoru;
- predvidena izredno nizka izraba proizvodnih con in še v okviru te nizke izrabe nizka izgrajenost – cca 30 %. (Tabela: izraba in zazidalne možnosti)

Lokacijska ponudba prostora se v odnosu na povpraševanje kaže:

a) kratkoročno samo na osnovi sprejetih vseh stopenj zahtevane urbanistične dokumentacije.

b) srednjeročno lahko tudi na osnovi nesprejete zadnje stopnje urbanistične dokumentacije in na koncu srednjeročnega obdobja tudi v sklopu preverjanja vseh stopenj zahtevane urbanistične dokumentacije in v sklopu kompleksne urbanistične politike.

Hiba urbanističnih dokumentov je pomanjkanje zavestnega strateškega (etapnostnega) posega v prostor. S tem se je že skozi dokumentacijo po eni strani sproščala disperzija lokacij, po drugi strani pa ni na voljo ustreznih lokacij za kratkoročne potrebe.

Srednjeročni plan je s svojo časovno opredeljenostjo in s svojim vseobsegajočim značajem odlična priložnost, da v odnosu do urbanistične dokumentacije opredeli prioriteto posegov v prostoru znotraj dolgoročnih projekcij.

S tem ima srednjeročni plan status strateškega elementa znotraj prostorske dokumentacije, po drugi strani pa pomeni preveritev ustreznosti dokumentacije, ki je na voljo.

2.2 CILJI IN POLITIKA UREJANJA PROSTORA

V prihodnjem srednjeročnem obdobju se kažejo naslednji temeljni cilji:

- večja smotrnost pri urejanju prostora, izgradnji prebivališč, izgradnji proizvodnih objektov;
- boljša organizacija mreže družbenih dejavnosti in ostalega urbanega standarda ter usmerjanje le-teh v vsa zazidalna območja in tudi v manjše naselitvene centre;
- zavarovanje obdelovalne zemlje s prostorskimi plani;
- skladna izgradnja cestnega omrežja;
- na področju gospodarskega razvoja tesnejše povezovanje komplementarnih delovnih procesov, skrajšanje medfaznih tovornih manipulacij in zmanjševanje časovnih izgub, ter s tem intenzivnejša izraba prostora;
- usmerjati zasebno gradnjo v izbrane manjše naselitvene centre in koncentriranje okoliške gradnje v te centre;

IZRABA IN ZAZIDALNE MOŽNOSTI

Območje	zazidljivo zemljišče v ha	predvid. izraba	stopnja izgrajen. v %	na voljo površine m ²	na voljo v %
STANOVANJSKA					
1. Milan Majcen in Hinko Smrekar	49,66	0,75	75		25
2. Ljubo Serčer, Litostrož in Zgornja Siška	75,86	0,80	95		5
3. Kom. Staneta in Koseze	110,34	0,50	65		35
4. Dravljje	91,00	0,52	30		70
5. Podutik	105,40	0,25	25		75
6. Šentvid, Gunclje- Male Vižmarje	74,93	0,41	82		18
7. Vižmarje - Brod	86,60	0,22	92		8
8. Stanežiče - Medno	144,00	0,50	5		95
SKUPAJ MESTO	737,79	0,47	54		46
9. Medvode - Jug Med-vodje	132,77 75,52	0,20 0,20	53 85		47 15
10. Pirniče	153,90	0,20	53		47
SKUPAJ MEDVODE	362,19	0,20	58		42
11. Smartno-Tacen	78,50	0,16	37		63
12. Gameljne-Rašica	96,50	0,16	22		78
13. Bukovica - S. Turn	61,61	0,16	28		72
14. Vodice	81,75	0,16	45		55
15. Smlednik	62,25	0,16	50		50
16. Trnovec - Topol	11,77	0,16	30		30
SKUPAJ IZVEN	392,38	0,16	35		65
PROIZVODNA					
1. H. Smrekar in Litostrož	116,38	0,32	42	216.000	58
2. Dravljje	58,43	0,36	38	130.000	62
3. Šentvid in Vižmarje-Brod	18,18	0,50	0	91.000	100
4. Gunclje - M. Vižmarje in Stanežiče	39,30	0,50	21	155.000	79
SKUPAJ MESTO	232,29	0,37	33	592.000	67
5. Medvode ITSC 1	53,35	0,30	66	55.000	34
6. Medvode ITSC 2	58,20	0,50	0	290.000	100
SKUPAJ MEDVODE	111,55	0,41	25	345.000	75
VSEGA SKUPAJ	1836,80	0,33	46		54

Urbanistična politika v prihodnjem srednjeročnem obdobju mora usklajevati prostorsko urejanje in izgradnjo fizičnih struktur s potrebami gospodarskega in socialnega razvoja v okviru realnih materialnih možnosti občinskih skupščin in mesta kot celote. Zato je potrebno s programiranjem vseh nosilcev razvoja preseči vejno-sektorsko politiko investicij. Da bi to dosegli, moramo uresničiti tudi nekatere neposredne naloge na področju urejanja prostora:

– dogovor o prioritethih razvojnih območjih, v katera naj bi se v prihodnjem srednjeročnem obdobju praviloma usmerjala izgradnja. S tem bi dosegli skladen razvoj posameznih mestnih predelov, polifunkcionalno strukturo prepleta stanovanj, proizvodnih in centralnih dejavnosti ter rekreacije in racionalno gradnjo in izrabo komunalne, prometne in ostale infrastrukture;

– dogovor o prioritethih območjih rekonstrukcije in asanacije, pri čemer bi morali celotno obravnavati probleme rekonstrukcije, komunalne in prometne infrastrukture v povezavi s problemi dotrajanih objektov, slabe izrabe prostora, pomanjkanja zelenih in rekreacijskih površin.

– dogovor o nadaljnjem razvoju urbanega standarda (mreži vzgojnovarstvenih ustanov, osnovnih in srednjih šol, oskrbe in zdravstvenega varstva itd.) na osnovi kvalitativnega – lokacijskega vrednotenja sedanje mreže posameznih elementov urbanega standarda; zato da bi zmanjšali razlike med življenjskimi pogoji v posameznih mestnih predelih.

– z novelacijo urbanističnih dokumentov ponovno uravnotežiti dolgoročno zasnovo prostorskega razvoja s predvidenim gospodarskim in socialnim razvojem ter tehnološkim napredkom, da bi ohranili in izboljšali zdravo in humano okolje v najširšem smislu.

– nadaljnje uveljavljanje samoupravnih odnosov na področju prostorskega urejanja, strokovne organizacije kot pomemben dejavnik v procesu planiranja in pri izdelavi posameznih urbanističnih dokumentov stalno sodelujejo s samoupravnimi organi, tako na ravni krajevne skupnosti kot občine,

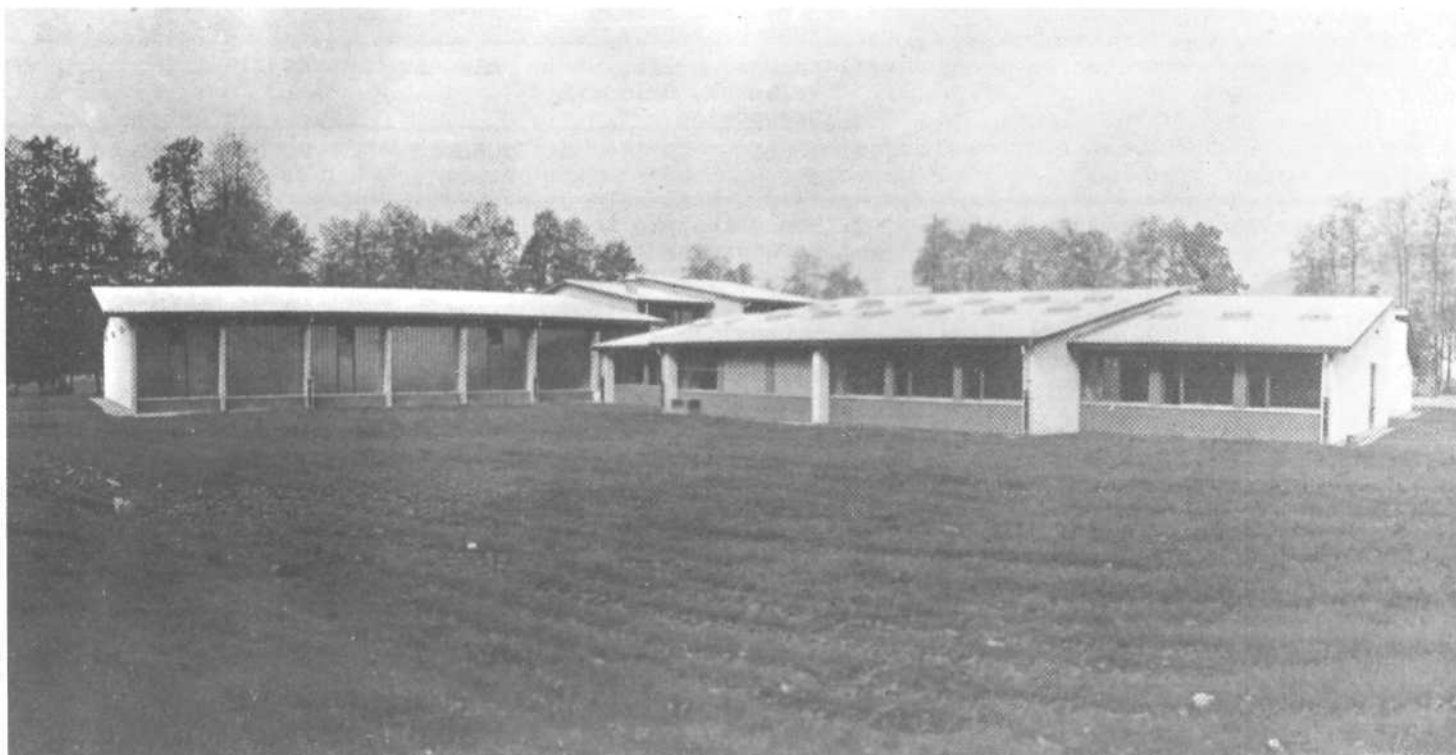
– s stalnim pretokom informacij v vseh smereh in na vseh ravneh bo ustvarjena osnova za učinkovito in strokovno samoupravno odločanje. V ta namen bo potrebno, bodisi na ravni občine, bodisi na ravni mesta zagotoviti stalno in sistemsko zbiranje vseh podatkov, s čimer bo omogočeno stalno preverjanje izvajanja politike, kot tudi zagotovljena potrebna informativna osnova za samoupravno odločanje,

– varstvo okolja ni več le zgolj skrb za udobnejše bivalne in delovne pogoje. Postaja nujnost, potrebna za sam človekov obstoj, prav tako pa ima svoj pomen za gospodarstvo in s tem ekonomsko vrednost. Temeljna izhodišča so ustavne pravice in dolžnosti delovnih ljudi v odnosu do okolja, gospodarjenje z naravo, ustrezna tehnologija, samodisciplina, onesnaževalec- plačnik, lokacijska politika, ukinjanje individualnih kurišč s postopno toplifikacijo in varovanje kulturne dediščine.

Lociranje dejavnosti kot so proizvodnja, poslovnost, centralne dejavnosti, trgovina, servisi, gostinstvo, osnovna preskrba, vzgojno varstvo, kultura, šolstvo, rekreacija je za srednjeročne potrebe opredeljeno z urbanističnimi dokumenti, sektorski plani imajo značaj prioritethnega izbora lokacij, v planih krajevnih skupnosti pa se te dejavnosti pojavljajo kot problem in naloga skoraj izključno tam, kjer so izvedbene v zamudi.

Z urbanistično dokumentacijo bo treba v tem obdobju ponovno preveriti izrabo Medvod, Podutika, proizvodnih con in pa s programsko in strategijsko dokumentacijo in akcijo doseči grupiranje gradnje na izvenmestnem območju v izbranih žariščih (posameznih krajevnih skupnostih). Poseben poudarek bo treba dati identifikaciji manjvrednih površin v odnosu do proizvodnih kmetijskih površin in s tem korekciji zazidalnih otokov.

Za potrebe uskladitve urbanizacije občine in interesov krajevnih skupnosti je narejen predlog grupiranja zazidalnih otokov, ki izjemno družijo po dve krajevni skupnosti v grupo z ozirom na nerazdružljivost problematike (Tabela „Identifikacija planskih območij“).

IDENTIFIKACIJA PLANSKIH OBMOČIJ

VRSTA OBMOČJA	MAKRO OBMOČJA	OSNOVNA PLANSKA OBMOČJA (zajeti kraji)	KRAJEVNA SKUPNOST	OZNAKE ZAZID: OTOKOV PO URBANISTIČNIH DOKUMENTIH		
Pretežno stanovanjsko območje	Mestno območje	1. Spodnja Šiška	Milan Majcen in H. Smrekar	ŠP 1, ŠS 101, ŠS 1/1-1/4, ŠS 2, ŠS 4/1, ŠS 4/2, (BO 3/2, BP 2)		
		2. Zgornja Šiška	Ljubo Šercer Litostroj in Zg. Šiška	ŠS 3, ŠS 4/3, ŠI 1, ŠS 5/1-5/3		
		3. Soseska 6 Koseze	Komandanta Staneta in Koseze	ŠS 6/1, 6/2, ŠS 9, ŠP 6		
		4. Dravlje	Dravlje	ŠS 7/1-7/3, ŠS 8/1-8/3, ŠS 10		
		5. Podutik, Dolnice Glince	Podutik	ŠS 12 (a,b,c,)		
		6. Pržanjanj, Šentvid Gunclje	Šentvid in Gunclje-M. Vižmarje	ŠS 106, ŠP 7, ŠS 107, ŠS 108/1, 108/2, ŠI 5, ŠP 8, ŠS 109/1, ŠS 109/2, ŠS 108/2		
		7. Vižmarje, Brod	Vižmarje - Brod	ŠS 110/1, 110/2, ŠS 111, ŠS 112, ŠP 9		
		8. Stanežiče, Dvor Medno	Stanežiče-Medno	ŠS 11, ŠS 113, ŠS 115, ŠS 117		
	Medvode		9. Preska, Goričane, Svetje, Senica, Zbilje, Sora, Žlebe	Medvode	MeS 4, 5, 6, 7, (8), 13, 14, 15, 16, ŠS 226 - 234, ŠW 202, 203, PD ŠS 10, 11, 12 PD ŠS 100 - 105	
			10. Pirniče, Verje, Vikrče	Pirniče	MeS 17, 18, 19, 20, (21), 22, (23), 24, (25), 26, (28), ŠS 201/1, 201/2, ŠS 203	
	Izvenmestno območje		11. Tacen, Šmartno	Šmartno-Tacen	ŠS 201/3-201/8, ŠP 201/1	
			12. Gameljne - Rašica	Gameljne - Rašica	ŠS 202/1-202/6, ŠP 202/1, 202/2 ŠS 204	
			13. Selo, Bukovica, Utik, Šinkov turn	Bukovica - Šinkov turn	ŠS 209-216	
			14. Skaručna, Repnje Vodice, Zapoge	Vodice	ŠS 205-208, ŠS 217-219, ŠP 218/1	
			15. Zapoge, Hraše, Valburga, Smlednik Dragočajna	Smlednik	ŠS 219-225	
			16. Topol	Trnovec - Topol	PD ŠS 13, PD ŠS 103, 104	
Pretežno proizvodna območja			Mestno območje	1. Med gorenjsko in kamniško progjo ter do Celovške	H. Smrekar in Litostroj	ŠM 1, ŠS 102, ŠP 2, ŠI 2, ŠS 104, ŠP 4
				2. Ob gorenjski progji v Dravljah	Dravlje	ŠP 3, ŠP 5
	3. Vižmarje ob progji	Šentvid in Vižmarje-Brod		ŠP 10		
	4. Metalka, Stanežiče	Gunclje-Male Vižmarje in Stanežiče-Medno		ŠM 2, ŠS 11 (1)		
	Medvode		5. Medvoška ind. cona	Medvode	ITSC 1/1-1/3, MEP 3-7 MEC 1-3	
			6. Jepca	Medvode	ITSC 2	

2.3 RAZVOJNA OBMOČJA

Upošteva je pripravljenost zemljišča, iniciativo operative (sicer tudi delni zastoj v prvih dveh letih, ker ni začete organizirane gradnje), dalje trende individualne gradnje z dejstvom legalizirane črne gradnje (Gunclje, Podutik) ter nujnost urbano-konceptualne zasnove posamezne krajevne skupnosti so rezultirala sledeča razvojna območja v tem planskem obdobju:

– glavno območje Kosez in pozneje Dravelj se po Šentvidu razdvoji in se ustvarita zametka novih razvojnih območij Podutika in Stanežič za naslednje plansko obdobje;

- Stara cerkev postane zametek prenove Stare Šiške, ki bo sledila z Urbanom;
- blokovna gradnja na Preski bo zametek novega območja;
- individualnim zagostitvam v Pirničah bi v daljši perspektivi sledila organizirana gradnja večjega obsega;
- ob priznanih žariščih Tacen, Šmartno, Gameljne in Vodice ni prezreti še dveh žarišč Bukovice in Valburge;
- potrebna je zgostitev proizvodnih con, kjer je dovolj kapacitet in je preveriti na osnovi programov razvoja dejanske potrebe posameznih lokacijskih upravičencev;

– prekvalificirana inštitutska cona v proizvodno in nove površine (na koncu obdobja) v Stanežičah bi na osnovi izločilnih kriterijev omogočila nadomestne lokacije in nove lokacije za industrijo z veliko delovnih mest ter zaradi bližine naselij industrijo brez škodljivih emisij;

– v Medvodah se intenzivira center in zgosti obstoječa industrijska cona.

Značilnosti stanovanjskih razvojnih območij so sledeče:

– uskladištena planska osnova za to področje je predvidena rast prebivalstva, predvidena stanovanjska gradnja, ki bi v celoti pokrivala to rast in izboljševala pogoje sedanjim prebivalcem, ter družbeno dogovorjeni standard spremljajočih objektov;

– upošteva je naravni prirast prebivalstva, ki se ne bo bistveno spremenil in selitveni prirast z nekoliko manjšo stopnjo kot v zadnjih letih, bo število prebivalcev v občini do konca leta 1980 poraslo za 9.000, torej na cca 84.000;

– ob zadostitvi ugotovljenemu stanovanjskemu primanjkljaju, oblikovanju novih gospodinjstev, naravnemu prirastku in migraciji potrebuje občina Šiška do konca leta 1980 cca 6.200 stanovanj;

– ob upoštevanju, da je v tem številu stanovanj zajeta tudi zamuda iz leta 1975, da bodo rušenja znižala to št. za cca. 200 stanovanj, da je določeno število teh stanovanj nedružinskega tipa, bi z nekaj nad 2.000 mesti v VVZ dosegli cilj, ki ima tudi sanacijski značaj, eno mesto na dve novo zgrajeni stanovanji.

– deficit družbene (blokovne) gradnje v prvih dveh letih je uravnotežen z večjim številom dokončane individualne gradnje;

– odnos družbene in individualne gradnje se v poznejšem obdobju spreminja v prid prve;

– stroški priprave zemljišča (vključno s stroški za novelacijo bazične urbanistične dokumentacije kot tudi operative, ki bodo znašali cca 25.000.000 din), ter komunalne ureditve bodo znašali manj kot 15 % vrednosti stanovanj. To je delno posledica intenzivne izrabe prostora v soseskah ŠS 7/1, 8/2 in ŠS 9 v Dravljah in Kosezah, ki so nosilke razvoja, predvsem pa so bila velika sredstva za angažiranje teh območij vložena že v prejšnjem obdobju;

– predvsem ta povrnjena sredstva bodo omogočila že v tem planskem obdobju pripravo površin za naslednje plansko obdobje;

– ureditev površin sledi gradnji skladno s standardi;

– program spremljajočih objektov družbenega standarda sledi zahtevam sanacije deficita obstoječega stanja in sledi novi gradnji v skladu z normativi in možnostmi;

– pri realizaciji spremljajoče oskrbe je poleg trgovske mreže dati poseben poudarek v občini deficitarnim obrtnim storitvam: instalaterstvu, elektromehaniki, elektrikanstvu, avtoservisom, RTV servisom, zidarstvu, vulkanizaciji, krojaštvu, čevljarstvu, itd.

Nosilci večjih proizvodnih investicijskih vlaganj imajo lokacije v tem obdobju zagotovljene. Zagotovljene imajo lokacije tudi delovne organizacije, ki večjih vlaganj ne predvidevajo. Pri posameznih bo preveriti njihove perspektivne prostorske potrebe.

Komunalna asanacija zazidalnih površin se kaže kot poseben problem. Stihijska intenzivnost gradnje po eni strani in razpršenost po drugi strani sta povročili stanje, za katero je značilno pomanjkanje spremljajočih objektov in površin urbanega standarda, po drugi strani pa neobvladljivost smotrne komunalne ureditve. Disproporcija vlaganj in efekta z ozirom na število prebivalcev na posameznih območjih je jasno razviden iz stroškovne ponazoritve potreb krajevnih skupnosti, kot so podane v predlogih njihovih srednjeročnih planov ter izkazuje ocenjeno vrednost komunalnih del v vrednosti 557.995.000 din za območje cele občine.

Podrobnejša navedba nekaterih nalog:

– dograditev že pričetih sosesk ŠS 9 – Koseze in ŠS 10 – Draveljska gmajna, izgradnja sosesk ŠS 7/1 in ŠS 8/2 – Dravlje in kompleksa ŠS 4/1 – Stara cerkev;

– priprava urbanistične dokumentacije za gradnjo in začetek v Podutiku in Stanežičah, novelacija nekaterih bazičnih dokumentov, programska opredelitev izvenmestnih urbanih žarišč in priprava sanacijskih zazidalnih načrtov na mestnem območju;

– postopna prenova območja Stare Šiške s pričetkom v predelu „Urban“ med Drenikovo, Aljaževo in Celovško cesto;

– izgradnjo blokov v soseski MeS7 – Preska z okoli 300 stanovanji;

– izgradnja VVZ in šole na Svetju in novega zdravstvenega doma v Medvodah;

– izgradnja nekaterih že nujnih objektov za spremljajoče dejavnosti v bodočem centru Medvod;

– pričetek dela skrbniške komisije za področje krajinskega parka, ki naj bi v sodelovanju s pristojnimi organizacijami izdelala program etapnega razvoja posameznih dejavnosti;

– oblikovanje politike usmerjanja nadaljnje enodružinske gradnje z razumnejšo izrabo razpoložljivih zazidljivih površin, ter ne nazadnje z učinkovitejšim preprečevanjem nedovoljenih gradenj;

– oblikovanje ukrepov (prostorski plan) za uspešnejše zavarovanje in izrabo kvalitetnih kmetijskih površin.

3. KOMUNALNA DEJAVNOST

Komunalno dejavnost v občini urejajo:

1. Komunalne organizacije
2. Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Ljubljana-Šiška
3. sklad za ceste občine Ljubljana-Šiška
4. Posebni račun prispevka za uporabo mestnega zemljišča
5. Proračun družbene politične skupnosti
6. Krajevne skupnosti
7. Republiška skupnost za ceste (cestni objekti republiškega značaja)
8. Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava
9. Samoupravna interesna komunalna skupnost, ki je v faza ustanavljanja.

PREDLOGI SREDNJEROČNIH PROGRAMOV POSAMEZNIH DEJAVNIKOV ZA OBDOBJE 1976–1980

3.1 KOMUNALNE ORGANIZACIJE

programi komunalnih organizacij zajemajo dela, ki bodo vključena v srednjeročni program mesta. Ta plan bo dan v javno obravnavo posebej in ga bodo občani preko delegacij sprejemali ločeno. Programi so izdelani zelo detajlno in zajemajo vsa dela na komunalnem področju, ki so potrebna, da se v okviru razpoložljivih sredstev sedanje deficitarno stanje komunale v stanovanjskih naseljih sanira. Pretežni del zahtev krajevnih skupnosti vsebujejo predlogi srednjeročnih programov komunalnih organizacij.

Nadalje so komunalne organizacije v srednjeročnih programih planirale tudi nove primarne kapacitete za zagotovitev energetskih in komunalnih virov v soseskah usmerjene stanovanjske gradnje upoštevajoč, da je komunalno opremljanje predhodna faza stanovanjske gradnje.

Z ozirom na posebno problematično stanje z vodno oskrbo in kanalizacijo podajamo izvlečke iz srednjeročnih programov Mestnega vodovoda Ljubljana in Kanalizacije Ljubljana.

VODOVOD

Ker dosedANJI primarni vodovodi, ki vodijo iz vodarne Šentvid, ne bodo sposobni prevajati povečanih vodnih količin za nove stanovanjske soseske, ki bodo zgrajene na tem območju, je predvidena izgradnja novega vodovoda po Miheličevi in Medenski cesti do Dvora. Ta vodovod bo omogočil napajanje prve faze izgradnje soseske ŠS II in izboljšal vodno oskrbo v naslednjih krajevnih skupnostih: Save Kleče, Šentvid, vižmarje – Brod, Gunclje in Stanežiče. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo ta vodovod podaljšan do novo predvidenega vodohrana Stanežiče.

∅ 300 mm po C. A. Bitenca do vodohrana Pržanj (dolžina 750 m).

Ta vodovod je zadnja etapa izgradnje primarne povezave Vodarne Šentvid z vodohranom Pražanj, izoljšuje vodno preskrbo v krajevnih skupnostih Šentvid in Podutik. Njegovo nadaljevanje pa bo omogočilo priključitev soseske ŠS-12 na vodovodno omrežje.

∅ 400 mm ob Gorenjski železnici od Djakovičeve ulice do ulice J. Jame (dolžina 1870 m).

To je primarni vodovod, ki bo predvsem služil za napajanje nove industrijske cone ob Celovski cesti. Izboljševal bo vodno oskrbo v krajevnih skupnostih Litostroj – Dravljje.

φ 400 mm ob Gorenjski železnici od Djakovičeve ulice do Samove ulice (dolžina 1350 m).

Hidravlični račun omrežja je dokazal, da je na tem območju nujno potrebno zgraditi močnejšo povezavo, ki bo koristila industriji in stanovanjskim predelom v KS Litostroj in Hinko Smrekar.

φ 200 mm po Celovski cesti od Drenikove do Djakovičeve ulice (dolžina 760 m)

Zaradi povečane gostote naseljenosti na območju ob Celovš ki cesti je predvidena ta povezava za bodoče Drenikovo cesto. Izboljšuje tlačne razmere v KS Litostroj, KS Zg. Šiška in KS Hinko Smrekar.

φ 300 mm po Celovski cesti od Žiberta do C. Andreja Bitenca (dolžina 155 m)

Ta odsek pomeni nujno potrebno povezavo med osrednjim in šentviškim vodovodnim sistemom. V primeru okvare na črpališčih se lahko z odpiranjem zasunov doseže začasno združevanje sistemov.

φ 150 mm po Drenikovi cesti (dolžina 620)

V zvezi z gradnjo podvoza na Drenikovi cesti je potrebno rekonstruirati vodovode na tem območju. Povečani profil vodovoda po drenikovi bo omogočal zadostno vodno oskrbo v KS Hinko Smrekar.

φ 500 mm po Vodovodni cesti (dolžina 1050 m)

Ta vodovod bo omogočal boljšo izmenjavo fluktuirajoče vode v vodohranu Šiška in vplival tudi na boljšo vodno oskrbo KS Zg. Šiška, KS Milan Majcen in KS Hinko Smrekar.

φ 600 mm od Vodovodne ceste do Celovške ceste (dolžina 1650 m)

To je del vodovoda zunanjega obroča, ki bo omogočal priključevanje starih in novih vodarn. Trasa tega vodovoda bo potekala ob robu bodoče obvozne ceste. Zunanji obroč bo omogočal napajanje vseh predelov, skozi katere bo potekal. Obravnavani odsek bo koristil predvsem KS Litostroj, KS Komandanta Staneta in KS Zg. Šiška.

KANALIZACIJA

Pri izdelavi srednjeročnega programa je bilo vodilo načelo, da je zaradi dosedanjega in bodočega dviga življenjskega standarda občanov in pospešenega razvoja proizvodnje urejati kanalizacijo tako na mestnem, kot na izvenmestnem območju – povsod tam, kjer je urejena oskrba z vodo. To pomeni tudi zaščito podtalnice.

V programskem obdobju bo Kanalizacija dobila:

– dogradila zbiralnik Brod – Medvode φ 80 cm	5.074 m	15.328.100,- din
– zbiralnik A 3 prestavitev na območju podvoza Drenikove ceste in razbremenilnik φ 140 sm	150 m	
– zbiralnik A 3 prestavitev na območju podvoza Drenikove ceste in razbremenilnik φ 110 sm	140 m	
– zbiralnik I. kom.		1.016.300,- din
– zbiralnik Guncelje – Brod φ 110 dm	912	4.782.450,- din
– zbiralnik A2 odsek Žibert – Tacenska c. φ 110	2.117 m	7.959.900,- din

V tem planskem obdobju je programirana gradnja kanalizacije cestnega omrežja v znesku 58.957.255,- din

Zbiralnik Brod – Medvode je že v gradnji: z nadaljevanjem gradnje se bo povezal kanalizacijski sistem Medvod s čistilno napravo na Brodu;

– Zbiralnik A 3, prestavitev na območju podvoza Drenikove ceste in gradnja razbremenilnika je nujna zaradi gradnje cestnega podvoza;

– Zbiralnik Guncelje – Brod je potrebno zgraditi zaradi izgradnje kompleksa Metalke od kompleksa Guncelj;

– Zbiralnik A 2, odsek Žibert – Tacenska cesta, je potrebno zgraditi, da se omogoči prevezava dela kanalizacijskega sistema Vizmarje – Brod na kanalizacijski sistem, ki gravitira na centralno čistilno napravo.

Na območju mesta – GUP je predvidena gradnja sekundarnega kanalizacijskega omrežja v soseskah usmerjene stanovanjske in industrijske graditve – ŠS 7/1 Dravlje, ŠS 8/2 – Trata, ŠS 9 – Koseze.

Kanalizacija na območju izvenmestnih naselij – MUP, kamor sodijo tudi naselja ob obeh straneh Save do Medvod s kompleksom Medvod, je predvidena z lokalnimi kanalizacijskimi sistemi in manjšimi čistilnimi napravami.

3.2 SKLAD ZA KOMUNALNO UREJANJE ZEMLJIŠČ OBČINE LJUBLJANA–ŠIŠKA

Sklad je izdelal določen srednjeročni program za obdobje 1976-1980. Planirane akcije so predvsem usmerjene v pravočasno urejanje stavbnih zemljišč in sledijo planiranim etapam stanovanjske gradnje. Poleg tega vsebuje plan sklada tudi dela, ki predstavljajo pogodbene oveznosti iz preteklih let do investitorjev.

Rekapitulacija del – finančni plan sklada za srednjeročno obdobje 1976-1980 je podan v tabeli: „Stanovanjska gradnja in struktura investicijskih vlaganj gradnje in urejanja zemljišča“.

STANOVANJSKA GRADNJA IN STRUKTURA INVESTICIJSKIH VLAGANJ GRADNJE IN UREJANJA ZEMLJIŠČA

		1976-80		1976		1977	
		Število	000 din	Število	000 din	Število	000 din
1. M. Majcen H. Smrekar	stanovanja priprava kolektiv.oprema individual. "	280	90.575 1.500 7.869 1.956	-	- 1.500 - -	280	90.575 - 7.869 1.956
2. L. Šercer Litostroj Zg. Šiška	stan. prip. kol.o. indiv.o.	117	45.055 - 998 -	117	45.055 - 998 -	-	- - - -
3. K. Staneta Koseze	stan. prip. kol.o. indiv.o.	1.169	514.727 15.000 10.378 -	304	133.856 5.000 4.784 -	445	195.940 5.000 3.100 -
4. Dravlje	stan. prip. kol.o. indiv. o.	3.176	1,576.971 78.000 81.152 45.262	356	210.153 7.000 26.926 13.816	510	272.209 20.000 10.912 12.287
5. Podutik	stan. prip. kol.o. indiv. o.	200	200.000 14.000 12.813 9.923	80	80.000 5.000 6.407 4.962	60	60.000 5.000 3.203 2.481
6. Šentvid Gunclje	stan. prip. kol.o. indiv. o.	170	110.700 22.000 4.492 4.526	15	15.000 3.000 959 744	20	20.000 5.000 1.287 991
7. Vižmarje-Brod	stan. prip. kol.o. indiv. o.	15	15.000 450 339 218	5	5.000 150 113 73	5	5.000 150 113 73
8. Stanežiče	stan. prip. kol.o. indiv. o.	40	40.000 2.000 904 581	20	20.000 1.000 452 290	5	5.000 500 113 73
9. Medvođe	stan. prip. kol.o. indiv. o.	343	143.413 7.150 29.184 28.188	100	41.811 2.000 8.368 8.218	-	- 1.000 - -
10. Pirniče	stan. prip. kol.o. indiv. o.	175	175.000 8.750 3.955 2.541	20	20.000 2.000 452 290	25	25.000 2.000 565 363
11. Tacen	stan. prip. kol.o. indiv. o.	20	20.000 1.000 452 290	-	- - - -	-	- - - -
12. Gameljne	stan. prip. kol.o. indiv. o.	50	50.000 2.500 1.130 736	-	- - - -	-	- - - -
13. Bukovica	stan. prip. kol.o. indiv. o.	85	85.000 4.250 5.451 4.217	15	15.000 1.000 959 744	15	15.000 1.000 959 744
14. Vodice	stan. prip. kol.o. indiv.o.	225	183.900 9.150 15.641 19.487	20	20.000 1.000 - 1.661	25	25.000 1.000 4.121 2.165
15. Smlednik	stan. prip. kol.o. indiv. o.	110	110.000 5.500 7.359 4.667	20	20.000 1.000 1.287 991	25	25.000 1.000 2.024 1.222
16. Topol	stan. prip. kol.o. indiv. o.	25	25.000 1.250 565 363	5	9.000 250 113 73	5	5.000 250 113 73
S K U P A J	STAN. PRIP. KOL.O. INDIV. O.	6.200	3,495.341 172.500 182.682 122.955	1.077	630.875 29.900 60.186 32.162	1.420	743.724 41.900 34.379 22.428

3.3 SKLAD ZA CESTE OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA

Izhodišča za določitev prioritete izgradnje cest

S sredstvi Sklada za ceste občine Ljubljana-Šiška naj bi po predlogu realizirali izgradnjo in sofinancirali tiste ceste, ki so prioriteta pomena za celotno občino ali večji del občine po naslednjih kriterijih;

– izločitev sredstev za že začeta, a nedokončana dela, za več dela in podrazitve iz predhodnega programa del, poravnava že nastalih obveznosti;

– rezervacija sredstev za pripravo tehnične dokumentacije, postopkov in zemljišč za realizacijo programa;

– ureditev postajališč in obračališč za mestni javni avtobusni promet in dodatna izvedba vertikalne in horizontalne prometne signalizacije na nevarnih mestih ter prehodih za pešce;

– povezava občine s sosednjimi občinami in ostalimi deli Ljubljane, uskladitev programa s sosednjimi občinami za istočasno izvedbo del;

– povezava posameznih delov občine ali sosesk med seboj, povezava stanovanjskih sosesk z industrijskimi conami (razbremenitev Celovške ceste);

– povečava propustnosti in odprava kritičnih prometnih problemov na obstoječih cestah (razširitve krivin, signalizacija, odbojne ograje, razširitev križišč, popravilo vozišč);

– v primeru elementarnih nesreč (plaz, usad, poplava, potres), se vsa razpoložljiva sredstva takoj preusmerijo za čimprejšnjo usposobitev ceste in objektov na njej;

– zagotovitev dela sredstev za sofinanciranje večjih posegov na območju naše občine.

Na podlagi teh izhodišč podajamo naslednji predlog izgradnje cest na območju občine, ki je že usklajen s predvidenimi sredstvi ter stanjem pripravljene in potrebne urbanistične, gradbeno-tehnične dokumentacije ter pridobljenimi zemljišči:

1. Ureditev signalizacije, dokončanje začelih investicij, obvez, plačilo dokumentacije, zemljišč, priprava postopkov po programu.

2. Rekonstrukcija križišč Celovška – Ruska in Celovška – Gasilska cesta.

3. Ureditev hodnikov za pešce v Šentvidu.

4. Izgradnja podvoza na Tacenski cesti.

5. Modernizacija in ureditev ceste Pirniče – Medvode.

6. Izgradnja nove Vodnikove ceste od avtobusnega obračališča v Kosezah do križišča s Celovško cesto pri Žibertu.

7. Izgradnja nove Draveljske ceste od križišča s Celovško cesto do križišča z novo Vodnikovo cesto.

8. Modernizacija ceste Vikrče – Smednik.

9. Modernizacija in delna preložitve ceste Tacen – Šmartno – Gameljne – Črnuče.

10. Rekonstrukcija ceste Sora – Topol.

11. Modernizacija Večne poti na območju naše občine, izgradnja vzporedne kolesarske in pešpoti.

3.4 POSEBNI RAČUN PRISPEVKA ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA

Sredstva posebnega računa za uporabo mestnega zemljišča bodo uporabljena za sofinanciranje komunalnih del kolektivne komunalne porabe, na območjih krajevnih skupnosti in za sofinanciranje 10-letnega programa izgradnje cest v Ljubljani.

3.5 PRORAČUN DRUŽBENE POLITIČNE SKUPNOSTI

Sredstva družbene politične skupnosti, predvidena za komunalno dejavnost, bo prevzela novoustanovljena samoupravna interesna komunalna skupnost.

Ta sredstva bodo uporabljena predvsem za:

– vzdrževalna dela na lokalnih in nekategoriziranih cestah,

– vzdrževanje javnih zelenic,

– vzdrževanje javne razsvetljave in plačilo tokovine,

– vzdrževanje javne meteorne kanalizacije,

– vzdrževanje in obnovo javnih pokopališč,

– vzdrževanje javne snage – čiščenje ulic,

– vzdrževanje prometne signalizacije in sofinanciranje semaforizacije.

3.5.1 JAVNA SNAGA – ODVOZ SMETI

Za vzdrževanje javne higiene na prometnih površinah na območju mesta Ljubljane sklepa pogodbo s Komunalnim podjetjem Ljubljana skupščina mesta Ljubljane. Predvideno je, da se prometne površine čistijo ročno in strojno. Pluženje je predvideno na makadamskih cestah in sicer 7-krat letno.

Odvoz smeti bo potrebno postopoma uvesti tudi za vsa ostala naselja, kjer je možen dostop vozilom – smetnjakom. V tem planskem obdobju naj bi se v redno odvažanje smeti vključilo naslednja naselja: Žg. in Sp. Pirniče, Medvode, Preska, Verje, Tacen, Šmartno pod Šmarno goro, Žg. – Sr. in Sp. Gameljne, Kamna gorica, Glince, Dolnice.

Potrebno bo uvesti redno odvoz odpadnega kosovnega materiala in določitev novega odlagališča smeti za območje Medvod.

v mestnem merilu teče akcija za pripravo centralnega odlagališča za mesto Ljubljana na Ljubljanskem barju.

Realizator del: Komunalno podjetje Ljubljana.

3.5.2 VZDRŽEVANJE CEST

V planskem obdobju je potrebno doseči, da bo celotno cestno omrežje v občini vzdrževala ena komunalna organizacija. Ta naj bi vzdrževala ceste po letnih programih.

Organizacija zimske službe ne bo spremenjena.

Za prihodnje plansko obdobje bo potrebno zagotoviti večja finančna sredstva kot doslej za obnovo, horizontalne in vertikalne cestne signalizacije. Predvsem bo potrebno na izpostavljenih mestih na prehodih za pešce uvesti trajnejše obeležbe iz umetnih mas. Dosedanji prometni znaki bodo zamenjani s plastičnimi, le-ti bodo usklajeni z novimi prometnimi predpisi.

Realizator del: Komunalno podjetje Ljubljana.

3.5.3 POKOPALIŠČA

- Preveriti je možnosti za razširitev lokalnih pokopališč,
- Medvode naj bi dobile novo centralno pokopališče,
- Upravljanje pokopališč naj bi tuda na izvenmestnem območju prevzelo Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Žale,
- Sofinanciranje graditve krematorija v Ljubljani.

Realizator del: Komunalno podjetje Ljubljana.

3.5.4 MESTNI PROMET

- Usposobiti sodobni primestni promet ter uvesti sistem povezovanja lokalnega primestnega in medkrajevnega prometa;
- Razvoj potniškega in mestnega prometa naj sledi potrebam novozgrajenih sosesk;
- Uveljaviti cestno-prometne ukrepe, ki bodo zagotavljali racionalnejšo uporabo cestnih in prometnih površin za hitrejši kolektivni prevoz potnikov.

Realizator: pristojna samoupravna interesna skupnost.

3.5.5 ZELENE IN PARKOVNE POVRŠINE

Poleg rednega vzdrževanja javnih zelenic, ki so že vključene v program vzdrževanja, je potrebno v planskem obdobju poskrbeti za redno vzdrževanje zelenic, ki jih sedaj upravljajo krajevne skupnosti.

3.5.6 JAVNA RAZSVETLJAVA

V planskem obdobju naj bi poskrbeli za večjo osvetljenost javnih površin z uvedbo večjih normativov. V ta namen je Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD javna razsvetljava predvidelo v okviru razpoložljivih sredstev večje rekonstrukcije in zgostitev svetlobnih teles na območju, ki ga napaja Elektro Ljubljana.

3.6 KRAJEVNE SKUPNOSTI

Predlog srednjeročnega programa komunalnih del na območjih posameznih krajevnih skupnosti ponazarja potrebe po sanaciji sedaj nezadovoljivega stanja komunalnega standarda naselij.

Razvoj komunalnih dejavnosti je v tem osnutku plana povzet po osnutkih planov krajevnih skupnosti z namenom, da se v razdobju splošnih dogovarjanj enotno določijo posamezne prioritete naloge. Tako imamo po posameznih krajevnih skupnostih podane naslednje predloge rešitve komunalnih dejavnosti in sicer:

3.6.1 Krajevna skupnost MILAN MAJCEN

Komunalna opremljenost območja je sorazmerno dobro razvita, tako električno, plinsko in vodovodno omrežje, ki pa bo potrebno postopne obnove.

Dosedaj je na toplovodno omrežje priključenih le sedem stanovanjskih zgradb v prvem kareju, mogoč pa je priključek tudi za stanovanjske objekte drugega kareja ilirijanskih blokov in stanovanjskih objektov ob Medvedovi ulici, kar bi tudi bistveno zmanjšalo onesnaženost ozračja. Ker je vodovodni kanal na tem predelu že petkratno preobremenjen, ne more ob nalivih sprejeti tolikšne količine vode, zato prihaja do vdora meteornih voda in iz kanalizacije v kletna stanovanja. Zaradi tega kletna stanovanja ne bodo več v stanju služiti svojemu namenu, ker je v njih ogroženo zdravje in imetje stanovalcev.

Prav tako bodo potrebna večja obnovitvena dela na zelenici in otroškem igrišču pri kinu Sava.

3.6.2 Krajevna skupnost HINKO SMREKAR

Asfaltiranje ulic:

1. Kettejeva ulica	275 m
2. Beljaška ulica	442 m
3. Maurerjeva ulica	389 m
4. Kavškova ulica	280 m (samo fini asfalt)
5. Murnova ulica	44 m
6. Videmska ulica	149 m
7. Milčinskega ulica	735 m
8. Aljaževa ulica	790 m (od proge do Leka)
9. Podlimbarskega ulica	442 m
10. Rajkovičeva ulica	675 m (od Vodovodne do Kamniške proge)
11. Vodovodna ulica	475 m (od odseka Rajkovičeve do Vodovodne 197)
12. Vodovodna ulica	500 m (od Industrijske ceste do območja meje)
13. Jasne poljane	550 m (od Industrijske do Aleševčeve)
14. Strojterjeva ulica	300 m
15. Hotimirova ulica	275 m

Asfaltiranje hodnikov:

1. Knezova obojstransko	770 m
1. Aleševčeva od Celovške do proge obojstransko Od proge do Leka enostransko	1770 m.

Vzdrževanje območja:

- organizirati vzdrževalno službo terena
- namestiti 3 kontejnerje za odpadke
- makadamsko vzdrževanje ceste in določitev imena preko Aljaževe ulice do Stadiona Ljubljane na Gorenjsko progo in makadamsko vzdrževanje ulice ob Kamniški progi
- predvideti sredstva za vzdrževanje živih meja, zelenic in nasaditev drevja ob Goriški stezi
- Zagotoviti sredstva za vzdrževanje večjih zelenih površin pred šolo Zvonka Runka s petimi javnimi klopmi
- zagotoviti sredstva za nasaditev in vzdrževanje zelenih otokov in dreves v Smrekarjevi, Aljaževi in Podjunski, ter pozneje Podlimbarskega, Kettejevi in Hotimirovi.

3.6.3 Krajevna skupnost PODUTIK

- Do leta 1980 bo potrebno spojiti vodovod Dolnice, Glinice, Podutik s Kosezami. Celotno območje Podutik bo potrebno povezati na mestno kanalizacijo ali kot za delno rešitev izgraditi odprt kanal v dolžini 2000 m od novega Podutika po cesti na Brdo z ključnim pritiskom vode in hriba Utik.

Urediti zaprt kanal za meteorno vodo od Podutiške ceste proti trgovini v dolžini 1000 m. Prav tako tudi podaljšek kanalizacije v vasi Podutik Vodnik-Delavska menza z priključkom meteorne vode iz hribov v dolžini 1000 m.

Vasi Dolnice, Glince in Kamna gorica bo potrebno priključiti na kanalizacijsko omrežje ob Kamniški cesti, naselje Podutik pa na kanalizacijsko omrežje ob Podutiški cesti.

Zasilno je potrebno urediti kanalizacijo z zaprtimi kanali proti Šangaju v dolžini 500 m, za Babnikom v Dolnicah v dolžini 300 m in v vasi Glince v dolžini 1000 m. Vse investicije bodo izvedli z udeležbo krajevnega samoprispevka.

Razširiti je potrebno naslednje ceste:

- Podutik-Dolnice
- v naselju Podutik od trgovine v novo naselje
- Gasilski dom-Zlatek
- Cestišče v Kamni gorici.

Do leta 1980 bo treba pristopiti k asfaltiranju celotne ceste Andreja Bitenca do Preskov ter urediti cesto na Toško čelo. V tem obdobju bo potrebno ojačati električno omrežje, realizirati uvedbo avtobusne proge od sedanje zadnje avtobusne postaje št. 7 v Dravljah oziroma Zg. Šiška po Kamnogoriški do Dolnic, od tu pa po cesti Andreja Bitenca do Celovške ceste.

3.6.4 Krajevna skupnost GUNCLJE – MALE VIŽMARJE

- Ureditev hudournikov z območja hriba v sodelovanju s podjetjem SKIP, Turboinštitutom in občanov samih.
- Izgraditev primarnega in sekundarnega sistema za odvodnjavanje meteornih in fekalnih voda, ker obstaja nevarnost poplavljanja kletnih prostorov, onesnaževanja okolja in okužba podtalnice.
- Ker Gunceljsko cesto v zadnjem času vedno bolj uporabljajo kot tranzitno obvoznico, je potrebno obnoviti dotrajano asfaltno prevleko. Prav tako se tudi planira asfaltiranje Škerljeve in Živaličeve ulice. Vse ostale ceste pa je poleg teh potrebno opremiti z vsemi cestnoprometnimi znaki, prehodi za pešce ter ostalim.
- Zagotoviti razsvetljava vseh ulic, ki še niso razsvetljene.
- Predvideti sredstva za vzdrževanje ulic, poti in zelenic, kakor tudi za preusmeritev peš poti iz Pestotnikove na novo Tacensko v skladu z zazidalnim načrtom.
- Rešiti oziroma povečati telefonsko omrežje in postaviti javno telefonsko govorilnico v Guncljah in Malih Vižmarjah.

3.6.5 Krajevna skupnost TRNOVEC – TOPOL

- Nadaljnja rekonstrukcija in asfaltiranje ceste Sora-Topol, ter rekonstrukcija odseka od javne garaže do Topola, kar bo omogočilo podaljšanje delavske avtobusne proge od Trnovca do Topola.
- Obnova dotrajanega električnega omrežja v KS.
- Izgradnja vodovodnih zajetij in napeljava vodovodnega omrežja v zaselke Brezovice in Trnovca.
- Postavitev najnujnejših javnih svetil v naseljih Topol in Trnovec.
- Izgradnja avtobusnega obračališča in parkirišča na Topolu.
- Posodobiti telefonsko omrežje v Trnovec-Topol in novo speljati na Osolnik.
- Izgradnja in vzdrževanje vaških poti.

3.6.6 Krajevna skupnost SMLEDNIK

- Povečati vodovodno omrežje.
- Kanalizacija ni urejena, najprej pa je potrebno izdelati objekt in nato preiti k izvedbi.
- V programu za asfaltiranje so naslednje ceste:
 - cesta od Mesarja do Korbača in dalje odsek od Polararja Matevža do republiške ceste,
 - ureditev pločnika ob republiški cesti v Valburgi,
 - odcepi cest v Hrašah.
- Z nadaljnjim urejanjem cest se bo povečala tudi površina zelenic, za kar pa bo potrebno zagotoviti finančna sredstva.
- V prihodnjem obdobju je potrebno zagotoviti javno razsvetlavo in v ta namen finančna sredstva.
- Električno omrežje že sedaj ne zadostuje potrebam, zato bo v bodoče nujno potrebno zgraditi nove trafo postaje in po možnosti obnoviti obstoječe preste vode.
- Področje KS je le delno opremljeno s telefonskim omrežjem, zato bo v bodoče nujno povečati to omrežje s telefonskimi priključki.
- V prihodnjem obdobju je potrebno urediti še odtok meteornih voda v vaseh Hraše in Smlednik.
- Področje krajevne skupnosti je v prihodnje potrebno urejati z izdelovanjem skupinskih lokacij, da bodo naselja v bodoče urejena.

3.6.7 Krajevna skupnost ZGORNJA ŠIŠKA

- Ureditev makadamskih poti v dolžini cca 8,2 km (Pod hribom, Bizjanova, Za vasjo, Prelovčeva, Kolmanova, Čepelnikova, del Kneza Koclja in dve paralelki med Freyerjevo in Tugomirjevo)
- Ureditev prostora pred domom Svobode
- ureditev prostora pred blokom Na jami 8
- izgradnja kanalizacijskega omrežja v dolžini cca 5,5 km na celotnem območju Pod hribom
- ureditev parkirišč s površino cca 6000 m²
- ureditev javne razsvetljave v dolžini cca 8,2 km (celotno območje pod hribom in del Večne poti)
- vzdrževanje zelenih površin (cca 4,5 ha)
- izgradnja toplovoda in plinovoda predvsem na Šišenski, Tugomirjevi, Martina Krpana, Scopolijevi in Gospodinjski ulici.

3.6.8 Krajevna skupnost PIRNIČE

- Zrimškov hudournik, ki poteka od vodovodnega rezervoarja po vasi Verje do izliva v Savo. Dolžina 1 km.
- Dalje, sanacija kanala pri hišni številki 19, Verje.
- Mejni hudournik Verje – kompletna izgradnja v dolžini 500 m.
- Zajetje hudournika po Pavovčevi poti. Kompletna izgradnja v dolžini 100 m.
- Kanalizacija Razpotje skozi vas Zg. Pirniče je potrebna popolne obnove do izliva v dolžini 800 m.
- Ureditev kanalizacije in ceste od križišča pri Raku do nove šole v dolžini 400 m.
- Regulacija „Bošnice“ od izvira do izliva cca 3 km dolžine.
- Ureditev kanalizacije meteorne vode „Ulce“ – vas – Sava v dolžini 1 km.
- Ureditev kanalizacije Robas Jože – Sušnik in povezava z gornjo kanalizacijo dolžina 100 m.
- Ureditev kanalizacije meteorne vode ob poti Vikrče pod Misom do Save v dolžini 300 m.
- Zajetje in ureditev meteorne vode Šmarna gora – LOtrič – cesta Vikrče – Smlednik. Dolžina 200 m.
- Ureditev in zajetje meteorne vode od Veharja do perovška ob cesti III. reda Tacen–Smlednik.
- Ureditev hudournika na relaciji Šmarna gora – Jarc – Stare – Bogataj v dolžini 400 m.
- Za izenačitev pritiska pitne vode v omrežju izgradnja protiutežnega rezervoarja po predvidenem načrtu za obstoječi vodovod.
- Ureditev odvoza smeti – odlagališč.
- Oskrbovanje parka pred spomenikom narodnih herojev KS.
- Gradnja pokopališča.
- Ureditev javnega cestnega prometa po prometni krožni progi Vižmarje – Tacen – Pirniče – Medvode – Medno – Ljubljana.
- Rekonstrukcija cest.
- Ureditev krajevnih cest.

3.6.9 Krajevna skupnost LITOSTROJ

- Čeprav je cestno omrežje trenutno zadovoljivo, pa bo potrebno v naslednjih letih planirati nekaj sredstev za investicijo v popravilo Djakovičeve ulice in pločnike ob njej – nova asfaltna prevleka, ter v rekonstrukcijo Drabošnjakove ulice.
- Planirati priključitev stanovanjskih objektov na toplovodno omrežje, kar je večletna želja večine občanov.
- Pri plinovodnem omrežju je situacija ista kot pri toplovodnem. Nujna je rekonstrukcija razsvetljave na Djakovičevi cesti.
- Opremljenost te KS z PTT omrežjem je slaba, zato je potrebno razširiti PTT omrežje.
- Za pridobitev še nekaj zelenic bo potrebno zagotoviti finančna sredstva.

3.6.10 Krajevna skupnost VIŽMARJE – BROD

- Napeljati vodovodno omrežje v skupni dolžini cca 1.500 m za oskrbovanje 40 družin, oziroma okoli 140 občanov.
- Ureditev kanalizacijskega omrežja. Območje, ki ni opremljeno s kanalizacijskim omrežjem, leži nad glavnimi vodovodnimi žilami, iz katerih se oskrbuje celotni mestni vodovod. Prav zato je izgradnja nujna.

– V skladu z razvojem in programom KS, ter potrebami je potrebno zagotoviti sredstva v petletnem obdobju za dokončno ureditev naslednjih ulic:

– cesta Na Gmajni v dolžini	950 m
– ul. 24. avgusta v dolžini	300 m
– podalj. Medenske c. v dolžini	500 m
– ul. Mance Komanove v dolžini	300 m
– Kozlarjeva ulica v dolžini	500 m
– Taborska cesta v dolžini	1000 m
– Marinovševa c. v dolžini	1000 m
– ul. Ob Savi v dolžini	800 m
– Smrdujeva ul. v dolžini	450 m
– Tratnikova ul. v dolžini	300 m
– Ob Daljnovodu v dolžini	600 m
– Kurirska ul. v dolžini	230 m
– Nova ul. v dolžini	260 m
– povezava ul. Na Gmajni – Na Gaju	250 m

S k u p a j : 7440 m

Vse te ulice je hkrati treba opremiti z vsemi cestno-prometnimi znaki, prehodi za pešce in vsem, kar sodi k celotni ureditvi. Za vse ostale stanovanjske poti in ulice pa je treba zagotoviti sredstva za redno vzdrževanje, vse do končne ureditve.

– Z izgradnjo in ureditvijo cest in ulic se bo predvidoma povečala površina zelenic za cca 50 %, kar bi zneslo okoli 3.000 m². Če hočemo primerno vzdrževati te zelenice, je nujno nemudoma zagotoviti potrebna finančna sredstva.

– Z omrežjem javne razsvetljave so opremljene le ulice, ki so do sedaj urejene v asfaltni izvedbi. Vse ostale ceste in poti v makadamu niso osvetljene, ali pa zelo pomanjkljivo, za kar bo v naslednjem obdobju nujno potrebno zagotoviti ureditev in v ta namen potrebna finančna sredstva.

– Električno omrežje in napon obstoječih vodov in trafo-postaj že sedaj ne zadošča potrebam, območje pa se še dograjuje. Zato bo nujno zgraditi vsaj še 2 trafo postaji in po možnosti obnoviti obstoječe prostore vode.

– Prav tako menimo, da je treba v srednjeročnem planu zagotoviti napeljavo omrežja za oskrbo s plinom za gospodinjske potrebe in ogrevanje gospodinjstev.

– Področje te KS je zelo slabo opremljeno s telefonskim omrežjem, saj ima komaj 8 % gospodinjstev telefonske priključke. Poseben problem pa je tudi pošta, katere na tem območju ni. Nujno je potrebno zagotoviti postavitve vsaj še 4 javnih govorilnic.

Skratka, v srednjeročnem programu razvoja je nujno potrebno zagotoviti PTT omrežje v okvirih dejanskih potreb.

– Ureditev meteornih voda. Sedanje stanje je nevdržno. V primeru malo večjega dežja je po ulicah in cestah splošna poplava.

3.6.11 Krajevna skupnost STANEŽIČE – MEDNO

- Električna napetost na celotnem področju ni kvalitetna in jo je potrebno pojačati s povečavo trafo postaje.
- Cestna razsvetljava je zelo pomanjkljiva in bi bilo potrebno namestiti 14 svetlobnih teles.
- Kanalizacija odpadne vode iz stanovanjskih hiš ni primerno urejena, potrebno bi jo bilo kanalizirati v skupni kolektor odpadnih voda. Ta ukrep je potreben iz zdravstvenih razlogov, saj se sedaj odpadne vode odteka v vaške potoke.
- Na območju KS je 8 km občinskih cest in 8 km krajevnih poti. Krajevne makadamske poti so v zelo slabem stanju. V prihodnjih petih letih bi bilo nujno asfaltirati vsaj 4.000 m² krajevnih poti to je v Stanežičah od hišne št. 28 do hišne številke 9 in Mednu od hišne številke 9 do hiš. številke 38. Nujno je zgraditi avtobusno postajališče v Stanežičah in Dvoru.
- Potrebno je izvršiti vzdrževalna dela na mostu čez Savo v Mednem. Most služi tudi občanom KS Pirniče in KS Tacen ter izletnikom.

3.6.12 Krajevna skupnost ŠMARTNO – TACEN

- ureditev kanalizacije v Šmartnem in Tacnu
- ureditev parkirnih prostorov za 150 vozil
- postavitve 2 trafo postaj v Šmartnem I, v Tacnu I
- postavitve 2 pokritih avtobusnih postajališč, v Šmartnem in Tacnu
- pridobitev 2 javnih telefonskih govorilnic
- ureditev odvoza smeti
- asfaltiranje 5 km občinskih cest in stanovanjskih poti
- vzdrževanje javne cestne razsvetljave
- obnovitev mostu čez Graščenco v Šmartnem
- skrb za ohranitev zelenih površin na območju KS
- postavitve mrliške veže in ograje na pokopališču v Šmartnem
- pospeševanje razvoja kmetijstva zaradi boljše oskrbe mesta.

3.6.13 Krajevna skupnost MEDVODE

Vodovodno omrežje:

- gradnja vodnega rezervoarja v Sori, Goričanah in Preski
 - povezati vodovodni rezervoar Goričane-Preska
 - obnovev cevovoda Medvode–Preska
 - povezava cevovoda izčrpališč sp. Senica in rezervoarja Goričane-Preska
- Povečanje telefonske centrale v Medvodah in razširiti telefonsko omrežje za oddaljena naselja.
Gradnja transformatorja v Preski, postavitev visokonapetnostnega voda v Preski.
Organiziranje odlagališč smeti po naseljih KS Medvode.
Razširitev mreže obveznega odvoda smeti na ostala področja KS.
Gradnja kolektorja Brod-Goričane. Priključek na kolektor Zbilje-Medvode.
Regulacija Prešnice in Vašenskega potoka v zvezi s stanovanjsko gradnjo.
Povečanje mreže za preskrbo živil (gradnja novih objektov)
Povečanje gostinskih in turističnih objektov.
Proučitev možnosti za organiziranje družbene prehrane.

3.6.14 Krajevna skupnost DRAVLJE

– V okviru republiškega in mestnega programa izgradnje magistralnih cest in obvoznic okoli Ljubljane je treba razbremeniti Celovško cesto, da bo uporabnejša za dnevno migracijo delavcev iz obmestnih KS tudi iz Dravelj na delo v mesto in nazaj. Temu primerno je treba urediti tudi prometn-režim na tej cesti, ki naj zagotovi čimhitrejši promet z javnimi prometnimi sredstvi. Obenem je treba podaljšati linijo javnega mestnega prometa na Kamnogoriško cesto in na novo Vodnikovo cesto, ko bo le-ta zgrajena.

– V povezavi s toplarno je treba proučiti možnost priključevanja novih družinskih hiš na toplove, s pogojem, da bo oskrba zanesljiva in ekonomična. Na daljši rok bi morali to storiti tudi že pri obstoječih hišah. Tako bomo bistveno izboljšali kvaliteto zraka v krajevni skupnosti Dravlje in dosegli bolj zdrave pogoje za zdravje in delo.

Potrebno bo postaviti javne telefonske govorilnice pri trgovini na Sojčjevi ulici ter v soseskah 7/I, 8/II,10 in Draveljska gmajna, poleg tega je treba občanom KS Dravlje zagotoviti več zasebnih telefonskih priključkov.

V prihodnjem petletnem razdobju je treba asfaltirati ulice v Dravljah (cca 7 km) in parkirišče pred pokopališčem, razširiti pokopališče, rekonstruirati Vodnikovo cesto in podaljšati vodovod na Kamnogoriški cesti. Ker to še ni storjeno, je treba ob zgradbah in javnih površinah urediti okolico in jo zasaditi z drevjem.

3.6.15 Krajevna skupnost VODICE

- ureditev kanalizacije za meteorne in fekalne vode na področju krajevne skupnosti (obstaja idejni načrt in program),
- ureditev vaške kanalizacije zaradi odvodnjavanja meteornih voda v vseh naseljih krajevne skupnosti,
- ureditev javne razsvetljave za celotno področje krajevne skupnosti,
- postavitev transformatorja v Zapogah,
- razširitev pokopališča v Vodica ob že izdelanem načrtu in parkirišča ob pokopališčih v Vodica in Zapogah,
- rekonstrukcija dela ceste v naselju Vodice ob bloku št. 50
- rekonstrukcija ceste Vodice – Moste (do meje),
- rekonstrukcija ceste Vodice – Brnik (do meje),
- rekonstrukcija ceste v Vodica iz vasi do Lokarjev (obrat Megrada)
- rekonstrukcija ceste Povodje – Koseze (skupaj s KS Bukovica),
- ureditev avtobusnih postaj v Vodica, Repnjah, Skaručni, Zapogah, Polju,
- ureditev in razširitev telefonskega omrežja, ker je obstoječe nezadostno,

3.6.16 Krajevna skupnost KOMANDANTA STANETA

Komunalna ureditev Lakotenc:

- ureditev nove razsvetljave
- priključitev fekalij na mestno kanalizacijo
- asfaltirati 800 metrov ceste in 800 m pločnikov.

Nosilec akcije bo svet KS, v sodelovanju z občani Lakotenc. Dela bi bila izvršena do konca 1977. leta.

- izdelati programske rešitve in novelacijo zazidalnega načrta, izgradnja tržnice na Trgu komandanta Staneta,
- dopolnitev prometnih znakov.

3.6.17 Krajevna skupnost LJUBO ŠERCER

- Asfaltiranje ulic, ureditev parkirnih prostorov in elektrifikacija na celotnem območju KS Ljubo Šercer.
 - elektrifikacija Runkove ulice in ulice Majde Vrhovnikove, Dosedanje visečo napeljavo zamenjati za stoječe svetilke, ker je sedanja že dotrajana in je v zimskem času zelo nevarna, pa tudi večkrat pride do kratkega stika, saj so zaradi tega vedno popravila,
 - asfaltiranje dostopne poti od Smrekarjeve ulice do ulice Zofke Kvedrove med VII. in IX. blokom in med VIII. in X. blokom,
 - asfaltiranje dostopne poti od Kebetove do Česnikove ulice ob transformatorju,
 - asfaltiranje in ureditev Hotimirjeve ulice, kakor je to že predvideno za leto 1975. Če ta dela ne bodo izvršena v letu 1975, je potrebno Hotimirjevo ulico urediti v letu 1976,

- na površinah ob Kebetovi ulici, Česnikovi ulici in Runkovi ulici pri blokkih hiš. števil od 10–18, tam kjer so sedaj vrtniki, gredice, napraviti zelenice, zasaditi drevje in grmičevja,
- ureditev ulic, parkirnih prostorov in pločnikov za pešce v Česnikovi, Majde Vrhovnikove, Kebetovi, Zofke Kvedrove, Runkove in ob goriški ulici pri bloku 20, hiš. števil od 49–53,
- ureditev parkirnih prostorov pri VVZ „Najdihojca“ na vzhodni strani zavoda, na predvidenem prostoru tako, da starši, ko pripeljejo z avtomobili otroke v varstvo, lahko parkirajo na parkirnem prostoru in pri tem ne bi motili stanovalcev IX. bloka, saj je ob konici delovnega časa zelo velika gneča in se pritožujejo tako starši kot stanovalci,
- asfaltiranje za garažami za VIII. blokom. Sredstva naj bi prispevali tudi lastniki garaž,
- z odkupom hiše števil 32 v Kebetovi ulici in hiše števil 30, ki je že odkupljena, je potrebno urediti igrišče za VVZ „Najdihojca“ ter obenem urediti peš pot za stanovalce XVI. bloka v Runkovi ulici št. 1–7 z izhodom na Kebetovo ulico, ker ti stanovalci do sedaj nimajo nikakršnega izhoda (le zasilno),
- postaviti javno telefonsko govornico pri domu upokojencev na Gorzdovi ulici št. 10 in postaviti poštni nabiralnik,
- povečati kapaciteto telefonskih naročnikov na območju krajevne skupnosti „Ljubo Šercer“,
- urediti javno razsvetlavo in asfaltiranje pločnikov ob Gorzdovi ulici,
- asfaltiranje peš poti ob XV. in XVIII. bloku, ki povezuje Česnikovo in Kebetovo ulico,
- asfaltiranje med garažami pri XX. bloku pri Goriški ulici in sploh pred garažami na vsem območju krajevne skupnosti. Pri financiranju asfaltiranja naj bi bili udeleženci tudi lastniki garaž.

3.6.18 Krajevna skupnost KOSEZE

- vzdrževanje makadamskih cest in polivanje le teh z lužino,
- pridobitev dokumentacije in soglasja za komunalno ureditev vseh cest in ulic, ki so našteje v prejšnjih odstavkih,
- asfaltiranje in ureditev ulice Majde Šilčeve in ploščadi pred Domom svobode in vse tiste ceste, za katere je v letu 1975 SO Šiška pridobila obvezno dokumentacijo in soglasje,
- ureditev javne razsvetljave na celotni Podutiški cesti, Majde Šilčeve in vseh cestah, ki so predvidene v planu SO Ljubljana-Šiška v KS Koseze,
- ureditev prehoda med Ferberjevo in ulico Olge Mohorjeve,
- ureditev odprtega kanala, ki vodi ob Podutiški od cerkve do Šišenske
- pregled obstoječe kanalizacije na Šišenski cesti, zaradi ugotovitve vzrokov poplav v kletih in garažah,
- očistiti kanale, iz katerih se voda izliva v Przanec,
- redno čiščenje odtokov in dotokov vode v Bajer,
- ugotovitev vzrokov smrada iz kanalizacije v terasastih blokih
- predvideti združitev podjetij in ustanov, ki se bavijo z zbiranjem odpadnega materiala, da bi se le-ta sistematično zbiral in da bi o tem seznanjali in vzgajali krajanje,
- pridobiti vso dokumentacijo za saniranje in ureditev Bajerja in okolice, ter ureditev peš poti ob njem. Namestiti potrebne opozorilne table, ki prepovedujejo kakršnokoli onesnaževanje obrežja in vode,
- pregledati obstoječe vodno omrežje, če zadostuje potrebam predvidene celotne novogradnje,
- postavitev vsaj dveh javnih govorilnic – telefonskih,
- pristopiti k združevanju vseh podjetij, ki se bavijo s komunalno ureditvijo mesta Ljubljane, da bi se lahko rešili problemi enotnega plačevanja ogravanja stanovanj, ne da bi upoštevali vire energije.
- asfaltiranje cest, ki niso prišle v poštev v letu 1976,
- ureditev in asfaltiranje paralelne ceste med Podutiško in terasastimi bloki,
- zgraditev in ureditev paralelne ceste, ki bi povezovala Vodnikovo in Podutiško, zaradi razbremenitve Šišenske in večje varnosti prometa,
- zgraditev kolesarskih poti,
- dokončna ureditev javne razsvetljave v KS Koseze,
- dokončna zgraditev vodnega omrežja,
- pristop k celotni ureditvi Bajerja in ureditev najnujnejših del,
- pridobiti možnost večjega števila telefonskih priključkov,
- dokončna ureditev problema ogrevanja s plinom, ureditev enotne cene ogrevanja v mestu Ljubljana, spoštovanje odločbe mestne skupščine Ljubljana, da se vse področje KS s plinom ogreva, zaradi čuvanja ozračja,

3.6.19 Krajevna skupnost GAMELJNE – RAŠICA

- razširitev kapacitet obstoječega vodovoda Tacen-Šmartno-Gameljne, zamenjava cevi in povečanje pretoka vode, ker je že sedaj prepoved nadaljnjih priklopov na obstoječe omrežje,
- dokončna regulacija potoka Gameljščica od Povodja do izliva v Savo (projekt je že v izdelavi),
- asfaltiranje ceste Sr. Gameljne-Rašica, ker je podlaga za asfalt narejena že več let in tudi celotna trasa razširjena,
- ureditev vodotoka meteornih voda – hudournikov v višje ležečih predelih, ker ti povzročajo stalne okvare na obstoječih cestah
- obnoviti in ojačati javno razsvetlavo s postavitvijo novih svetlobnih teles predvsem v novih naseljih,
- izgradnja novega mostu v Sr. Gameljnah pri Juvanovem mlinu, sedanji je dotrajan in nevaren za promet, predvsem pa preozek in ovira nemoten tok vode,
- sanacija gramozne jame v Sr. Gameljnah (last Komunalnega podjetja Ljubljana),
- obnovev dela električnega omrežja predvsem v spodnjih Gameljnah, ker je le-to dotrajano in ne prenese večjih obremenitev,
- urediti krajevne poti s postavitvijo kanalov za odvod meteornih voda in jih obnoviti,
- ureditev novega dela pokopališča v Šmartnem in postavitve mrliške vežice (skupaj s KS Šmartno-Tacen),
- pričeti z deli za kanalizacijsko omrežje, posebno še v kolikor se bo pričelo z intenzivnejšo izgradnjo po izdelanem urbanističnem načrtu. Sedaj se odplake izlivajo v greznice,
- na cesti Črnuče-Šmartno obnoviti in postaviti nove prometne znake, na nevarnih odsekih in odcepih pa postaviti ogledala.

3.6.20 Krajevna skupnost ŠENTVID

– nova Celovška cesta v dolžini 2500 m, izgradnja se nerazumljivo odlaga, čeprav je na prioritetenem mestu v programu 10-letnega razvoja cestnega omrežja v Ljubljani.

– Hafnerjeva ulica v dolžini	250 m,
– Flandrova ulica	800 m,
– Ul. Jožeta Jame	450 m,
– cesta pri Borštu	300 m,
– Arharjeva	1.100 m,
– Demšarjeva ulica	100 m,
– Ul. Marije Mlinar	250 m,
– Kozinova ulica	350 m,
– Koščeva ulica	100 m,
– Cesta na Poljane	650 m,
– Podgorska cesta	300 m,

S k u p a j: 4.800 m.

– rekonstrukcija križišča Ul. pregnancev in Štule – dovozne poti do novega VVZ Šentvid, v dolžini	100 m,
– pločniki	
– rekonstrukcija pločnikov levo in desno ob Celovski cesti v dolžini	2.100 m,
– ureditev pločnikov ob ulici pregnancev v dolžini	250 m,
Skupaj potrebno urediti	11.000 m

b) postajališča

– ureditev dveh postajališč mestnega prometa in to: Na Trati (pred Tapo) in pri cerkvi 2 x 120 m ²	240 m ²

c) kanalizacija

– kanalizacijo v dolžini	6.700 m
– kanalizacijo za meteorne vode (ob Celovski) v dolžini	2.600 m

d) javna razsvetljava

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo potrebno opremiti in izpopolniti javno razsvetljava v 15 ulicah v skupni dolžini 8.450 m.

Program modernizacije ulic bo pripravljen in sprejet letno v odnosu na ostalo komunalno urejanje posameznih ulic.

e) urejanje hudourniških voda

Nujno bo v naslednjem srednjeročnem obdobju urediti sistem odvodnjavanja hudourniških voda s šentviškega hriba.

V kolikor bo izdelan ob novi Celovski cesti magistralni vod za odvod meteornih voda, bo to le del razširitve, potrebno bo še urediti:

- sistem zajezev s pregradami,
- tehnično izpopolniti usedalnike,
- usposobiti kanalizacijske vode do magistralnega voda.

Če pa glavni vod ne bo zajel vseh vodovij je potrebno:

- usposobiti celotne kanalizacijske vode v dolžini 2.600 m,
- izdelati na iztokih sistem ponikovalnin.

Pred vsem tem pa je pripraviti:

- sistematski posnetek stanja in lokacij hudournikov ter izdelati tehnične rešitve,
- pokriti je potrebno odprt kanal ob ulici Bratov Komel, v ta kanal se izliva meteorna voda iz hudournika, ki teče ob Gregorinu, kanal je dolžine 200 m.

f) parkovni prostori

- urediti je parkovni prostor v Štularjevi ulici za blokom Celovška 364, kar je določeno že z zazidalnim načrtom Šentvida,
 - urediti in poiskati je mesto za že najmanj dva parkovna prostora v Šentvidu.
- Skupna površina vseh treh parkovnih prostorov bo predvidoma 5000 m²

g) Telefonsko omrežje

- območje KS je opremiti s zadostnim številom telefonskih priključkov. Če predvidevamo v letu 1980 2000 stanovanjskih enot, je potrebno etapno pripraviti najmanj 1600 priključkov na telefonsko omrežje,
- zgraditi je treba dve javni telefonski govornici in to: eno na Pržanu in eno ob Celovski cesti pri Šport opremi.

3.6.21 Krajevna skupnost BUKOVICA – ŠINKOV TURN

Ker je cestno omrežje na področju krajevne skupnosti izredno slabo, v glavnem makadamsko, predvidevamo naslednje: do leta 1978 – razširitev in asfaltiranje občinskih cest Vojsko-Koseze in Bukovica-Polje, v skupni dolžini 8 km. Do leta 1980 asfaltiranje lokalnih kategoriziranih cest v dolžini 18 km in s pomočjo samoprispevka asfaltiranje lokalnih nekategoriziranih cest v dolžini 18 km.

Z uvedbo novih avtobusnih prog in ob že obstoječih bomo uredili 8 avtobusnih postajališč.

Prometne označbe na cestiščih niso zadovoljive, zato bo treba več dotrajanih in poškodovanih znakov zamenjati. Vzgojno bo treba delovati na občane, ki namerno uničujejo prometne znake.

Elektrifikacija v krajevni skupnosti je v izredno slabem stanju, zato bomo morali za rešitev tega vprašanja vložiti vse sile in problem v najkrajšem času rešiti.

Napravili bomo krožni sistem vodovoda in povečali kapaciteto še za 250 priključkov. Zgraditi rezervoar na višje ležeči točki.

Kanalizacije v naših vaseh nimamo. Imamo probleme tako z meteorno vodo, kot tudi s hišnimi odpadkami, ki jih nekateri občani sedaj vodijo iz svojih stanovanj kar v odprte jarke ob cesti. Zato bomo morali problem kanalizacije reševati kompleksno za celo območje. Napraviti bomo morali verjetno zaprt kanal za vse odplake in meteorne vode, ob koncu naselja Utik pa napraviti čistilno napravo.

Finančna ocena potreb krajevnih skupnosti po predlogih srednjeročnih programov je prikazana v globalu.

3.7 REPUBLIŠKA SKUPNOST ZA CESTE

PRIMARNE MESTNE CESTE IN OBVOZNICE

republiška skupnost za ceste, ki je pristojna za gradnjo avtocest ter za gradnjo, modernizacije, rekonstrukcije in vzdrževanje vseh regionalnih in magistralnih cest na območju občine, po sporazumu pa tudi za sofinanciranje desetletnega programa izgradnje cest na območju Ljubljane bo v planskem obdobju predvidoma izvajala naslednja dela:

REGIONALNE CESTE:

- 4t. ceste R-314 Jepca – Vodice – Moste
- manjša rekonstrukcija 1,5 km ceste pri Jepci; ojačitev 0,7 km moderniziranega vozišča in modernizacijo 0,7 km makadamskega vozišča pri Vodica;h;
- Št. ceste T-323 Šentvid – Vodice – Sp. Brnik.

MAGISTRALNE CESTE:

- Št. ceste M – I Jepca – Delavski dom
- ojačitev moderniziranih vozišč v dolžini 5,9 km na odseku od križišča Šišenska-Celovška-Stanežiče.
- Obseg del in dolžina odseka nista točno definirana; prekrivata se s programom desetletne izgradnje cest v Ljubljani.
- Gradnja novega Tacenskega mostu je bila predvidena že v programu Republiške skupnosti za ceste za obdobje 1971-1975, vendar bo realizirana šele v naslednjih letih.
- Samoupravna skupnost za realizacijo desetletnega programa izgradnje cest v Ljubljani bo do 1980 realizirala naslednje ceste:
- izgradnja nove Drenikove ceste in podvoza: predvidena je izgradnja 4 pasovne ceste od križišča Na jami do križišča s Titovo cesto – je že v gradnji; 100 % financira mesto Ljubljana;
- Celovška cesta I. etapa – izgradnja nove 4 pasovne ceste mimo Šentvida od Žiberta do križišča s Tacensko cesto – predviden pričetek gradnje v 1976. letu; 50 % financira RSC, 50 % mesto Ljubljana;
- Celovška cesta II. etapa – rekonstrukcija obstoječe ceste v 4-pasovnico od križišča s Šišensko cesto do Žiberta;
- 50 % financira RSC, 50 % mesto Ljubljana.
- Sklad za komunalno urejanje zemljišč, ki je pristojen graditi stanovanjske in industrijske ceste v vseh novo predvidenih stanovanjskih soseskah in industrijskih cestah bo poleg tega še:
- financiral dovodne ceste in ureditev semaforkega križišča s Celovško cesto pri Metalki v Vižmarjah;
- financiral (po predloženem osnutku sofinancira) izgradnjo podvoza na Tacenski cesti v višini 8.000.000 din;
- sofinanciral (skupno z RSC) pripravo dokumentacije, odkup zemljišč in ureditev semaforiziranih križišč na Celovski cesti od Guncelj do Mednega za priključevanje Stanežič s ca. 25000 prebivalci na prometno omrežje. Tudi predpriprava za bodočo rekonstrukcijo Celovške ceste v 4-pasovnico od Guncelj do Mednega;
- Realizacija: Republiška skupnost za ceste in Sklad za komunalno urejanje zemljišč

3.8 OBMOČNA VODNA SKUPNOST

Območna vodna skupnost predvideva v planskem obdobju urejanje vodnogospodarskih del na območju občine z naslednjim programom:

Na prvem mestu mora biti redno vzdrževanje struge na Savi in njenih pritokih, nadalje je potrebno:

- urediti odvod meteorne vode na območjih Vodice, Tacna, Ločnice in Medvod (s Huma):
- izvesti melioracijo Gameljšice (Bukovica-Šinkov Turn):
- urediti potoke in hudournike na območjih gameljne, Rašica, Smlednik, Pirniče (Verje in Besnica), Stanežiče-Gunclje-Medno-Dvor ter Medvod.

– urediti prag strugi Save nad Mednim in zgradbo „Elektrarne Medvode“ ter prag pri Sp. Gameljnah, z namenom, da se izboljša dotok savske vode za potrebe Ljubljanskega vodovoda.

Z novo urbanizacijo (stanovanjska gradnja) postajajo potoki – Vašenski potok, Prešnica, Malešnica, Babišnica – na medvoškem območju zelo pomembni. Nižinski odseki teh potokov, ki so sedaj še neurejeni, bodo v kratkem potekali v novih urbanističnih površinah in kot taki pridobili regionalni značaj.

Poseben problem predstavlja Vodiški potok v naselju Vodice, ki se vedno bolj širi. Ta potok povzroča letne poplave, da je tu problem še težji, je stvar v tem, da voda nima naravnega odtoka (kraški pojav) in ob poplavah delno zaliva tudi naselje Bukovica.

Razen rednih vzdrževalnih del na vseh naštetih potokih je nujno urediti:

- Soro v Dolu (na brežini 250 m) na desnem bregu v trajnejši izvedbi:
- Ločnico na odsekih, kjer poteka skupno s cesto (v skupni dolžini 350 m) ter 6 manjših prečnih objektov za fiksiranje dna in delna omejitev prodonosnosti:
- na Gameljšici bi od Polja do Šinkovega turna (1000 m) nadaljevali z delno ureditvijo struge z namenom, da se odpravijo poplave:

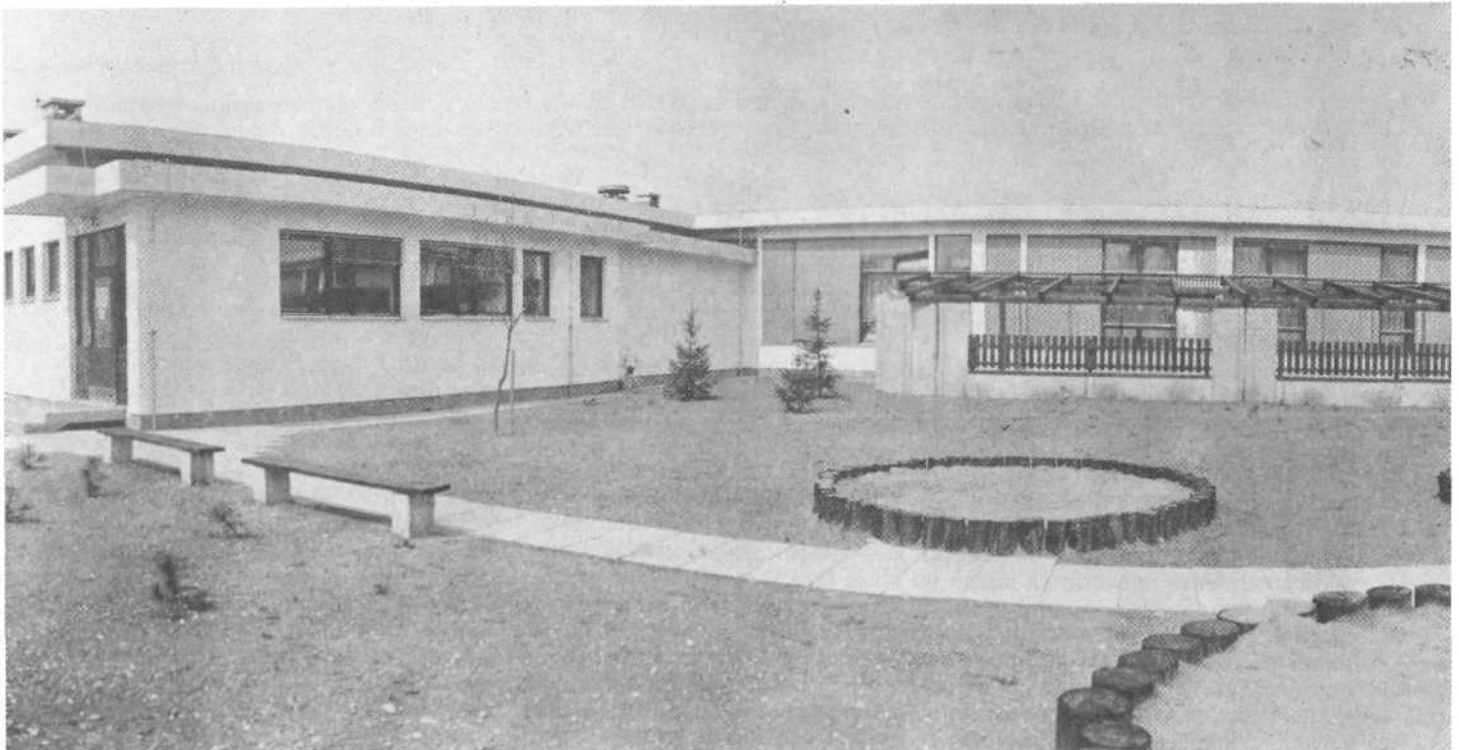
- v Vodicalah je nujno urediti 450 m struge skozi naselje v trajnejši izvedbi.

Za vsa ta dela so sredstva zagotovljena v okviru „Izhodišč“ za sestavo srednjeročnega vodnega gospodarstva Slovenije za obdobje 1976-1980.

V primeru, da se posamezni hidrosistemi odločijo za uvedbo dopolnilnega sistema financiranja ali osvoji drugi ključ financiranja, bo možno v tem srednjeročnem obdobju

- dokončati regulacijo Gameljšice (8.000.000 din):
- izgradnja osnovne odvodne mreže v zgornjem delu Gameljšice (5.000.000 din).

Poleg navedenega pa bi bilo nujno urediti vse hudournike, zlasti pa še (Smlednik – Pod gradom) Tacen, Šentviški in Šišenski hrib ter Podutik).

4. STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Glavni cilj in temeljna naloga v srednjeročnem programu stanovanjske graditve v obdobju 1976-1980 v naši občini, ki jih opredeljuje Ustava SFRJ, Resolucije X. kongresa ZKJ, III. kongresa ZKS, VII. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije in vrste drugih dokumentov zveznega republiškega in občinskega značaja so:

- večja in cenejša stanovanjska – komunalna graditev v odnosu do družbenega proizvoda, investicij in osebnih dohodkov delavcev.
- Stopnja rasti števila dograjenih stanovanj v srednjeročnem obdobju in po posameznih letih mora biti večja od stopnje rasti družbenega proizvoda. Ob današnji stopnji razvoja cena za 1 m² stanovanja ne bi smela presežati 1 do 1,5 mesečnega povprečnega dohodka delavca in cena povprečnega stanovanja z 50 m² ne več kot 6 do 7 povprečnih letnih dohodkov delavcev.
- Krepitev samoupravljanja in zdravih samoupravnih odnosov na vseh področjih v stanovanjskem gospodarstvu. Hišna samouprava v krajevni in samoupravni stanovanjski skupnosti.
- Krepitev smotrne in učinkovite organizacije pri financiranju in graditvi stanovanj. Posebno skrb je posvetiti učinkoviti usmerjeni stanovanjski graditvi za delavce, kakor tudi učinkoviti solidarnostni stanovanjski izgradnji.
- Organizacija učinkovitega gospodarjenja s stanovanjskim skladom, upoštevajoč zasnove hišne samouprave.
- Glede na dosedanje problematiko in pomanjkanje sredstev za gospodarjenje s stanovanjskim skladom je nujen postopen prehod na stroškovne stanarine, ki bodo zagotovile normalno gospodarjenje s stanovanjskim skladom in materialno osnovo hišni samoupravi.
- Povečanje obsega stanovanjske graditve, namenjenega kritju stanovanjskega primanjkljaja, nadomestitvi stanovanj, porastu gospodinjstev in predvidenih migracij.
- Racionalizacija, industrializacija in modernizacija stanovanjske izgradnje, ki smo jim v preteklosti posvečali premalo pozornosti, morajo biti osnova za doseg cenejše in bolj obsežne stanovanjske graditve.
- Ustreznemu razvoju med družbeno in individualno gradnjo je potrebno posvetiti več pozornosti predvsem z aspekta večje in boljše izrabe zazidalnih površin. Razmerje med družbeno in individualno gradnjo naj bo 80:20 v korist družbene gradnje.
- Urbanistični politiki je potrebno posvetiti več pozornosti. Zagotoviti večjo neposredno udeležbo bodočih stanovalcev, OZD in TOZD pri urbanističnem in drugem programiranju in projektiranju stanovanjske graditve.

Srednjeročni program stanovanjske graditve v občini mora sloneti tudi na dolgoročnih programih gibanja prebivalstva, programih za reševanje stanovanjskih potreb delavcev v OZD in TOZD, programu solidarnostnega reševanja stanovanjskih problemov na področju mesta Ljubljane. Usklajen mora biti s programom komunalne ureditve občine in s programi vseh SIS.

Pregled in obrazložitev kazalcev srednjeročnega programa stanovanjskega gospodarstva občine Ljubljana-Šiška v obdobju 1976-80.

Tabela 1 – Pregled skupnega števila programiranih stanovanj po posameznih planskih območjih.

Tabela 2 – Pregled skupnega števila stanovanj glede na sektor lastništva.

Tabela 3 – Pregled števila stanovanj glede na vrsto stanovanj in objekte.

Tabela 4 – Pregled števila stanovanj glede na vrsto zazidave in lokacijo.

Tabela 5 – Pregled števila stanovanj glede na etažnost objektov.

Tabela 6 – Pregled nedokončanih stanovanj na začetku in koncu programskega obdobja. Zajeta so stanovanja, ki v začetku in koncu obdobja ne bodo še dokončana. To predstavlja število stanovanj, ki bodo v prihodnjem letu dokončana in ne vsa stanovanja, pri katerih je začeta gradnja v obdobju oz. letu.

Tabela 7 – Pregled povprečne velikosti programiranih stanovanj v m² na stanovalca in stanovanje glede na sektor lastništva.

Tabela 8 – Pregled števila programiranih solidarnostnih stanovanj in pregled velikosti stanovanj v m² na stanovalca ter m² na stanovanje.

- Za realizacijo zastavljenega programa je nujno potrebna v tem obdobju okrepitev SSS in njenih strokovnih služb.
- Organizacija samoupravne interesne skupnosti za komunalno.
- Sklenitev družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov o realizaciji srednjeročnega programa stanovanjskega gospodarstva o programirani ceni stanovanj in o izgradnji stanovanjskih kompleksov.
- Urediti je potrebno vse predpise v občini glede normativov za stanovanjsko graditev, urbanizem in komunalno.
- Izdelati je prioriteten družbeno-upravni postopek za usmerjeno in organizirano stanovanjsko graditev v občini in organizirati strokovno službo za izvajanje usmerjene in organizirane stanovanjske gradnje, kakor tudi spremljanje izvajanja srednjeročnega programa stanovanjskega in komunalnega gospodarstva.

Tabela 1

PREGLED PROGRAMIRANEGA ŠTEVILA STANOVANJ PO PLANSKIH OBMOČJIH

KS	1976 - 80	1976	1977
1. Milan Majcen Hinko Smrekar	280	-	280
2. Litostrojj Zgornja Šiška	117	117	-
3. Komandanta Staneta Koseze	1.163	304	445
4. Dravljje	3.176	356	510
5. Podutik	200	80	60
6. Šentvid Gunclje	170	15	20
7. Vižmarje-Brod	15	5	5
8. Stanežiče	40	20	5
9. Medvode	343	100	-
10. Pirniče	175	20	25
11. Tacen	20	-	-
12. Gameljne-Rašica	50	-	-
13. Bukovica-Šinkov turen	85	15	15
14. Vodice	225	25	25
15. Smlednik	110	25	25
16. Trnovec-Topol	25	5	5
S K U P A J:	6.200	1.077	1.420

Tabela 3

PREGLED ŠTEVILA STANOVANJ GLEDE NA VRSTO STANOVANJ IN OBJEKTE

Vrsta stanovanj	1976-80		1976		1977	
	štev.	m2	štev.	m2	štev.	m2
Posebne sobe	200	4.000	30	600	46	920
- najemna	119	2.380	18	360	28	560
- etažna (zasebna)	81	1.620	12	240	18	360
Garsonjere	800	20.000	122	3.050	184	4.600
- najemna	478	11.950	73	1.825	110	2.750
- etažna (zasebna)	322	8.050	49	1.225	74	1.850
Enosobna stanovanja	998	934	152	5.016	230	7.590
- najemna	598	19.734	91	3.003	138	4.554
- etažna (zasebna)	400	13.200	61	1.993	92	3.036
Dvosobna stanovanja	1.250	75.500	190	11.476	287	17.335
- najemna	748	45.179	114	6.885	173	10.449
- etažna (zasebna)	502	30.321	76	4.591	114	6.886
Trisobna stanovanja	750	67.500	116	10.440	173	15.570
- najemna	456	41.040	70	6.300	103	9.270
- etažna (zasebna)	294	26.460	46	4.140	70	6.300
Štirisobna stanovanja	997	110.426	152	13.819	230	25.606
- najemna	598	32.917	91	5.597	138	8.487
- etažna (zasebna)	399	77.509	61	8.222	92	17.119
OSTALA GRADNJA						
Sobe v domu upok., sam. dom., štud. itd.	378	10.206	-	-	378	10.206
Stanovanja v počitniških hišah	18	1.296	2	154	1	72
Rekonstrukcije-adaptacije	52	3.400	12	784	10	654

Tabela 2

SKUPNO ŠTEVILO STANOVANJ GLEDE NA SEKTOR LASTNIŠTVA

L A S T N I Š T V O	1976 - 80		1976		1977	
	število	m ²	število	m ²	število	m ²
1. Dokončna stanovanja (vsa)	6.200	418.810	1.077	72.751	1.420	95.921
1.0) Družbena (blokova)	4.995	310.360	762	44.401	1.150	71.621
- najemna	2.997	153.200	457	23.970	690	36.070
- etažna (zasebna)	1.998	157.160	305	20.431	460	35.551
1.1) Individualna (v individ. hišah)	1.205	108.450	315	28.350	270	24.300

Tabela 4

PREGLED ŠTEVILA STANOVANJ GLEDE NA VRSTO ZAZIDAVE IN LOKACIJO

	1976 - 80		1976		1977	
	štev.	m ²	štev.	m ²	štev.	m ²
Vsa stanovanja	6.200	418.810	1.077	72.751	1.420	95.921
Strnjena zazidava	6.035	408.095	1.042	70.406	1.381	93.308
Urban. naselja	5.675	367.415	967	61.931	1.307	84.878
Ostala naselja	360	40.680	75	8.475	74	3.430
Plombe (zaposlitve med hišami)	58	3.886	12	804	14	938
Urban. naselja	58	3.886	12	804	14	938
Ostala naselja	-	-	-	-	-	-
Razpršena gradnja	117	7.839	23	1.541	25	1.675
Urban. naselja	44	2.948	11	737	11	737
Ostala gradnja	73	4.891	12	804	14	938

Tabela 5

PREGLED ŠTEVILA STANOVANJ GLEDE NA ETAŽNOST OBJEKTOV

Leto	1976-80	1976	1977
Vsa stanovanja	6.200	1.077	1.420
Visoki objekti z dvigal P + 5 in več	3.176	356	510
Hiše v nizu P + 1 in P + 2	385	155	575
Dvojčki in posamične hiše	1.205	315	270
Bloki P + 3, P + d brez dvigal	1.434	251	65

Tabela 6

PREGLED NEDOKONČANIH STANOVANJ NA ZAČETKU IN KONCU PROGRAMSKEGA OBDOBJA

	31. dec. 1975		31. dec. 1980	
	štev.	m2	štev.	m2
Vsa stanovanja	660	47.130	790	57.117
- družbena	360	20.196	410	23.001
- individualna	300	26.934	380	34.116

Tabela 7

PREGLED POPREČNE VELIKOSTI STANOVANJ V m² NA STANOVALCA IN STANOVANJE GLEDE NA SEKTOR LASTNIŠTVA

	S E K T O R		
	DRUŽBENI	INDIVIDUALNI	SKUPAJ
m ² /na stanovalca	1.951	31.22	23.49
m ² /na stanovanja	56.10	89.78	67.56

Tabela 8

PREGLED ŠTEVILA PROGRAMIRANIH SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ IN PREGLED VELIKOSTI STANOVANJ
V m² NA STANOVALCA TER m² NA STANOVANJE

	1976-80		1976		1977	
	štev.	m ²	štev.	m ²	štev.	m ²
vsa solidarnostna stan.	1.932	106.260	200	11.000	836	45.980
neto m ² /1 stanovalca		1833		1833		1833
neto m ² / stanovanje		55.00		55.00		55.00

5. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Področje načrtovanja vzgoje in izobraževanja predstavlja podsistem družbeno-ekonomskega načrtovanja, ki izhaja iz ciljev in potreb samoupravne socialistične družbe. Združeno delo je temeljni subjekt v oblikovanju politike vzgoje in izobraževanja. Osnova celotnega sistema načrtovanja je združeno delo (OZD, TOZD), ki je porabnik izobraževalnih storitev in kadrov.

Pomen vzgoje in izobraževanja v procesu družbenega razvoja še bolj aktualizirajo na ustavnih določilih vzpostavljeni novi odnosi v združenem delu.

Idejna osnova spremenjenih odnosov med izobraževanjem in drugimi področji združenega dela izhaja iz ustave in dokumentov X. kongresa in 7. kongresa ZKS, resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju v SR Sloveniji ter iz že sprejetih izhodišč, ki jih je sprejela skupščina občine Ljubljana-Šiška kot osnovo za sestavo predloga družbenega plana za srednjeročno obdobje od leta 1976–1980.

5.1 VZGOJA IN VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK

Področje vzgoje in varstva predšolskih otrok se neposredno navezuje na področje posebnega družbenega pomena.

Osnutek predloga programa razvoja otroškega varstva v občini Ljubljana-Šiška odraža vse tiste posebnosti tega razvoja, ki so prisotne v občini in bi jih bilo potrebno upoštevati v okviru nadaljnjega srednjeročnega razvoja kot prioritete naloge. Pri tem se problematika izvajanja otroškega varstva posredno navezuje tudi na mesto Ljubljana kot celoto, upoštevajoč enotni okvir tega področja ter skupne naloge, ki so nakazane v mestnem programu razvoja otroškega varstva za obdobje 1976–1980.

Obstoječe stanje izvajanja otroškega varstva na območju občine Ljubljana-Šiška

Na območju občine Ljubljana-Šiška živi po podatkih prijavne službe po stanju julij 1975 7.633 predšolskih otrok v starosti od 0–6 let, kar predstavlja 10,1 % od skupnega števila prebivalcev (75.000). Od skupnega števila predšolskih otrok je 2.856 otrok starih od 0–2 let (dojenčkov).

Število predšolskih otrok v vzgojnovarstvenih zavodih v občini Ljubljana-Šiška po stanju 21. 10. 1975.

Na območju občine deluje sedem centralnih vzgojnovarstvenih zavodov, v katerih je bilo vključeno po stanju 21. 10. 1975 2.812 otrok, kar predstavlja 36,8 % od celotnega števila predšolskih otrok. Odklonjenih je bilo 890 predšolskih otrok.

Varstvo in vzgoja razvojno motenih in prizadetih otrok

Od skupnega števila 600 razvojno motenih in prizadetih otrok je v ustrezne zavode vključenih 118 otrok, 102 lažje prizadeta otroka vključujejo osnovne šole in VVZ, 380 razvojno motenih otrok pa še ni zajeto v ustrezne zavode.

Zdravstveno varstvo predšolskih otrok

Zdravstveno varstvo predšolskih in šoloobveznih otrok obsega obvezne redne zdravniške preglede in cepljenje otrok, preglede otrok pred vstopom v VVZ, preglede otrok pred vstopom v osnovno šolo, preglede otrok pred odhodom na letovanja.

Število zaposlenih delavcev v VVZ občine Ljubljana-Šiška

V vzgojnovarstvenih zavodih je bilo po stanju 1. 5. 1975 zaposlenih 227 strokovnih delavcev, 10 vodilnih delavcev, 19 administrativnih delavcev in 31 tehničnih delavcev.

Mala šola

V šolskem letu 1974/75 je bilo v okviru vzgojnovarstvenih zavodov vključenih v celoletno malo šolo 508 predšolskih otrok, v skrajšano malo šolo pa je bilo vključenih pri VVZ 727 otrok.

Letovanja in rekreacija otrok

V letovanja je letno zajeto poprečno 1200 predšolskih in osnovnošolskih otrok. Razen tega je letno zajetih poprečno 700 učencev 4. razredov osnovnih šol v tečaje pletanja ter 600 učencev 5. razredov v tečaje smučanja v okviru šole v naravi.

Skupne prostorske zmogljivosti obstoječih baz za letovanja otrok (Srednji vrh, Poreč, Pag) obsegajo 290 mest v eni izmeni. Za kritje potreb v zvezi z letovanji otrok pa bi potrebovali še toliko mest, kot jih imamo sedaj.

Projekcija srednjeročnega razvoja

1. Razširitev obstoječe mreže vzgojnovarstvenih zavodov (VVZ) v občini.

Upoštevajoč enotna izhodišča v občini Ljubljana-Siška in v Ljubljani, da naj bi do leta 1980 na območju ljubljanskih občin z novogradnjami in adaptacijami pridobili vzgojnovarstveni prostor za 50 % predšolskih otrok od celotne populacije te starostne kategorije, so v predlog srednjeročnega programa investicijskih vlaganj v nove prostorske kapacitete zajeti sledeči elementi planiranja:

- obstoječa mreža in prostorske kapacitete VVZ ter vključenost otrok v VVZ po krajevnih skupnostih,
- letne zmogljivosti posameznih VVZ glede na število predšolskih otrok, ki jih lahko sprejmejo posamezni VVZ,
- število zgrajenih stanovanj, ki bodo vseljena v razdobju 1976-1980,
- predviden porast predšolskih otrok do leta 1980,
- predlogi krajevnih skupnosti,
- potrebe po kadrih v VVZ,
- vključevanje otrok v varstvo in vzgojo v drugih družinah.

Osnutek predloga programa gradenj novih VVZ objektov in adaptacij za obdobje 1976-1980

Lokacija - KS	Objekti po letih in zmogljivosti						Opomba
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	
Šentvid	-	250	-	-	-	-	že v izgradnji
Vodice	-	40	-	-	-	-	adaptacija
Litoštroj	-	120	-	-	-	-	novogradnja
Koseze	-	160	-	-	-	-	novogradnja
Koseze	-	60	-	-	-	-	v stan. blokih
Medvode	-	120	-	-	-	-	novogradnja
Pirniče	-	50	-	-	-	-	adaptacija
Smlednik	-	40	-	-	-	-	adaptacija
ŠS-8 Dravlje	-	-	180	120	-	-	novogradnja
ŠS-10 Dravlje	-	-	200	-	-	-	novogradnja
ŠS-7 Dravlje	-	-	-	180	120	-	novogradnja
ŠS Kom. Stane	-	-	30	-	-	-	priz. pri VVZ Andersen za priz. otroke

Kolikor bi realizirali gradnje, ki so zajete v osnutku predloga programa, bi zajeli v letu 1980 v družbeno organizirano varstvo in vzgojo predšolskih otrok 51 % otrok od te starostne populacije ali 4.772 predšolskih otrok od skupnega števila 9.250 otrok, kolikor naj bi jih bilo na območju občine v letu 1980.

Upoštevajoč prioriteto gradenj se izgradnja VVZ Koseze, izgradnja prizidka pri VVZ Litoštroj in VVZ Medvode navezuje na že sprejeti program, ki se financira iz sredstev samopriskpevka in drugih sredstev.

Projekcija razvoja varstva in vzgoje predšolskih otrok v družinah

Vključevanje predšolskih otrok v varstvo in vzgojo pri varstvenih družinah zajema predvsem sledeče smotre in cilje:

- zagotoviti otrokom družbeno organizirano varstvo in vzgojo do tretjega leta starosti, kadar se iz zdravstvenih ali psiholoških razlogov ne morejo vključiti v vzgojnovarstveno ustanovo,
- zagotoviti varstvo in vzgojo otrokom, ki niso bili sprejeti v vzgojnovarstveno ustanovo, ta dejavnost naj bi bila sestavni del načrtovanega vzgojnega vpliva na otroke z njihovim kasnejšim vključevanjem v vzgojnovarstveni zavod in malo šolo,
- zagotoviti otroku varstvo in vzgojo v krajih, kjer ni vzgojnovarstvenega zavoda.

V razdobju od leta 1976-1980 bi s postopnim organiziranjem dnevnega varstva v družinah vključili v to obliko varstva in vzgoje 350 predšolskih otrok. Vse oddelke varstva otrok v družinah naj bi postopno zajeli vzgojnovarstveni zavodi v svoj organizacijski in pedagoški okvir.

Projekcija potrebnih dodatnih kadrov v VVZ

	1976	1977	1978	1979	1980
vzgojiteljice	30	25	25	25	25
vzgojiteljice za mot. otroke	2	2	2	2	2
otroške sestre	8	8	8	8	8
varuhinje	20	20	20	20	20
snažilke, kuhar.					
osebje idr.	15	15	15	15	15

Planiranje manjkajočega kadra za delo v VVZ se navezuje na prisotno kadrovsko deficitarnost v obstoječih VVZ in na potrebe glede na objekte, ki bodo zgrajeni v okviru srednjeročnega programa.

Projekcija vzgoje in varstva prizadetih otrok

V okviru srednjeročnega razvoja otroškega varstva bo potrebno še nadalje težiti, da v družbeno organizirano vzgojo in varstvo vključimo čimveč prizadetih in razvojno motenih predšolskih in šoloobveznih otrok v posebne oddelke pri VVZ in pri osnovnih šolah. V razdobju od leta 1976-1980 naj bi se vsako leto organiziral po en oddelek za vzgojo in varstvo prizadetih otrok.

Projekcija male šole za obdobje 1976–1980

Upoštevajoč izreden pomen male šole bo potrebno do leta 1980 usmerjati napore, da bi bili zajeti v celoletno malo šolo vsi predšolski otroci stari 6 let:

	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Otroci, ki bodo zajeti v celodnevno malo šolo skupaj	508	550	883	1183	1530	1986
Od tega otroci, ki bodo po predv. stalni varovanci VVZ	508	550	660	677	720	794
Skrajšana mala šola	727	808	610	510	270	—

Projekcija razvoja ostalih dejavnosti

1. Izvajanje zdravstvenega varstva predšolskih in šoloobveznih otrok

V razdobju od leta 1976 do 1980 naj bi se vsestransko poglobilo izvajanje zdravstvenega varstva predšolskih in šoloobveznih otrok.

V sistematične zdravstvene preglede naj bi bili zajeti:

- vsi triletni otroci,
- vsi otroci pred vstopom v šolo,
- vsi šoloobvezni otroci.

2. Letovanja in rekreacija otrok

Ker se področje letovanja in rekreacije otrok kot posebna oblika občasnega varstva in vzgoje otrok neposredno vključuje tudi v zagotavljanje pogojev za zdravo rast najmlajše generacije občanov, bi bilo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju:

- povečati obstoječe prostorske zmogljivosti posameznih baz za letovanja otrok,
- predvideti nove baze za letovanja in rekreacijo,
- zagotoviti finančna sredstva za razširjeni obseg izvajanja letovanj,
- zagotoviti finančna sredstva za izgradnjo dnevnega centra za letovanja otrok, v katerega bi lahko dnevno vključevali predvsem tiste otroke, ki jih ni možno vključevati v redna letovanja.

Zaključek

Osnutek srednjeročnega programa razvoja otroškega varstva v občini Ljubljana-Šiška za obdobje od leta 1976–1980 se s svojo globalno projekcijo navezuje na nadaljnji razvoj občine kot celote. Že v izhodiščih, ki jih je sprejela skupščina občine v zvezi s pripravami na oblikovanje plana srednjeročnega razvoja občine, je bilo področje otroškega varstva opredeljeno kot prioriteto področje skupne porabe. Zastavljene cilje bo možno realizirati v okviru skupnih naporov in poglobljenih samoupravnih odnosov ter ob sodelovanju vseh odgovornih dejavnikov.

V okviru stabilizacijskih naporov pa bo potrebno na področju nadaljnega razvoja otroškega varstva stremeti za racionalno gradnjo vzgojnovarstvenih objektov, za racionalno trošenje finančnih sredstev, ki se namenjajo izvajanju osnovne dejavnosti in za dosledno izvajanje že sprejetih stabilizacijskih programov v posameznih vzgojnovarstvenih zavodih.

Projekcija razvoja otroškega varstva za obdobje 1976–1980 predstavlja povzetek želja in potreb s prikazom potrebnih finančnih sredstev za realizacijo. Ta program je podrobneje prikazan v osnutku srednjeročnega razvoja otroškega varstva SIS za otroško varstvo občine Ljubljana-Šiška.

5.2 ŠOLSTVO

Izobraževalna skupnost občine Ljubljana-Šiška je pri oblikovanju osnutka programa razvoja za obdobje 1976–1980 upoštevala kot izhodišča planiranja sprejete dokumente desetega kongresa ZKJ in sedmega kongresa ZKS ter druge družbene dokumente ter zakonske predpise in z ustavo opredeljene cilje, ki naj bi bili doseženi na področju vzgoje in izobraževanja v okviru skupnega prizadevanja vseh odgovornih dejavnikov. Pri oblikovanju osnutka srednjeročnega razvoja je upoštevala tudi dejstvo, da se območje občine Ljubljana-Šiška vključuje v enotni prostor Ljubljane, v katerem naj bi se še nadalje krepilo načelo solidarnosti kot pomemben faktor vzajemnega razreševanja vseh perečih vprašanj.

Pri oblikovanju srednjeročnega programa je upoštevala predvsem:

- obstoječe stanje razvitosti šolske mreže v občini,
- nadaljnji porast števila otrok, ki ga bosta pogojevala naravni porast prebivalstva in stanovanjska gradnja.

Cilji razvoja

Družbeno politični cilji vzgoje in izobraževanja so dolgoročno postavljeni v naših družbeno-političnih dokumentih, predvsem v resolucijah 10. kongresa ZKJ in 7. kongresa ZKS. Od tod izhajajo cilji vzgoje in izobraževanja tudi v srednjeročnem obdobju od leta 1976 do leta 1980. Na teh izhodiščih sloni tudi predvideni razvoj v občini Ljubljana-Šiška, ki predvideva:

- izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete vzgojnoizobraževalnega dela,
- poglobljanje idejnosti vzgojnoizobraževalnega procesa,
- postopen prehod šole na celodnevni pouk,
- nadaljnje dograjevanje sistema solidarnosti in vzajemnosti pri financiranju vzgojnoizobraževalne dejavnosti,
- usposabljanje mladine za naloge na področju splošne ljudske obrambe in samozaščite,
- ustvariti enake pogoje za vzgojo in izobraževanje otrok, ne glede na njihov socialni položaj,
- zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih in družbeno angažiranih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja,
- izgrajevati samoupravne odnose na področju vzgoje in izobraževanja in krepiti sodelovanje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi,
- smotrno gospodarjenje in načrtovanje na vseh ravneh in v vseh oblikah vzgojnoizobraževalnega dela,
- uvesti celoletno malo šolo pred vstopom v osnovno šolo.

Ukrepi

1. Zagotoviti moramo, da bodo vsi šoloobvezni otroci v osmih letih uspešno končali šolo. Postopno moramo odpraviti osip, kar bomo dosegli:

- z intenzivnejšim vključevanjem otrok v različne oblike organizirane predšolske vzgoje,
- s preverjanjem zrelosti otrok pred vstopom v šolo,
- z večjo individualizacijo pouka,
- s povečano skrbjo za odpravljanje različnih motenj v razvoju otrok,
- s širjenjem in večjo kvaliteto interesnih dejavnosti učencev,
- s kvalitetnejšo organizacijo in vsebino dopolnilnega pouka,
- z uvajanjem inovacij pri vzgojnoizobraževalnem delu,
- s strokovnim pedagoškim in družbenopolitičnim usposabljanjem pedagoških delavcev,
- z nadaljnjim dopolnjevanjem organizacije celodnevnih šol in z enotnim ter usklajenim vrednotenjem učiteljevega dela v njej.

2. Glasbene šole, pionirski dom in svetovalni center za otroke, mladostnike in starše se morajo s svojim delom tesneje in neposredno vključiti v dejavnost vzgojno-varstvenih zavodov in šol.

3. Nadaljevati moramo z vzajemnim in solidarnostnim prelivanjem sredstev na podlagi enotnih kriterijev in meril med izobraževalnimi skupnostmi občin v Ljubljani. Na podlagi skupno in enotno oblikovanih programov bodo delovni ljudje združevali sredstva za financiranje programov izobraževalnih skupnosti v Ljubljani po enotni prispevni stopnji iz brutto OD v vseh občinah na področju Ljubljane.

4. Uresničiti je treba samoupravne sporazume o delitvi dohodka in OD na področju vzgoje in izobraževanja, kar pomeni uresničitev ustavnega načela o enakem družbeno-ekonomskem položaju delovnih ljudi v združenem delu.

5. Izdelali bomo analizo potreb po posameznih profilih prosvetnih in vzgojnovarstvenih delavcev in na tej osnovi usmerjali štipendiste v deficitarna predmetna in vzgojna področja.

6. Dosledno bomo uveljavljali družbeni dogovor o štipendijski politiki in s kadrovskimi štipendijami močneje povezovali štipendiste z vzgojnoizobraževalnim delom v osnovnih šolah in VVZ.

7. V sodelovanju s samoupravnimi interesnimi stanovanjskimi skupnostmi bomo proučili možnost za dogovor o reševanju izredno pereče stanovanjske problematike delavcev na področju vzgoje in izobraževanja.

8. Posebno pozornost bomo posvetili razvijanju organiziranih oblik stalnega in sistematičnega strokovnega in družbenega dopolnilnega izobraževanja zaposlenih pedagoških delavcev.

9. Povečati moramo vpliv delovnih ljudi na oblikovanje in uresničevanje politike vzgoje in izobraževanja.

10. To bomo dosegli:

- z doslednim uveljavljanjem načela o javnosti dela,
- s tesnejšim povezovanjem s temeljnimi delegacijami v TOZD in KS
- s krepitvijo in doslednejšim uveljavljanjem samoupravne delavske kontrole,
- z usklajevanjem in dogovarjanjem o skupnih interesih na področju predšolske vzgoje in osnovnega šolstva,
- z okrepljenim vplivom in povezovanjem z usmerjenim izobraževanjem,
- z vključitvijo dela upravnega odbora sklada za izgradnjo šol VVZ iz samopriskpevka v delo delegatskih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti za področje vzgoje in izobraževanja.

11. Preko delegatsko sestavljenih svetov šol in drugih vzgojno-izobraževalnih organizacij bomo zagotovili tesnejšo povezanost šole z družbenim okoljem. To akcijo oziroma usmeritev je s posebno pozornostjo uresničevati na podružničnih in primestnih šolah.

12. Zaradi vrste skupnih nalog bomo z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi oblikovali skupno samoupravne organe, kar mora bistveno prispevati k racionalnemu vlaganju sredstev in k nadaljnjemu načrtovanju nekaterih integralnih programov dela.

13. Z interesnimi skupnostmi s področja družbenih dejavnosti z organizacijami in društvi se bomo dogovarjali o racionalnem koriščenju obstoječih prostorskih kapacitet (telovadnic, igrišč, dvoran, bazenov, učnih prostorov, knjižnic, kuhinj, itd.), o skupnem vlaganju kadrov – mentorjev, ki jih potrebujemo za uresničevanje dogovorjenih programov različnih dodatnih oblik vzgoje in izobraževanja (interesne dejavnosti, šole v naravi itd.).

14. Demografska gibanja v občini Ljubljana-Šiška kažejo, da je nujno treba planirati oziroma zagotoviti sredstva za nadaljnja investicijska vlaganja v šolski in vzgojnovarstveni prostor. Ker je srednjeročni program razvoja hkrati tudi stabilizacijski program, bo ustrezno gradnjo možno zagotoviti le z neposrednimi, s samopriskpevkom združenimi sredstvi delovnih ljudi in občanov. Taka pot združevanja sredstev lahko izhaja le iz verificiranih in dogovorjenih načrtov gradnje.

15. Prizadevali si bomo za optimalno uvajanje tipskih projektov pri gradnji šolskih in vzgojnovarstvenih objektov. Ponovno bomo preverili ustreznost normativov za gradnjo in opremo teh objektov.

16. V sodelovanju s samoupravnimi stanovanjskimi skupnostmi se bomo zavzemali, da se v urbanističnih programih dosledno upošteva tudi potrebe po vzgojnovarstvenem in osnovnošolskem prostoru.

17. Zavzemali se bomo za dosledno uresničitev samoupravnega sporazuma o izgradnji dijaških domov.

18. Delavci na področju vzgoje in izobraževanja morajo zagotoviti smotrnejšo uporabo že obstoječih učil in učnih pripomočkov tako v svojih organizacijah kot v sodelovanju s sorodnimi organizacijami. V vseh organizacijah na področju vzgoje in izobraževanja morajo proučiti možnosti in pripraviti skupne programe za izkoriščanje skupnih kabinetov, laboratorijev, telovadnic, igrišč in bazenov.

19. Z izobraževalnimi skupnostmi ljubljanskih občin bomo proučili možnosti o vključevanju vodilnih pedagoških delavcev v neposreden pedagoški proces.

20. S sedanjim številom delavcev v šolskih svetovalnih službah in v svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše, je treba pokriti potrebe vseh ljubljanskih šol in VVZ. pri čemer je treba posebno pozornost posvetiti podružničnim in primestnim šolam, ki takih služb nimajo.

21. Proučiti moramo sistem enotne računalniške obdelave oskrbnin v vzgojnovarstvenih zavodih in strokovno oceniti možnosti in pogoje za vsebinsko združevanje administrativnih in računovodskih služb v VVZ in osnovnih šolah.

22. Preseči moramo nevdržno stanje, ki ga je povzročilo že večletno zanemarjanje na področju investicijskega vzdrževanja objektov šol in VVZ. Ponovno odlaganje najnujnejših posegov na področju investicijskega vzdrževanja bi povzročilo še neprimerno večjo materialno škodo. Samo združena sredstva amortizacije nepremičnin v ta namen že zdavnaj ne zadoščajo več.

23. S samoupravnim sporazumom se bomo dogovorili o delnem združevanju sredstev amortizacije premičnin. Tako bi s solidarnostno akcijo v občini Ljubljana-Siška omogočili vsem organizacijam na področju vzgoje in izobraževanja enakopraven položaj pri opremljanju z učili in učnimi pripomočki.

Obstoječe stanje in predvideni razvoj

1. Na območju občine Ljubljana-Siška deluje:

– 10 samostojnih šol (Rihard Jakopič, Simon Jenko, Alojz Kebe, Stane Kosec, Franc Rozman-Stane, Zvonko Runko, Hinko Smrekar, Tine Rožanc, Ivan Novak-Očka, Valentin Vodnik),

– 2 centralni šoli (Franc Bukovec, Franc Marn),

– 4 podružnične šole (Sora, Topol, Skaručna, Utik).

V navedenih šolah se vzgaja in izobražuje 8.196 učencev v 294 oddelkih. Poučujejo jih 404 učitelji. Leta 1980 pa bo pouk predvidoma obiskovalo 10.457 učencev v 376 oddelkih, poučevalo pa jih bo 525 učiteljev.

– V letu 1975 je pričela s celodnevno poukom osnovna šola Stane Kosec, Šmartno s 375 učenci v 15 oddelkih. V letu 1976 bosta pričeli s celodnevno poukom osnovni šoli Tine Rožanc (Pirniče) in osnovna šola Alojz Kebe (Šentvid). Do leta 1980 predvidevamo, da bodo prešle na celodnevni pouk naslednje šole: Valentin Vodnik, Zvonko Runko, Simon Jenko. V obdobju 1976–1980 bo v celodnevno šolo vključenih 26,6 % šoloobveznih otrok.

– V letu 1975 je zajetih 1.362 učencev v podaljšano bivanje. Leta 1980 pa jih bo predvidoma vključenih v podaljšano bivanje 1.739.

– Na območju občine Ljubljana-Siška deluje glasbena šola Franc Šturm, v katero je vključenih 707 učencev ali 8,6 % od vseh učencev v osnovni šoli.

– Za kadrovske potrebe osnovnega šolstva in otroškega varstva štipendiramo v letu 1975 61 štipendistov. V letu 1980 predvidevamo za področje vzgoje in izobraževanje 121 štipendistov.

2. Osnutek srednjeročnega programa izobraževalne skupnosti občine Ljubljana-Siška je ovrednoten na osnovi sprejete metodologije RIS. Metodologija je sestavljena iz dveh delov:

– obveznega dela programa, ki izhaja iz zakonov in izvršilnih predpisov in

– dogovorjenega dela.

Dogovorjeni del programa

V dogovorjeni del programa so vključene vse tiste naloge, za katere smo se dogovorili z vrsto družbenih dokumentov in resolucij, ki jih v občini Ljubljana-Siška že uresničujemo, oziroma jih nameravamo še intenzivneje reševati v obdobju 1976–1980. Najpomembnejšo postavko med njimi predstavlja prav gotovo načrtovani prehod na celodnevno šolo. V dogovorjeni del programa je vključen tudi takomenovani socialni del naših programov kot je: pomoč pri šolski prehrani, pomoč pri nabavi učbenikov in šolskih potrebščin, šola v naravi in šolske ekskurzije; sofinanciranje delavskih univerz, financiranje programa družbene vzgoje mladine, staršev ipd.; glasbene šole – ovrednotena so potrebna sredstva za OD učnega osebja in ravnatelja in obeh amortizacij.

Projekcija gradenj novih osnovnošolskih objektov na območju občine Ljubljana-Siška za razdobje 1976–1980.

V okviru nadaljnjega pridobivanja manjkajočega učnega prostora bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju prioritarno realizirati izgradnjo nove osnovne šole v Kosezah, prizidek pri osnovni šoli Zvonko Runko in prizidek pri osnovni šoli Franc Marn v Vodicah. Navedeni objekti se navezujejo na že sprejeti program, ki se financira iz samoprispeljka in iz drugih sredstev. Nadalje bo potrebno upoštevati prostorski primanjkljaj v soseski ŠŠ 7, kjer naj bi bila zgrajena nova šola s 24 učilnicami za območje te soseske in soseske 8/2. Problematiko prostorskega primanjkljaja pri osnovni šoli Hinko Smrekar bo potrebno reševati alternativno z ustreznim prizidkom ali pa v okviru prostorov, ki jih bo pridobil VVZ Litostroj, v katerem je že vključenih v podaljšano bivanje 98 učencev iz osnovne šole Hinko Smrekar. Podrobneje bi bilo potrebno proučiti še možnosti za izgradnjo prizidka pri osnovni šoli Simon Jenko v Smedniku, možnosti za izgradnjo telovadnice pri industrijskem šolskem centru Litostroj, za pridobitev potrebnih učnih prostorov za glasbeno šolo Franc Šturm v Šentvidu ter proučiti realnost predloga, da naj bi se v srednjeročnem programu na območju krajevne skupnosti Medvode zgradila osnovna šola s 16 učilnicami.

Pri oblikovanju srednjeročnega programa nadaljnjega razvoja osnovnošolske mreže in razvoja vzgoje in izobraževanja kot celote, bo potrebno upoštevati vse posebnosti in specifičnosti v smislu prilagajanja kadrovske potrebam združenega dela, kar bo možno le na osnovi predhodnih usklajevalnih postopkov v okviru občinske izobraževalne skupnosti in preko nje v delegatski bazi v KS in TOZD.

PREDVIDENI RAZVOJ OSNOVNIH ŠOL

	1975		1976		1977		1978		1979		1980							
	OS	CCS	SK	OS	CCS	SK	OS	CCS	SK	OS	CCS	SK						
4. št. učitelj.	379	25	404	352,5	62	420,2	339	110	449	359,6	110	469,6	354,2	145	499,2	366,9	158	524,9
- pred. št.	124	7	131	120,1	18,4	139,1	112,3	31	164,3	122,2	31	123,2	119,8	41	161,8	124	42	169
- raz. št.	152	8	163	147,3	22,4	170,1	140,6	38	178,6	149,1	38	187,1	147,6	50	196,6	152	54	207
3. št. oddel.	279	12	294	268,4	40,8	309,2	252,9	69	324,9	271,6	69	340,6	267,4	91	328,4	277	99	376
2. št. učencev	7821	375	8196	7461	1144	8602	7090	1944	9034	7542	1944	9486	7410	2520	9960	7672	2782	10427
1. št. šol	12	1	16	13	3	16	13	4	17	13	4	17	13	2	18	12	6	18

PODALIŠANO BIVANJE IN INTERESNE DEJAVNOSTI

	1975		1976		1977		1978		1979		1980	
	skupaj	na novo	skupaj	na novo	skupaj	na novo	skupaj	na novo	skupaj	na novo	skupaj	na novo
dejavnostih interesnih učencev v	72	3,6	72	3,6	72	3,6	72	3,6	72	3,6	72	3,6
dejavnostih interesnih učencev v	2907	292	6202	310	6212	322	6837	342	7129	329	7238	376
št. otrok št. ob skup.	16,6	1,1	16,6	0,8	16,6	0,8	16,6	0,8	16,6	0,8	16,6	0,8
podajt. divanjtu št. učencev v	1362	93	1430	68	1202	72	1277	72	1226	79	1739	83

6. RAZISKOVANJE

IZHODIŠČA

Z realizacijo ustavnih načel, po katerih ima delovni človek odločilen vpliv na vse družbeno, politično in gospodarsko življenje, delovni človek ne more in ne sme več neprizadeto stati ob strani dejavnosti tako splošnega in izrednega družbenega pomena, kakršna je raziskovalna dejavnost.

S sklepanjem samoupravnih sporazumov o ustanovitvi občinskih in področnih raziskovalnih skupnosti ter Raziskovalne skupnosti Slovenije (RSS) pomladi leta 1975 je bila raziskovalna dejavnost organizirana na samoupravni osnovi in delovnemu človeku dana možnost, da svoje ustavne pravice in dolžnosti po delegatskem sistemu uveljavlja tudi pri odločanju o raziskovalni dejavnosti.

Zaradi splošne oddaljenosti pomena raziskovalne dejavnosti od delovnega človeka le-ta ob izvedeni reorganizaciji raziskovalne dejavnosti na samoupravno osnovo še ni mogel in še ne more tako krepko poseči na to področje, kot bi bilo zaželeno po principih našega samoupravnega socializma. Začel se je šele daljši proces, v katerem je treba delovnemu človeku najprej približati raziskovalno dejavnost in ga pripeljati do zavesti, da je njegov standard predvsem odvisen od uspešne raziskovalne dejavnosti.

Raziskovalna dejavnost se bo odvijala po dveh poteh. Z njo se bodo ukvarjale OZD, ki bodo v svojih raziskovalnih in razvojnih oddelkih obravnavale ožje raziskave, specifične za njihovo proizvodnjo in bodo to delo tudi same financirale. Raziskave širšega in neposrednega družbenega pomena, za katere dajejo pobude občinske raziskovalne skupnosti, krajevne skupnosti, raziskovalne ustanove in TOZD, pa povezuje RSS v širše raziskovalne projekte, organizira raziskovalno delo in ga financira iz skupnih sredstev.

Skupščina občine Ljubljana-Šiška je zainteresirana tako na uspešni, neposredno financirani raziskovalni dejavnosti pri OZD na svojem območju kot na uspešni raziskovalni dejavnosti, financirani iz skupnih sredstev. Tako v prvi kot v drugi vidi pogoj za gospodarski napredek občine in dvig življenjskega standarda svojih občanov.

Občinska raziskovalna skupnost se zaveda svojih naslednjih nalog:

- približevanje pomena raziskovalne dejavnosti občanom,
- pospeševanje inventivne dejavnosti,
- razviti raziskovalne dejavnosti pri OZD in raziskovalnih ustanovah na območju občine,
- dajanje pobud za raziskovalno delo.

RAZČLENITEV

Na osnovi navedenih izhodišč delimo srednjeročni plan na tri dele, ki zadevajo:

- samoupravljalca in njegov odnos do raziskovalne dejavnosti,
- raziskovalno dejavnost, ki jo financirajo OZD neposredno,
- raziskovalno dejavnost, financirano iz skupnih sredstev.

1. DEJAVNOST, NAMENJENA SAMOUPRAVLJAVCU

Z namenom, da približa raziskovalno dejavnost delovnemu človeku in poudari njen odločujoči vpliv na gospodarstvo in življenjski standard, organizira raziskovalna skupnost občine Ljubljana-Šiška:

- razgovore delegatov z raziskovalci v naših OZD o nujnosti in koristih raziskovalnega dela;
- odprte dneve v OZD, ko bo možen občanom ogled podjetij in bo v predavanjih pojasnjena odvisnost proizvodnje in njene konkurenčnosti od nenehnega raziskovalnega dela;
- poljudna predavanja v krajevnih skupnostih o pomenu raziskovalnega dela;
- objavljanje člankov v Tribuni;
- razpisi nagradnih nalog med šolsko mladino o temah, ki zadevajo znanost, energijo, okolje, inovacije itn.;
- vključevanje učencev strokovnih šol in gimnazij v delo raziskovalnih skupin v naših OZD med počitnicami.

2. DEJAVNOST V ZVEZI Z RAZISKOVALNIM DELOM, KI GA FINANCIRAJO OZD

- Sodelovanje pri oblikovanju sistema kazalcev, s katerimi bo možno spremljati gibanje raziskovalne dejavnosti; usklajevanje teh kazalcev na republiški ravni.
- Sodelovanje pri sestavi na republiški ravni usklajenega vprašalnika za OZD, s katerim bomo zasledovali razvoj neposredno financirane raziskovalne dejavnosti v OZD in gibanje raziskovalnega kadra.
- Sestava vprašalnika organizacijam OZD, ki naj ugotovi njihov odnos do novatorjev in racionalizatorjev.
- Posvetovanja z OZD o njihovi problematiki s ciljem spodbujanja raziskovalnega dela in povezovanja istih problemov v skupne raziskovalne projekte.

3. POBUDE ZA RAZISKAVE, FINANCIRANE IZ SKUPNIH SREDSTEV

Zainteresirani smo na uspešnih raziskavah z vseh 16 strokovnih področij RSS. Zlasti priporočamo naslednje raziskave, v katerih vidimo korist občanov:

Avtomatika, računalništvo, informatika

- širjenje uporabe računalništva in avtomatike v vseh vejah gospodarstva in družbenih službah;
- izobraževanje računalniških kadrov za popolno izkoriščanje obstoječih računalniških kapacitet.

Gozdarstvo, lesarstvo, papirništvo, grafika

- intenziviranje gozdne proizvodnje, racionalizacija izkoriščanja gozdov, varstvo okolja.

Graditeljstvo

- odkrivanje novih gradbenih materialov iz domačih surovinskih virov (odpadki!) in iskanje racionalnejših načinov gradnje stanovanj.

Kmetijstvo

- intenziviranje kmetijstva za zboljšanje prehranske baze in zagotovitev prehrane v izjemnih pogojih.

Vzgoja in izobraževanje

- vzgajanje ožje specializiranih kadrov, potrebnih v gospodarstvu in družbenih službah.

Družboslovne vede

- teorija in praksa samoupravnega socializma.

Promet

- racionalizacija prometa s ciljem zaščite pred hrupom in onesnaževanjem okolja.

Potreba po navedenih raziskovalnih projektih ni specifičnost samo občine Ljubljana-Šiška, temveč tudi drugih občin v ljubljanskem območju. Zaradi tega jih bo treba reševati na regijskem ali celo višjem nivoju.

STROŠKI

- Za realizacijo svojega plana ocenjuje občinska raziskovalna skupnost letne stroške z din 80.000,–.

7. ZDRAVSTVENO VARSTVO

Področje zdravstvenega varstva se navezuje na prioritarno področje družbenih dejavnosti, pri čemer se s srednjeročnim programom razvoja zdravstvenega varstva teži k zagotovitvi učinkovitega, smotrnega in načrtnega izvajanja zdravstvenega varstva, glede na biološko in poklicno ter interesno in zaposlitveno strukturo prebivalstva ob upoštevanju posebnosti delovnega in življenjskega okolja.

Pri tem je zlasti upoštevano izhodišče, da predstavlja zdravstveno varstvo:

- sestavni del družbene reprodukcije in pomemben dejavnik produktivnosti dela ter obrambne sposobnosti občanov in
- da sodi zdravstveno varstvo med bistvene elemente socialne politike in življenjske ravni vseh delovnih ljudi in občanov.

Izvajanje zdravstvenega varstva občanov občine Ljubljana-Šiška se odvija preko zdravstvenega doma Ljubljana in TOZD Ljubljana-Šiška, ki vključuje dislocirani delovni enoti Šentvid in Medvode.

Program zdravstvenega varstva občanov občine Ljubljana-Šiška je sestavni del globalnega programa ljubljanske zdravstvene regije, ki zajema območje občin: Domžale, Kamnik, Litija, Kočevje, Ribnica, Ljubljana-Bežigrad, Center, Moste-Polje, Vič-Rudnik, Grosuplje, Vrhnika, Cerknica, Idrija, Logatec, Trbovlje, Hrastnik in Zagorje.

V okviru ljubljanske zdravstvene regije, ki predstavlja rizično zdravstveno skupnost, se za izvajanje osnovne zdravstvene dejavnosti zagotavljajo finančna sredstva v okviru enotne stopnje, enak obseg zdravstvenega varstva ter skupni enotni program razširjene reprodukcije osnovne zdravstvene dejavnosti v regiji.

Mreža osnovne zdravstvene dejavnosti na območju občine Ljubljana-Šiška obsega:

1. Služba splošne medicine:

splošne ambulante v Derčevi, Šišenski in Lubejevi ulici ter v Šentvidu, Medvodah in Vodica ter v podjetju Megrad.

2. Služba varstva predšolskih otrok:

ambulante s posvetovalnicami v Derčevi ulici, Šentvidu in Medvodah ter posvetovalnice v Vodica in Smedniku.

3. Služba varstva šolskih otrok:

šolske ambulante v Derčevi ulici, Šentvidu, Medvodah, Vodica in Tacnu.

4. Služba medicine dela:

dispanzer medicine dela v Derčevi ulici in obratne ambulante Iskra, Union, Litostroj, Viator in RSNZ na Vodnikovi cesti.

5. Služba varstva žena:

ambulante s posvetovalnicami v Derčevi ulici, Šentvidu in Medvodah.

6. Pnevmoftiziološka služba:

pnevmoftiziološki dispanzer v Derčevi ulici.

7. Zobozdravstvena služba:

a) splošne zobne ambulante za odrasle v Derčevi ulici, Šentvidu, Pržanu, Medvodah, Vodica, Litostroju in RSNZ na Vodnikovi cesti,

b) šolske zobne ambulante v Derčevi ulici, Šentvidu, Medvodah in Vodica ter v osnovnih šolah Rihard Jakopič, Valentin Vodnik ter v Vzgojnem zavodu Smednik,

c) predšolske zobne ambulante v Derčevi ulici, Šentvidu, Vodica in Medvodah,

d) ortodontske specialistične ambulante v Derčevi ulici.

8. Patronažna služba medicinskih sester, babic in nege bolnika na domu.

9. Skupne službe: laboratorij, fizioterapija in EKG.

GLOBALNA PROJEKCIJA OSNOVNE DEJAVNOSTI

MINIMALNI FIZIČNI KAZALCI STANJA IN RAZVOJA DO LETA 1980 ZA OBMOČJE OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA

	1974	1975	1980	Indeks 1980 1975
<u>Varstvo predšolskih otrok</u>				
1. Štev. predšolskih otrok	8.275	8.714	10.308	118,3
2. Štev. pregledov pri zdravniku skupaj	62.058	64.328	76.101	118,3
od tega: - prvih pregledov	28.814	29.868	35.333	118,3
- ponovnih pregledov	33.244	34.460	40.768	118,3
3. Štev. obiskov babic in patronaž. sester	6.734	6.980	8.257	118,3
<u>Ocena števila storitev:</u>				
<u>Splošna medicina, medicina dela, specialistična ambulantna služba</u>				
1. Štev. prebivalcev v starosti 19 in več let	52.200	54.111	64.013	118,3
2. Štev. pregl. v službi spl.medic. skupaj	193.171	200.241	235.375	117,6
od tega: - prvih pregledov	66.058	68.475	81.006	118,3
- ponovnih pregledov	127.113	131.766	154.369	117,2
3. Štev. preventivnih pregledov				
4. Štev. aktiv. zavarovancev - delavcev	29.564	30.746	36.254	117,9
5. Štev. obiskov aktiv. zavarovan. v:				
- splošnih ambulantah	133.116	137.988	163.239	118,3
- specialist. ambulantah	18.031	18.891	22.111	117,1
6. Štev. pregledov aktivnih zavarovan. v službi medicine dela skupaj	96.908	100.454	118.837	118,3
od tega: - prvih pregledov	28.265	29.299	34.660	118,3
- ponovnih pregledov	68.643	71.155	84.177	118,3
7. Štev. preventiv. pregledov	13.001	13.477	15.943	118,3
8. Štev. kmečkih zavarovancev	1.263	1.226	1.040	84,8
9. Štev. obiskov kmečkih zavarovan. v:				
- splošnih ambulantah	2.577	2.671	3.160	118,3
- specialist. ambulantah	161	166	196	118,1
10. Štev. rutin. pnevmoftiziološ. pregledov	1.341	1.390	1.644	118,3
<u>Zobozdravstveno varstvo</u>				
1. Štev. obiskov v zdrav. ambul. skupaj	105.772	109.643	129.708	118,3
od tega: - prvih obiskov	19.834	20.560	24.322	118,3
- ponovnih obiskov	85.938	89.083	105.386	118,3
2. Štev. storitev	143.719	148.979	176.242	118,3
<u>Varstvo šolskih otrok</u>				
1. Štev. šolskih otrok in mladine	9.601	9.952	11.773	118,3
2. Štev. pregledov pri zdravniku skupaj	37.136	38.495	44.539	115,7
od tega: prvih pregledov	20.503	21.253	24.142	113,6
- ponovnih pregledov	16.633	17.242	20.397	118,3
<u>Varstvo žensk</u>				
1. Štev. žensk v rodnem obdobju	21.921	22.723	26.881	118,3
2. Štev. pregledov pri zdravniku skupaj	6.266	6.495	7.683	118,3
od tega: - prvih pregledov	3.528	3.657	4.326	118,3
- ponovnih pregledov	2.738	2.838	3.357	118,3
3. Štev. obiskov za kontracepcijo skupaj	3.298	3.418	4.043	118,3
od tega: - prvih pregledov	1.400	1.451	1.716	118,3
- ponovnih pregledov	1.898	1.967	2.327	118,3
4. Štev. obiskov na domu nosečnic, porodn. otroč.	8.979	9.307	11.010	118,3
od tega: - obiskov babic	6.770	7.017	8.301	118,3
- obiskov patronažnih sester	2.209	2.290	2.709	118,3

PRIORITETNE NALOGE IN CILJI SREDNJEROČNEGA RAZVOJA OSNOVNEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA V OBČINI LJUBLJANA - ŠIŠKA

Na območju občine Ljubljana-Šiška bo potrebno v okviru srednjeročnega razvoja osnovne zdravstvene službe v skladu z že sprejetimi stališči poleg družbeno poudarjenih prioritet upoštevati še zlasti naslednje prioritete naloge, ki jih zajema tudi območje celotne regije. Te naloge obsegajo predvsem:

- nenehno izpopolnjevanje vsestranskega zdravstvenega varstva delavcev na delovnem mestu ter aktivne populacije nasploh,
- usposabljanje in ustrezna razrešitev prostorskih ter kadrovskih in tehnoloških zmogljivosti osnovne zdravstvene dejavnosti, predvsem z gledišča zdravstvenega varstva predšolske in šolske mladine, žensk in starejših občanov,
- izpopolnitev funkcionalne mreže in učinkovitega vsestranskega zdravstvenega varstva borcev NOV,
- ustrezna delitev dela, funkcionalnosti in organiziranosti ter prostorske, kadrovske in tehnološke opremljenosti z gledišča čimbolj smotrnega in učinkovitejšega sodelovanja med nosilci vseh zdravstvenih dejavnosti in izvajalci vseh oblik zdravstvenega varstva.

Globalna projekcija osnovne dejavnosti

1. Minimalni fizični kazalci stanja in razvoja do leta 1980 za območje občine Ljubljana-Šiška:

Projekcija potrebnih kadrov za obdobje 1976–80 za izvajanje zdravstvenega varstva občanov občine Ljubljana-Šiška:

	1975	1980 predvideno po normativu
Štev. (zdravnikov)		
- splošne ambulante	20	32
- medicina dela	6	10,3
- varstvo žena	4	4
- otroško varstvo	9	10
- šolsko varstvo	5	6
- pnevmoftiziološka služba	1	2,3
- zobozdravstvena služba	29	48
Skupaj štev. (zdravnikov)	74	112,6
Prostorna uporabna površina	4.589,40	9.000
Po normativu potrebna površina m ²	7.400	11.260

Projekcija potrebnih kadrov za izvajanje zdravstvenega varstva občanov na območju občine Ljubljana-Šiška se navezuje na že prisotno kadrovsko deficitarnost in na porast števila prebivalstva vseh starostnih kategorij, ki jih bodo na posameznih območjih zajemale posamezne zdravstvene enote.

Izpopolnjevanje in dograjevanje obstoječe zdravstvene mreže na območju občine Ljubljana-Šiška

Lokacija novogradnje

Ocena potrebnih
finančnih sredstev

ZE Šiška:

novogradnja in preureditev obstoječega objekta, (I. etapa – 6.166 m²)

70.000.000,–
(brez 50 % depozita)

ZE Medvode:

priprava programskih osnov za pridobitev projektne in lokacijske dokumentacije za novogradnjo pri obstoječem objektu ZE Medvode oziroma za izgradnjo novega zdravstvenega doma

1.200.000,–

ZE Šentvid:

priprava lokacijske in projektne dokumentacije za izgradnjo prizidka pri obstoječem objektu in priprava programskih osnov za novogradnjo

800.000,–

Opomba: Projekcija investicijskih vlaganj za pridobitev manjkajočih prostorskih kapacitet, ki jih bo potrebovala v naslednjem srednjeročnem obdobju zdravstvena služba, se navezuje na že sprejeto prioriteto ljubljanske regije in na skupno opredelitev delegatov petih ljubljanskih občinskih zdravstvenih skupnosti, da se pri razdelitvi naložb v novogradnje v okviru regije neodložljivo in prioriteto zagotovijo potrebna finančna sredstva za novogradnjo pri zdravstveni enoti v Šiški. Objekt te zdravstvene enote je bil zgrajen leta 1961 s kapaciteto za 24.000 prebivalcev. V letu 1975 zajema ta zdravstvena enota že 50.000 prebivalcev z območja 8 krajevnih skupnosti, v naslednjem srednjeročnem obdobju pa se bo število občanov, ki jih zajema zdravstvena enota Šiška, še povečalo zaradi stanovanjske izgradnje in zaradi naravnega porasta prebivalstva za nadaljnjih 20.000 prebivalcev.

Glede na izjemno prostorsko utesjenost v zdravstveni enoti v Medvodah bo potrebno v razdobju 1976–80 kot minimum pridobiti potrebno lokacijsko in projektno dokumentacijo ter izoblikovati programske osnove za novo gradnjo pri obstoječem objektu te zdravstvene enote oziroma za dislocirano novogradnjo.

V okviru srednjeročnega programa bo potrebno še v okviru programskih osnov in ustrezne projektne dokumentacije opredeliti še obseg razširitve obstoječega objekta zdravstvene enote Šentvid, ki bo verjetno potrebovala dodatni prostor zaradi porasta števila prebivalcev z območja stanovanjske soseske Stanežiče, v kolikor na tem območju ne bo dislocirane zdravstvene enote v sklopu nove stanovanjske soseske, ki bo realizirana v okviru dolgoročnega programa.

Zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev za izgradnjo novih prostorskih kapacitet za izvajanje zdravstvenega varstva občanov se navezuje na združevanje sredstev v ljubljanski regiji osemnajstih občin, v katero je področje občine Ljubljana-Šiška že prioriteto vključeno.

Projekcija razvoja srednjeročnega programa zdravstvenega varstva v občini Ljubljana-Šiška prikazana s tem osnutkom upošteva globalno tudi vse posebnosti, ki se neposredno odražajo na tem področju v naši občini in jih bo potrebno v okviru ljubljanske regije enotno razreševati, pri čemer je nakazana tudi opredelitev prioritete glede razširjene reprodukcije osnovnega zdravstva, ki predstavlja v naši občini že vrsto let zaradi vsestransko hitrega razvoja poseben problem, v osnutku srednjeročnega programa pa so nakazane tudi ustrezne rešitve.

8. SOCIALNO SKRIBSTVO

VLOGA IN VSEBINA SOCIALNEGA SKRIBSTVA

Socialno skrbstvo je dejavnost posebnega družbenega pomena, ki z razreševanjem socialnih problemov občanom ali skupinam občanov pomaga in jim omogoča enakovredno vključevanje v enakopravno življenje in delo v družbeni skupnosti.

Organiziranje skupnosti socialnega skrbstva je pomemben korak k uveljavljanju samoupravljanja tudi na tem področju. V preteklosti je bilo socialno skrbstvo obveznost družbeno-političnih skupnosti, najbolj razvito je bilo v „matični“ občinski socialni službi, delno tudi v gospodarstvu, zdravstvu, šolstvu. Dejavnost soc. skrbstva je bila financirana iz proračunov družbeno-političnih skupnosti.

Število strokovnih kadrov je bilo in je še nezadovoljivo, zato je bila tudi dejavnost usmerjena predvsem v kurativo, zanemarjeno pa je bilo preventivno in analitično-raziskovalno delo.

Ustavna izhodišča, stališča VII. kongresa ZKS in X. kongresa ZKJ predstavljajo osnovno usmeritev razvoja dejavnosti socialnega skrbstva v prihodnjem planskem obdobju. Sistemske spremembe – financiranje socialnega skrbstva je bilo v letu 1975 preneseno na skupnosti socialnega skrbstva (delno) – ne omogočajo natančnih ocen o potrebnih sredstvih za razvoj soc. skrbstva v prihodnjem obdobju. Zaradi tega ter zaradi nepopolne razmejitve pristojnosti ter nalog na tem področju, bo v prihodnjem obdobju potrebno samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje z družbeno-politično skupnostjo, KS, OZD ter z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki se s svojo dejavnostjo približujejo dejavnosti socialnega skrbstva.

Občina Ljubljana-Šiška je druga največja občina v Sloveniji, zato je razumljivo, da je število socialnih problemov visoko. Poleg visokega števila starih prebivalcev predstavlja poseben problem doseljevanje delavcev z družinami, sezonskih delavcev, precej visoko je tudi število ostarelih in socialno ali materialno ogroženih kmetov, je visoko in hitro narašča tudi število otrok, ki so potrebni socialne pomoči družbe.

DOSEDANJI RAZVOJ SOCIALNEGA SKRIBSTVA V OBČINI

Na osnovi večletnega zasledovanja dejavnosti je mogoče ugotoviti, da je vsako leto potrebnih socialne pomoči okrog 15 % občanov, k temu številu niso vštete intervencije krajevnih skupnosti, RK in neposredne sosedske pomoči.

Leto 1970:

- število občanov – 45.352 v občini Ljubljana-Šiška,
- soc. služba je reševala problematiko 7.745 občanov,
- družbena denarna pomoč 821 občanom.

Leto 1974:

- 74.124 občanov,
- soc. služba reševala problematiko 9.350 občanov,
- družbena denarna pomoč 1.160 občanom.

Število občanov, ki potrebujejo strokovno pomoč soc. službe, se giblje letno od 13–15 % od števila prebivalcev občine, družbene denarne pomoči pa rastejo za cca 30 % letno.

V to niso všteti materialni in funkcionalni izdatki za izvajanje dejavnosti strokovne službe, ki rastejo bolj dinamično z ozirom na splošna družbena gibanja in kadrovske spremembe službe.

Nekaj številčnih podatkov o dejavnosti soc. skrbstva v letu 1975:

- v soc. zavodih je 150 otrok in 230 odraslih,
- delno smo krili stroške letovanja 100 odraslim in 2.500 otrokom,
- regresirali smo prehrano 1.200 šolskim otrokom,
- regresirali smo oskrbnino za 80 otrok v VVZ,
- družbeno denarno pomoč prejema 540 občanov,
- odvajanje sredstev za skupne naloge soc. skrbstva v Sloveniji,
- sredstva za zdravstveno zavarovanje prejemnikom denarne pomoči,
- sofinanciranje Demonstracijsko eksperimentalnega centra (DEC),
- sofinanciranje mladinskega sprejemališča,
- sofinanciranje humanitarnih organizacij in društev.

V letu 1974 je soc. služba porabila za svojo dejavnost 10.590.000 din iz občinskega proračuna, v letu 1975 pa predvidevamo potrošnjo 14.343.000 din, ki nam jih zagotavlja stopnja 0,58 % iz bruto osebnih dohodkov občanov (družbeni dogovor za povišanje potrošnje soc. skrbstva 23,3 % na leto 1974).

TEMELJNI CILJI RAZVOJA SOCIALNEGA SKRBTVA V OBČINI

Pri načrtovanju srednjeročnega razvoja v letih 1976–1980 izhajamo predvsem iz predvidevanj, da se bo število občanov v občini Ljubljana-Šiška povečalo na 86.000 občanov, tako da bo dejavnost poleg 13–15 % občanov, ki so pri sedanjem številu potrebni intervencije socialne službe, povečana v tem obdobju za okrog 30 %.

Najpomembnejši cilj razvoja dejavnosti socialnega skrbstva v srednjeročnem obdobju je strokovno poglobljanje starih in iskanje novih oblik skrbi za otroke, družine, starejše občane ter razvoj preventivne dejavnosti na področju asocialnih pojavov.

Vzporedno z doseženo stopnjo razvoja soc. dejavnosti, socialno problematiko in njenimi oblikami ter demografskimi gibanji v petletnem obdobju se nakazujejo predvsem naslednje naloge razvoja:

– nujno je povečati delež skupne porabe za dejavnost socialnega skrbstva, da bi zadovoljivo zagotovili socialno varnost posameznikov oziroma družin v socialnih stiskah,

- pospešeno in bolj sistematično razvijati najrazlične oblike družbene skrbi za starejše občane:
 - usposabljanje negovalke za domačo nego in organizirati njihovo službo,
 - aktivirati organizacijo RK za organizacijo sosedске pomoči,
 - iskati možnost oskrbe starejših občanov v drugih družinah,
- velik del tovrstne problematike bo rešljiv z dograditvijo spl. soc. zavoda za varstvo odraslih v Šiški z 228 posteljami, kar bo pa zadoščalo le za zadostitev potreb, ki se kažejo že sedaj po krajevnih skupnostih,
- zagotovitev finančnih sredstev za dograditev doma (celoten predračun je 56.000.000, od tega jih zagotavlja obč. skupnost soc. skrbstva 6.825.000 din) do leta 1978, upoštevajoč še porast stroškov gradnje v tem času.
- zagotoviti še 78 strokovnih delavcev različnih profilov, ki bodo delali v zavodu,
- urediti možnosti za ceneno prehrano starejših in bolnih občanov, predvsem možnosti za dietno prehranjevanje – v okviru že obstoječih kapacitet in v novem spl. soc. zavodu,
- urediti problematiko ostarelih osamelih kmetov brez sredstev za preživljanje,
- postopno je potrebno zagotoviti pogoje za življenje vsem tistim občanom, ki nimajo lastnih sredstev za preživljanje niti oseb, ki bi jih bile dolžne preživljati;
 - v okviru skupnosti soc. skrbstva Slovenije uveljaviti sistem t.i. „nacionalne pokojnine“, za kar pa je potrebno združevanje sredstev za solidarnostno prelivanje v SRS,
 - skupaj z vsemi ostalimi družbenimi in političnimi dejavniki zagotoviti ustrezno družbeno klimo za razvijanje različnih oblik prostovoljnega družbenega socialnega dela,
 - na področju zaščite družine bolj intenzivno razvijati oblike družbenega varstva, ki omogočajo urejeno družinsko življenje in zdrav razvoj otrok,
 - širiti mrežo vzgojno varstvenih zavodov za telesno in duševno prizadete otroke,
 - posebno skrb je treba posvetiti preprečevanju otroškega in mladoletniškega prestopništva,
 - skrb za ustrezno politiko dodeljevanja družbenih stanovanj družinam, ki si tega ne morejo zagotoviti iz drugih naslovov,
 - posvečati skrb članom ZN NOV, ki se znajdejo v socialnih stiskah,
 - kompleksno in intenzivno reševanje asocialnih pojavov,
 - zagotoviti lokacijo, sredstva za izdelavo načrtov nove zgradbe sedeža strokovne službe (sedanja zgradba je predvidena za rušenje),
 - formirati oz. oživiti komisije za soc. vprašanja v KS, zaposliti na vsako kraj. skupnost (oz. v vsaki) s 4.500 prebivalci po enega soc. delavca in po enega za več KS (do 4.500 preb.),
 - v OZD, kjer je zaposlenih več kakor 500 delavcev, je treba posredovati programe dejavnosti občinske skupnosti socialnega skrbstva in jim pomagati pri oblikovanju družbenih služb (kjer še niso formirane),
 - strokovno, organizacijsko in kadrovsko krepiti strokovno službo v občinski skupnosti, v OZD, v šolah, zdravstvu, krajevnih skupnostih in sodstvu, posredovati pri urejevanju štipendijske politike.
- Občinska skupnost socialnega skrbstva Ljubljana-Šiška si mora v naslednjem planskem obdobju prizadevati, da bo čim uspešneje sledila vsem oblikam socialne problematike, da bi s svojo dejavnostjo zagotovila občanom čim večjo socialno varnost in možnosti za enakopravno vključevanje v življenje in delo v skupnosti.

9. POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

Na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja se bo občinska konferenca delegatov v nadaljnjem petletnem obdobju aktivno vključila v razpravo pri pripravah za sprejem z ustavo usklajenega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, kakor tudi pri predvidenih spremembah na tem področju sploh in se bo uveljavilo v naslednjih letih. To velja tudi za zadevni republiški zakon oz. statut tega zavarovanja.

Predvidene spremembe, navedene v prejšnjem odstavku, se naj uskladijo z zvezno in republiško ustavo, za kar se bo občinska konferenca še posebej prizadevala.

Občinska konferenca bo aktivno delala na področju srednjeročnega programa gradnje domov za ostarele občane oz. upokoјence s tem, da se gradijo domovi v Šiški, Bežigradu, Viču in Mostah.

V zvezi z gradnjo domov za ostarele, se bo konferenca zavzela za to, da bo do leta 1980 še naprej ostal 4 % sklad za reševanje stanovanjskih potreb upokoјencev.

Ker je še precejšnje število upokoјencev, ki potrebujejo stanovanja bodisi v Šiški oz. v Ljubljani, je nujno, da srednjeročni program zajame gradnjo vsaj 80 stanovanj s sredstvi tega sklada, vse za potrebe upokoјencev v Ljubljani.

V Sloveniji je od okrog 200.000 vseh vrst upokoјencev 25 % invalidskih. Da se omeji nadaljnja rast teh upokoјencev, bo konferenca posvetila posebno pozornost glede večje preventive oz. varstva pri delu tako v delovnih organizacijah in drugod, pri tem pa bo tudi opozarjala na prekvalifikacijo delovnih invalidov.

Predvideno je 3-odstotno povečanje števila novih upokoјencev, s čimer bo do 1980. leta naraslo število vseh upokoјencev na 240.000, v občini Ljubljana-Šiška pa na 9000 upokoјencev. Za vse te bo treba skrbeti tudi glede društvenega udejstvovanja predvsem s tem, da bo na razpolago več klubov oz. društvenih prostorov in se bo povečala možnost rekreacijskega udejstvovanja.

Ker je naš program vezan tudi na delo konferenc oz. interesnih skupnosti socialnega skrbstva oz. socialnega varstva, je treba določeno delo koordinirati s temi skupnostmi in tudi družbeno političnimi organizacijami v občini, oz. v Ljubljani.

Konferenca se bo zavzela za pravično usklajevanje pokojnin, pri čemer naj bo tudi upoštevano načelo minulega dela, oz. ustrezna ustavna določila.

Konferenca se obvezuje, da bodo njeni delegati v temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih pravilno prikazali načrt potrebnih denarnih sredstev za potrebe skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v občini in tudi v republiki. V naši občini gre za 8000 vseh vrst upokoјencev in za 1976. leto bo treba 27 % več sredstev kot za 1975. leto.

Občinska konferenca si bo prek skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije prizadevala, da bo služba racionalno ter ažurno delovala pri reševanju vseh zadev s področja tega zavarovanja.

10. KULTURA

Temeljna naloga na področju kulture, h kateri bodo stremeli vsi napredni socialistični dejavniki v občini Ljubljana-Šiška, predstavlja oblikovanje take kulturne politike, ki bo izhajala iz revolucionarne marksistične teorije, iz ideologije in prakse samoupravnega socializma, in ki bo na tej osnovi odločno obrnjena k temeljnim problemom duhovnega in kulturnega življenja delovnih ljudi in vse družbe, ki bo svobodo umetniškega ustvarjanja negovala kot eno največjih vrednot in pridobitev socialistične revolucije in ki bo tako bistveno prispevala k množičnosti kulturnih dejavnosti in za dostopnost kulturnih dobrin vsem delovnim ljudem.

V tem smislu je nujno, da bo sleherna organizacija združenega dela in krajevna skupnost posvečala posebno pozornost tudi vprašanjem in perspektivam kulturnega življenja delovnih ljudi, hkrati pa vplivala in sooblikovala razvoj poklicnih in ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Ker je kulturna ustvarjalnost neodtujljiva pravica slehernega delovnega človeka in nepogrešljiva sestavina njegovega življenja in dela, je eden pglavitnih ciljev srednjeročnega načrta razvoja kulturnih dejavnosti občinske kulturne skupnosti Ljubljana-Šiška za obdobje 1976–1980 ustvarjanje pogojev za to, da bodo kulturne dobrine dostopne vsem ljudem, kot tudi podane možnosti za njihovo ustvarjalno izražanje.

CILJI RAZVOJA

1. V občini Ljubljana-Šiška je potrebno zlasti glede na neugnano rast prebivalstva z izgradnjo novih sosesk, pa tudi glede na še vedno neugledno stanje na knjižničarskem področju kljub izrednim naporom knjižničarjev doseči v srednjeročnem obdobju bistven napredek v razvoju knjižnične mreže, rasti knjižnega sklada in seveda povečevanju obiska v knjižnici Šiška z njenimi sedanjimi in v srednjeročnem obdobju razvitimi podružnicami. Posebno pozornost je treba posvetiti mladinskim in pionirskim oddelkom.

2. Muzej ljudske revolucije Slovenije že danes predstavlja matični slovenski muzej za to področje muzejskega dela, prav v zadnjem času pa je prevzel skrb tudi za spomenike narodnoosvobodilnega boja na področju republike. Njegovo dejavnost je treba še razširiti in poglobiti, obenem pa jo približati še v večjem številu zlasti mladim.

3. Muzej izvenevropskih kultur v gradu Goričane, ki spada pod okrilje Slovenskega etnografskega muzeja, mora v srednjeročnem obdobju razširiti svojo zbirko na celotno področje, ki ga obsega njegov naslov, zato pa potrebuje seveda ugodnejše pogoje delovanja.

4. Lutkovno gledališče Jože Pengov bo še naprej uspešno razvijalo svojo dejavnost, če mu bodo lahko omogočili boljše prostorske in tudi kadrovske pogoje – s svojim dosedanjim delom je gledališče doseglo priznano kvaliteto v širšem prostoru in obenem dokazalo svoj izredni pomen za kulturno vzgojo otrok in mladine.

5. Kulturna dejavnost na vzgojno izobraževalnih ustanovah občine Ljubljana-Šiška se mora še krepkeje razviti, obenem pa je ob kakovosti dela šolskih skupin treba povsod poskrbeti za strokovno mentorstvo (tu računamo tudi na pomoč Centra za kulturo iz šol v kulturo mladih pri Pionirskem domu v Ljubljani) in za prehod mladih iz šol v kulturno umetniška društva, da se ne bi (kot večinoma do sedaj) izgubil ustvarjeni interes za kulturno dejavnost potem, ko mladi zapuste vzgojno izobraževalne ustanove.

6. Skupni cilji v vsej Ljubljani na področju organiziranja kulturnih dejavnosti v TOZD in OZD so naslednji:

- delovna organizacija do 200 zaposlenih mora imeti referenta za kulturo,
- delovna organizacija do 1000 zaposlenih mora imeti odbor za kulturo,
- delovna organizacija nad 1000 zaposlenih mora imeti zasedeno delovno mesto profesionalnega delavca za kulturo.

Pri tem se delovanje v TOZD in OZD ne sme omejevati le na ljubiteljsko kulturno dejavnost v okviru delovne organizacije, ampak morajo TOZD in OZD posvetiti temeljito skrb za kulturno življenje delovnih ljudi svoje delovne organizacije v celoti.

7. Že uveljavljeni cilj na področju krajevnih skupnosti je, da pride vsaj enkrat na mesec v vsaki krajevni skupnosti tudi do kulturne prireditve. V vsaki krajevni skupnosti mora delovati tudi posebna komisija za kulturo, ki skrbi za kulturno življenje krajanov, obenem pa tam, kjer tega še ni, pripravlja tla in organizira društva, sekcije in podobno.

8. Na področju delovanja kulturno umetniških društev in skupin je treba rešiti vsa že v prikazu stanja navedena vprašanja – od strokovnih sodelavcev preko prostorskih in drugih materialnih možnosti do množične rasti dejavnosti same. Zveza kulturno prosvetnih organizacij bo za razne vrste umetniškega ljubiteljskega ustvarjanja prirejala tudi srečanja in revije.

9. Posebno skrb je treba na področju varstva kulturne dediščine in varstva spomenikov posvetiti spomenikom narodnoosvobodilnega boja na področju občine.

10. Do leta 1980 je nujno treba načrtno investirati v prostore za kulturne dejavnosti – adaptacije in nekatere novogradnje.

UKREPI

1. Z ustreznim financiranjem je treba knjižnično dejavnost na občinskem področju usposobiti za sodobno dejavnost z odpiranjem novih izposojevališč po srednjeročnem načrtu razvoja ljubljanskih splošno izobraževalnih knjižnic, z adaptacijo matičnih in podružničnih prostorov knjižnice, z ustrežno kadrovsko politiko in z zvečanjem knjižnega sklada do norme 2 knjig na prebivalca.

2. Muzeju ljudske revolucije Slovenije je treba omogočiti nadaljnji razvoj z ustreznimi kadrovskimi rešitvami in prostorsko tehničnimi posegi.

3. Lutkovno gledališče Jože Pengov mora dobiti ustrezne prostore za svojo dejavnost, zaradi izrednega pomena in kakovosti dejavnosti pa tudi dva ali tri strokovne vodje-profesionalce.

4. Na vseh vzgojno-izobraževalnih zavodih se mora razviti kulturna dejavnost pod ustreznim strokovnim vodstvom.

5. Društvene dejavnosti morajo poleg prostorskih vprašanj rešiti tudi vprašanje strokovnega vodstva, obenem pa težiti k posodobitvi svojih programov in širjenju svojega delovanja. Takorekoč vsi domovi – prostori za kulturne dejavnosti v občini potrebujejo temeljite adaptacijske posege, ki morajo usposobiti prostore za dejavnost, urediti garderobe, odre, sanitarije ipd., vgraditi centralno kurjavo in omogočiti širjenje dejavnosti z delnimi dozidavami in razširitvami. Od načrtovanih novogradenj pa v srednjeročnem obdobju predvidevamo zgraditev osrednjega kulturnega centra na področju krajevnih skupnosti Komandanta Staneta z mikrolokacijo na Trgu komandanta Staneta ter mladinski družbeni in kulturni center Šiška.

V programih krajevnih skupnosti vsepovsod kot osrednje vprašanje nastopajo prostori za kulturne dejavnosti. Zato predlagamo postopno ureditev vseh adaptacij kulturnih domov v obdobju do leta 1980. Šele ob tem se bo sploh mogoče v večini krajevnih skupnosti pogovarjati o sodobni množični kulturni dejavnosti krajanov.

7. Obveščanje in propaganda sta pomembni dejavnosti za širjenje interesa za kulturne dobrine, in v obdobju do leta 1980 je treba tudi na področju občine Ljubljana-Šiška vzpostaviti enoten sistem obveščanja in propagande, kot ga pripravlja strokovna skupina pri ljubljanski kulturni skupnosti v skladu z navodili vseh šestih kulturnih skupnosti.

8. Končno moramo med ukrepi še posebej izpostaviti vsepovsod omenjene prostorske probleme, ki jih bomò rešili le z načrtnim investiranjem. Adaptacije kulturnih domov so potrebne pri naslednjih objektih: Kulturni dom Medvode, Kulturni dom Skaručna, Dom godbe Medvode, Gameljne, Bukovica, Zg. Šiška, Šentvid, Pirniče, Šmartno-Tacen, Smlednik, Dravlje, Vodnikova rojstna hiša, grad Smlednik, grad Goričane.

Med novogradnjami sta potrebna kot osrednji center Kulturni center Šiška na že omenjeni lokaciji in Mladinski center Šiška. Pri vseh adaptacijah in novogradnjah je potrebno misliti na sodobno funkcijo kulturnih centrov in pri tem ne pozabiti tudi na izposojevališča knjižnice Šiška.

9. Za stimulacijo in priznanje prizadevnim delavcem in kolektivom na področju kulturnih dejavnosti je potrebno ustanoviti in podeljevati posebna priznanja delavcem v kulturi.

10. Za likovno in druge razstavne dejavnosti je prav zaradi interesa delovnih ljudi treba usposobiti nekaj novih razstavišč, in sicer pri že omenjenih adaptacijah kulturnih domov, kot tudi nekaj razstavišč v delovnih organizacijah.

SREDSTVA

V letu 1975 je kulturna skupnost Ljubljana-Šiška v lastnem programu realizirala sredstva v višini 440.000,— din. Za nadaljnji razvoj dejavnosti kulturno umetniških društev in skupin ter dejavnosti krajevnih skupnosti, TOZD in OZD in šol, pa tudi za razvoj dejavnosti občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij bi potrebovali v obdobju do leta 1980 ustreznost rasti sredstev v skladu z rastjo družbenega bruto proizvoda, torej letno rast v višini 7%. Če pa hočemo resnično kaj premakniti na kulturnem področju, moramo izpolniti predvsem investicijske naloge. Zato smo predlagali že v predlogu finančnega načrta za leto 1976 investicijska sredstva v višini 3.030.020,—. Če bi nam uspelo zagotoviti v obdobju do leta 1980 tudi vsako leto sredstva za investicije v tej višini, kot jo predvidevamo za leto 1976, bi lahko sanirali celotno področje obstoječih kulturnih domov v občini Ljubljana-Šiška. Nekatere krajevnih skupnosti, ki lastnih prostorov za kulturne dejavnosti sploh nimajo, bi v tem obdobju pripravile načrte za izgradnjo kulturnih domov, oziroma za adaptacijo kakih že obstoječih prostorov za kulturne potrebe. Posebna sredstva pa bi morali zbrati za obe predvideni novogradnji, torej za Kulturni center Šiška in za Mladinski center Šiška.

11. TELESNA KULTURA

Osnovni cilji telesne kulture v obdobju 1976 do 1980 bodo:

- nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov na podlagi vsestranskega obveščanja in informiranja ter čvrstost delegatskih odnosov in sistema na področju telesne kulture,
- doseči je potrebno, da bo postala redna telesnokulturna aktivnost občanov vsakdanja navada v organiziranih in neorganiziranih oblikah. Število redno aktivnih naj bi se od sedanjih 15 % prebivalstva dvignilo do 30 % v letu 1980,
- skrbeti je potrebno za intenzivno združevanje sredstev v občini in na ravni mesta za nove telesnokulturne objekte, predvsem v samoupravnem sporazumevanju z drugimi interesnimi skupnostmi in še posebej z organizacijami združenega dela,
- v občini se bomo morali sporazumeti o razvoju prioriternih športnih panog, ki imajo za občane največji pomen ter jim zagotoviti pogoje za načrtno delo ob množičnem zaledju,
- v prizadevanja za prej navedene cilje bo treba pritegniti vse razpoložljive potenciale v okviru samoupravnih nosilcev na drugih družbenih področjih kot so komunala, investitorji novih stanovanjskih naselij, vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva, zdravstva in drugih.

RAZVOJ V OBDOBJU 1976–1980

Šport v vzgojnoizobraževalnih ustanovah

Sodelovanje s področjem otroškega varstva in izobraževanja je pravzaprav temeljni interes telesne kulture. Telesna vzgoja od rane mladosti pa do zaključka izobraževanja je temelj za človekov odnos do telesne kulture.

a) Predšolska telesna vzgoja

Na področju naše občine imamo vrsto novih VVZ, vendar ob hitri rasti prebivalstva ti ne zadostujejo. Zato ne bomo delali načrtov za vključevanje najmlajših v telesno vzgojo le na VVZ, ampak se bodo morale v to delo strokovno usmeriti tudi vse osnovne telesnokulturne organizacije, predvsem pa društva Partizan. Rešiti bo treba pereče vprašanje delovanja strokovnjakov na tem področju.

b) Šport v osnovnih šolah

Osnovni nalogi bosta načrtno delovanje šolskih športnih društev do take mere in zagotavljanja materialne osnove, da bodo vključevala vse šoloobvezne otroke. Razviti bomo morali primerne tekmovalne sisteme v vseh prioriternih panogah, katerim bo treba zagotoviti pogoje dela v okviru ŠŠD.

c) Šport v srednjih šolah

Tudi za ŠŠD srednjih šol velja isto kot za osnovne šole.

Rekreacijski šport

Zagotoviti bo treba predvsem objekte, ki služijo izključno rekreativni dejavnosti (TRIM-steze, TRIM-kabineti, asfaltne ploščadi z uporabnostjo v športne namene, predvsem pri stanovanjskih soseskah). Nujno bo potrebno poskrbeti za profesionalizacijo organizatorjev športne rekreacije v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih ob delovanju zadostnega števila amaterskih kadrov.

a) Rekreacijski šport v krajevnih skupnostih

Zavzemati se bomo morali za sistemsko gradnjo športno-rekreacijskih površin pri novih stanovanjskih soseskah.

b) Rekreacijski šport v združenem delu – TOZD

V TOZD se je šport predvsem razvil preko delavskih športnih iger, ki so žal posnemale tekmovalne sisteme pa tudi ekscese vrhunškega športa – a vendarle prinesle šport v OZD. Naša naloga bo, da si bomo prizadevali za nastavev organizatorjev športne rekreacije v večjih OZD ali TOZD s preko 1000 zaposlenimi.

Najpomembnejše bo združevanje skupnih interesov OZD in TOZD po športnih objektih, to pa pomeni združevati sredstva za namenske objekte.

Razvijati bo treba ustrezen športno-rekreacijski tekmovalni sistem.

c) Rekreacijski šport v osnovnih telesnokulturnih organizacijah

Občinske telesnokulturne organizacije so trenutno še vedno glavni nosilec organizirane športno-rekreacijske dejavnosti. Velik del te rekreacije se je skrival v tekmovalnem vrhunskem športu in prevzel vse njegove pojavnne, ekscesne oblike. Z novo organizacijo ZVEZO TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ LJUBLJANA-ŠIŠKA, ki bo uvedla nove tekmovalne sisteme, bo rekreacijski šport v osnovnih telesnokulturnih organizacijah moral dobiti svoje pravo mesto.

d) Množične akcije, TRIM

Načrtno se bo treba posvetiti propagandi v raznih oblikah ter še posebej organizaciji množičnih akcij TRIM, kolesarjenja, plavanja, smučanja, teka, hoje, itd.

Tekmovalni šport

Osnovna naloga bo zagotovitev množičnega tekmovalnega športa s prednostno vključitvijo najmlajših starostnih kategorij.

a) Prednostna razvrstitev športnih panog

Občani vseh kategorij se ukvarjajo s tridesetimi športnimi panogami oziroma oblikami telesne vzgoje.

Prav gotovo je, da je fizično nemogoče v vseh panogah doseči množičnost, da niso vse športne panoge enako pomembne in razširjene ter da nimajo vse enakih pogojev za delo.

Na osnovi samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja na ravni SRS in mesta Ljubljana se bo izvedla prednostna razvrstitev športnih panog.

b) Organizacija tekmovalnega športa in tekmovalni sistemi

Prizadevati si bomo morali za organiziranost tekmovalnega športa v skladu z dogovorjeno usmeritvijo na ravni mesta. Prioritetne športne panoge naj bi imele kar največjo množično zaledje v šolskih športnih društvih.

c) Vrhunski šport

Tam, kjer bo tekmovalni šport dal tudi vrhunske dosežke, bo treba v skladu z družbenim dogovorom o statusu vrhunškega športnika zagotoviti vrhunskim športnikom vse pogoje za nadaljnje doseganje vrhunskih dosežkov.

Objekti

Izdelati bo treba podroben program izgradnje objektov do leta 1980 na podlagi v letu 1975 opravljene analize stanja.

KADRI

Zaradi vse večjih zahtev rekreacijskega in tekmovalnega športa bomo morali pričeti z nastavljanjem profesionalnih organizatorjev rekreacije in trenerjev. V ta namen bomo štipendirali kandidate za te profile za ustrezno smer izobraževanja pri Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani. Največjo pozornost bo treba posvetiti kadrom, ki delajo v šolskih športnih društvih.

KVANTIFIKATIVNA PROJEKCIJA PROGRAMA TELESNE KULTURE V OBČINI LJUBLJANA-ŠIŠKA V OBDOBJU 1976-1980

Globalna kvantifikacija

Osnovni vir sredstev za telesno kulturo so sredstva, ki jih odvajajo vsi zaposleni po samoupravno dogovorjeni prispevni stopnji iz svojih bruto osebnih dohodkov.

Indeks porasta je prikazan iz ocene porasta dohodka v SR Sloveniji. Zavedati se je treba, da bo potrebno indeks uskladiti, ker prav gotovo ne bo za vsa področja družbene dejavnosti enak. Zavedati pa se je tudi treba, da je za izvedbo programa SITKS Ljubljana-Šiška indeks odločno prenizek.

Predvidevamo tudi namensko združevanje sredstev iz OZD in TOZD za izgradnjo novih telesnokulturnih objektov. Teh sredstev leta 1975 ni bilo. Danes ugotavljamo, da je materialna baza na telesnokulturnem področju slabša kot leta 1970.

Dinamika izdatkov prikazuje nove programske usmeritve v telesni kulturi:

- šolskemu športu se bo posvečalo iz leta v leto večjo skrb in s tem tudi večja vlaganja finančnih sredstev,
- upadanje sredstev za tekmovalni šport ne pomeni slabitev tekmovalnega športa, pač pa novo usmeritev: večina aktivnosti, ki se danes odvijajo pod naslovom „tekmovalni šport“ je v svojem bistvu prava športna rekreacija. Proces urejevanja razmer in dejavnosti na tekmovalnem področju bo trajal gotovo do leta 1980. Tu gre za jasno opredelitev, kaj spada pod športno-tekmovalni in rekreacijsko-tekmovalni sistem,
- na ravni mesta Ljubljana bomo združevali sredstva predvsem za vrhunski šport in na ravni republike za razne skupne naloge.

12. KRAJEVNE SKUPNOSTI

Glede na dosednji razvoj občine imamo danes 21 krajevnih skupnosti, ki so si po velikosti, številu prebivalcev in ostalih karakteristikah zelo različne. Njihova problematika je odvisna tudi od tega, ali je to mestna, primestna ali vaška krajevna skupnost. Ker te specifičnosti vplivajo na celotno delo in življenja v psameznih območjih, je potrebno te upoštevati tudi v nadaljnjem petletnem razvoju krajevnih skupnosti pri nas.

Krajevne skupnosti so s svojimi dejavnostmi v srednjeročnem planu občine vključene na več področjih. Tako so njihove dejavnosti oziroma planirane akcije vključene pri samoupravnih interesnih skupnostih, na področju gospodarstva, komunale, urbanizma, stanovanjskega gospodarstva in ostalih poglavjih tega osnutka plana. V tem delu tega osnutka pa so vključene predvsem tiste dejavnosti, ki niso zajete v nobenem področju in tiste, ki so enotnega pomena za vse krajevne skupnosti v naši občini.

V sodelovanju s samoupravno interesno stanovanjsko skupnostjo in družbeno-političnimi organizacijami je potrebno vsepovsod, kjer so za to dani pogoji, ustanoviti in aktivirati hišne svete kot osnovne nosilce družbeno-političnega in samoupravnega življenja v KS.

Prav tako je tudi potrebno v višji meri aktivirati potrošniške svete, ki bodo skrbeli za urejeno preskrbo potrošnikov in sodelovanje med krajevno skupnostjo in trgovskimi delovnimi organizacijami.

Izhajajoč iz osnutkov planov KS iz dosedanjih predlogov KS v naslednjem petletnem obdobju ne bo prišlo do pomembnejših sprememb meja KS, razen na območjih, kjer je predvidena pomembnejša stanovanjska gradnja ali druga pomembnejša investicija, ki neposredno vpliva na spremembo delovanja krajevne skupnosti. Tako bo potrebno v tem petletnem obdobju spremeniti meje in ustanoviti novo KS na območju sedanje KS Dravljice zaradi izgradnje stanovanjskih sosesk SŠ 7/1, SŠ 8/1, SŠ 8/2 in SŠ 10, ter na območju sedanjih krajevnih skupnosti Milan Majcen in Hinko Smrekar, zaradi izgradnje SŠ Stara Cerkev, kakor tudi Drenikovega podvoza. Ker o spremembi meja KS neposredno odločajo delovni ljudje in občani sami, doslej pa v teh krajevnih skupnostih še ni dokončno usklajen predlog sprememb, lahko v tem osnutku to samo predvidimo in podamo predlog, da se to v času javne razprave uskladi. Povsem jasno pa je, da je z ustanavljanjem novih krajevnih skupnosti tudi pogojen nakup prostorov za delovanje.

Razen KS Trnovec–Topol in Stanežiče–Medno, kjer pa imajo sedaj že v gradnji povečavo gasilskega doma, isto pa predvidevajo v Stanežičah, kjer bodo tudi prostori za delovanje DPO, imajo sicer vse krajevne skupnosti prostore za delovanje družbeno-političnih organizacij in krajevne samouprave, ki pa so v sedanjem času zaradi vsestransko povečane aktivnosti že pretesni. Zato je tudi veliko KS v svojem petletnem obdobju planiralo izgradnjo novih prostorov in domov za delovanje družbeno-političnih organizacij, krajevne samouprave, kulturnih dejavnosti, itd. Ne glede na naziv objekta (dom KS, družbeni center, kulturni dom) in na to, da so nekateri ti objekti že vključeni v poglavju „kulture“, jih zaradi preglednosti in ocene na tem mestu še enkrat navajamo:

– KS Milan Majcen:	Pridobitev družbenih prostorov s primerno dvorano, lahko skupaj s KS H. Smrekar.
– KS Hinko Smrekar:	– odkup zgornjih prostorov v Černetovi 31, – izgradnja novega družbenega centra.
– KS Ljubo Šercer:	izgradnja družbenega doma KS.
– KS Litostroj:	izgradnja novega družbenega centra.
– KS Zgornja Šiška:	novi prostori – možna nadgraditev sedanjih Usluginih prostorov.
– KS Kom. Staneta:	izgraditev kulturnega doma.
– KS Koseze:	ureditev doma Svobode, nakup prostorov v E-bloku.
– KS Dravljice:	adaptacija doma.
– KS Podutik:	izgradnja družbenega centra.
– KS Stanežiče–Medno:	dograditev domov v Mednem in Stanežičah.
– KS Medvode:	– adaptacija kulturnega doma, – adaptacija godbenega doma, – priprava dokumentacije za izgradnjo družbenega centra
– KS Pirniče:	adaptacija kulturnega doma.
– KS Šmartno–Tacen:	obnovev gasilskega doma (že v delu).
– KS Bukovica–Š. turn:	obnova doma KS in gasilskega doma Utik in Šinkov turn.
– KS Vodice:	ureditev doma v Skaručni (fasada).
– KS Trnovec–Topol:	izdelati dokumentacijo in realizirati prostor za družbeni center.

Upoštevaajoč kriterij, da ima vsak družbeni center v povprečju 500 m² površine in da stane vsak m² površine 10.000 din, stane vsak dom vsaj 5.000.000 din. Glede na to ne bo mogoče realizirati vseh planiranih investicij, **ampak bomo morali v tem obdobju pristopiti k temeljiti adaptaciji vseh dosedanjih domov in prvenstveno zagotoviti sredstva za nakup prostorov za delovanje novoustanovljenih KS.**

13. LJUDSKA OBRAMBA

V srednjeročnem razvojnem načrtu občine Ljubljana–Šiška so upoštevani vsi zakonski in drugi predpisi, ki urejajo odnose in obveznosti družbenih in drugih subjektov na področju ljudske obrambe, zlasti pa zaključki iz vojno-politične ocene ogroženosti občine v primeru vojne. Upoštevane pa so tudi vse obveznosti, ki jih skupščina občine ima na področju obrambnih priprav v okviru mesta Ljubljane.

13.1 TERITORIALNA OBRAMBA

Teritorialno obrambo v srednjeročnem načrtu zajemamo in obravnavamo tako, da bo postala sestavni del samoupravnih odnosov, obenem pa tudi funkcija družbenega in političnega sistema. Zaradi tega predvidevamo dosledno izvrševanje obrambnih in vojnih priprav v vseh okoljih, ki so pomembna za uspešno izvajanje postavljenih nalog.

Enote narodne zaščite se opremljajo z materialno-tehničnimi sredstvi po formaciji in v taki meri, da bodo v vsakem času in v vseh situacijah sposobne izvršiti naloge, ki se pred njih postavljajo. Poleg nabave materialno-tehničnih sredstev smo v srednjeročnem načrtu posebno pozornost posvetili vprašanju vzgoje in urjenju enot.

13.2 CIVILNA ZAŠČITA

Civilna zaščita je oblika široko organiziranega sodelovanja delovnih ljudi in občanov v vseh njihovih asociacijah, katere poglobljena naloga je zaščititi življenja in materialne dobrine pred posledicami vojnih akcij in pred posledicami elementarnih in drugih nesreč.

13.3 GOSPODARSTVO

Po oceni vojnoprategškega položaja Ljubljane moramo ugotoviti, da z vidika virov surovin, reprodukcijskega materiala in energetskih virov Ljubljana nima ustreznega zaledja, zato bi bilo ljubljansko gospodarstvo v vojnem času skoraj izključno odvisno od materialnih zalog in energetskih virov, ki se nahajajo na območju Ljubljane.

Med najbolj kritična področja gospodarskih dejavnosti nedvomno sodi energetika, ki lahko bistveno vpliva na vojno proizvodnjo in druge vrste gospodarskih dejavnosti v vojni. Ob tem se postavlja potreba po izdelavi energetske bilance mesta, ki bi ob upoštevanju perspektivnega razvoja gospodarstva v Ljubljani dala podatke o potrebnih energetskih kapacitetah, na osnovi katerih bi bilo mogoče planirati razvoj in sistematično zagotavljanje materialnih pogojev temeljnih in drugih organizacij združenega dela s tega področja.

Z načrti proizvodnje in storitvenih dejavnosti v občini je potrebno zagotoviti prioriteto proizvodnje posameznih vrst izdelkov in prioriteto storitvenih dejavnosti, v skladu s potrebami in zahtevami splošne ljudske obrambe. Z načrtno politiko in ustreznimi ukrepi je potrebno podpirati družbeno in privatno proizvodno in uslužnostno obrt, zlasti klasično – mlini, pekarnice, žage, klavnice, kovačije itd.

Pri dograjevanju sistema preskrbe občine in mesta je treba preko enotnega sistema financiranja sistematično zagotavljati blagovne rezerve, zlasti artikle racionirane preskrbe.

Na področju kmetijstva in gozdarstva je treba zagotoviti varstvo kmetijskih površin, ki so primerne za kmetijsko proizvodnjo ter z različnimi instrumenti kmetijske politike pospeševati razvoj kmetijske dejavnosti.

Na področju veterinarstva je treba zagotoviti osnovne kadrovske, organizacijske in materialne pogoje za učinkovito delovanje veterinarske službe.

Na področju gradbeništva, komunale in urbanizma usmerjati razvoj temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter področij tako, da bodo v največji možni meri upoštevani interesi in potrebe ljudske obrambe, zlasti z vidika hitrega in učinkovitega prehoda v vojno stanje in delovanja v vojnih razmerah.

Pri oblikovanju in bilansiranju finančnih sredstev v razdobju 1976–1980 je treba upoštevati družbene blagovne rezerve, ki jih zagotavlja občina v skladu s temeljnim zakonom o družbenih blagovnih rezervah in na njihovi podlagi izdanimi predpisi.

Poseben element oziroma pogoj uspešnega delovanja v vojni so kadri. Z ustreznimi razvojnimi projekcijami različnih struktur prebivalstva in na osnovi kadrovskega potreb, ki bi nastale ob mobilizaciji vojaških obveznikov je treba ugotoviti kadrovske potenciale in izdelati programe izobraževanja, poklicnega in dopolnilnega usposabljanja za delo v vojni in usposabljanje delavcev, zlasti delavk ob prekvalifikacijah.

13.4 DRUŽBENE SLUŽBE

Prvine splošne ljudske obrambe morajo biti organsko vključene v srednjeročne načrte vseh družbenih subjektov splošne ljudske obrambe. Posebej skrbno je treba obravnavati in načrtovati razvoj zdravstvenega in socialnega varstva, informacij, šolstva in kulture, ki so za ljudsko obrambo posebej pomembne. Z zagotovitvijo potrebnih kadrovskega organizacijskih in materialnih pogojev je treba doseči, da bodo te dejavnosti učinkovito funkcionirale tudi v najtežjih vojnih pogojih.

13.5 KRAJEVNE SKUPNOSTI

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani z uveljavljanjem samoupravnih odnosov uresničujejo bolj celovite družbenoekonomske razmere, s tem pa zagotavljajo svoje mesto in vlogo v podružbljanju in krepitvi ljudske obrambe, predvsem v oboroženem delu in civilni zaščiti.

– Krajevna skupnost vzpostavlja tesne oblike sodelovanja z OZD in drugimi samoupravnimi organizacijami, skupnostmi in društvi na njenem območju o vseh vprašanih obrambnih priprav.

– Krajevna skupnost neposredno sodeluje pri formiranju, krepitvi in celotnem delovanju enot narodne zaščite na njenem območju.

– V cilju krepitve enot civilne zaščite je potrebno v civilno zaščito vključiti najmanj 10% nerazporejenih občanov, med njimi mladine in žensk.

– Pospešiti ustanavljanje splošnih enot CZ pri hišnih in uličnih svetih.

– Opremiti in okrepiti enote CZ krajevne skupnosti, zlasti enote za reševanje in prvo pomoč.

– Načrtno in enotno skrbeti za obrambno varnostno vzgojo delovnih ljudi in občanov.

13.6 SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

Posebno odgovorne naloge imajo pri tem samoupravne interesne skupnosti, ki neposredno usmerjajo in zagotavljajo pogoje za razvoj teh dejavnosti. Ljudska obramba bi morala biti kot skupni interes delovnih ljudi in občanov ter celotne družbe celoviteje vgrajena v srednjeročnih načrtih v vseh asociacijah v občini, s tem bi se interesi in potrebe s tega področja lahko učinkoviteje uresničevali.

Samoupravne interesne skupnosti morajo organizirati obrambne priprave za delo v vojni in zagotoviti zaščito materialnih dobrin pred učinki vojne.

13.7 STROKOVNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

Posebno pozornost je posvetiti organizacijam in društvom, ki v svojo dejavnost vključujejo mladino. Tu predvsem mislimo na Zvezo tabornikov, društvo radioamaterjev, strelska društva, pionirsko organizacijo, ter Rdeči križ in gasilska društva.

– Vse naštet organizacije in društva sodelujejo v pripravah za ljudski odpor, predvsem z vzgojo in izobraževanjem svojih članov za borbene in druge aktivnosti na področju ljudske obrambe in civilne zaščite.

– Sodelujejo po svojih interesnih področjih z enotami oboroženih sil.

14. DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in potreba, da na teh osnovah nenehno krepimo obrambo in varnost družbe zahteva še bolj organizirano in zavzeto graditev in uresničevanje enotnega in celovitega sistema družbene samozaščite.

V obdobju 1976–80 bomo nadalje krepili aktivni odnos delovnih ljudi in občanov do varovanja družbene lastnine in samoupravnih odnosov ter drugih temeljnih vrednot naše samoupravne družbe in revolucije v skladu z nadaljnjim podružbljanjem varnostnega sistema.

Izgrajevanje sistema družbene samozaščite in njegovo organizirano uresničevanje mora postati sestavni del vsakodnevne samoupravne dejavnosti. Z vzgojo in izobraževanjem, nadaljnjem razvijanjem socialističnega patriotizma in varnostne kulture, izpopolnjevanjem obstoječe organiziranosti in nadaljnjim dogovarjanjem ter samoupravnim normativnim urejanjem, zlasti pa s prizadevanjem družbeno-političnih organizacij v enotni fronti organiziranih socialističnih sil pod vodstvom ZK moramo zagotoviti, da delovni ljudje, samoupravne organizacije in skupnosti postanejo dejanski nosilci družbene samozaščite.

Po enotnem programu bo celotno prebivalstvo občine vključeno v varnostno vzgojo, ki mora postati sestavni del idejno-politične vzgoje delovnih ljudi in občanov. Zlasti pomembno je, da so varnostne vzgoje in seznanjanja z vsebino družbene samozaščite deležni mladi ljudje, zato bodo teme s tega področja vključene v izobraževalne programe in učbenike na šolah vseh stopenj. V ta proces se bodo organizirano vključila sredstva javnega obveščanja, pri čemer mora Javna tribuna in druga sredstva informiranja v občini zagotoviti sistematično in usklajeno politično propagandno delovanje za utrditev družbene samozaščite in poglobljanje varnostne kulture.

TOZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti bodo zagotavljale izvrševanje nalog in ukrepov na področju izobraževanja, kadrovanja, požarne varnosti, varnosti pri delu, varstva okolja, varovanja delavcev in delovne organizacije ter njenega premoženja, komuniciranja s tujci, hranjenja dokumentov in zaupnih podatkov, hranjenja gotovine in vrednostnih papirjev, delovanja proti kriminalu, zaščite pred sovražno aktivnostjo v skladu z družbenim dogovorom o družbeni samozaščiti v občini podpisanim v letu 1975 in sprejetimi samoupravnimi akti bodo naloge in ukrepe dopolnjevale in izpopolnjevale.

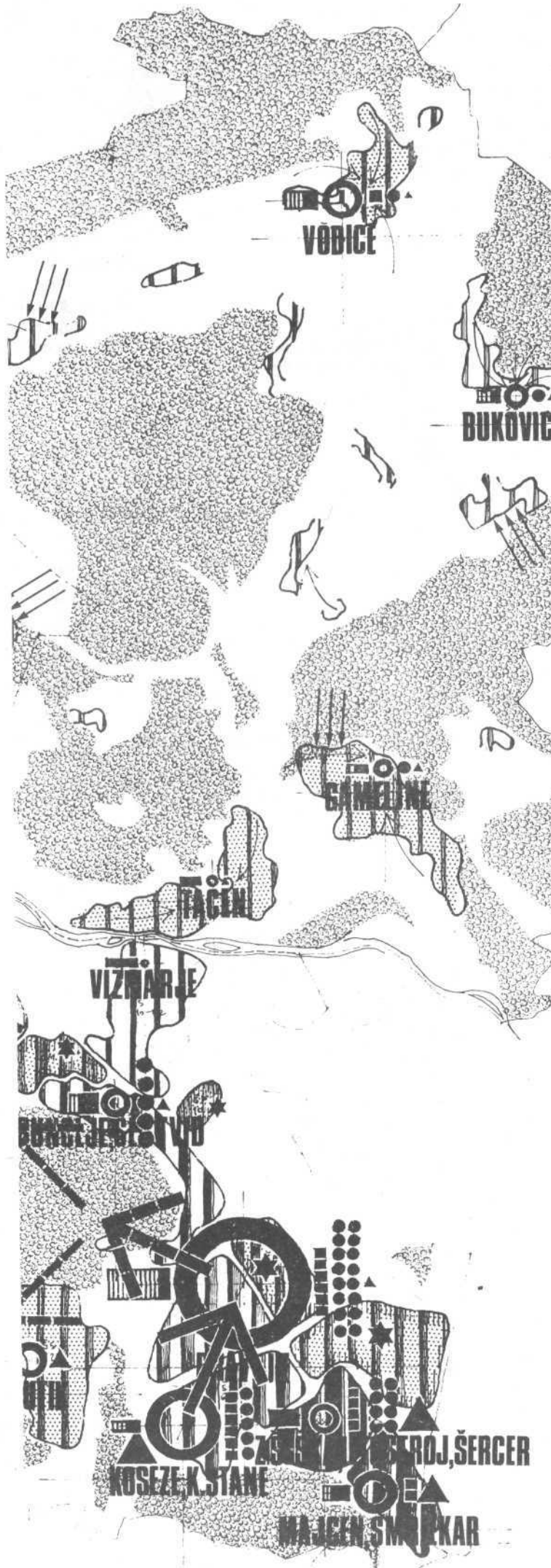
Krajevne skupnosti bodo delovale zlasti v smeri razvijanja zavesti o varovanju socialističnega sistema preko izobraževanja in informiranja, ustreznega kadrovanja in se vključevale v izvajanje nalog in ukrepov za zagotovitev večje javne in prometne varnosti, preprečevanje in odkrivanje sovražne, predvsem psihološko propagandne aktivnosti in njihovih nosilcev, preprečevanje nesamoupravnega delovanja, preprečevanje in odkrivanje kriminalitete, zmanjševanje nevarnosti požarov, poplav in njihovo preprečevanje ter opozarjanje na druge splošne nevarnosti in organizirale odstranjevanje posledic, organizirale aktivnost za varovanje okolja itd.

V srednjeročnem obdobju je potrebno zagotoviti in izpopolniti povezovanje samozaščitne aktivnosti med TOZD in krajevnimi skupnostmi ter dosledno izpeljati vključevanje vodje varnostnega okoliša in predstavnikov drugih državnih organov. Realizirati je nujno predvideno organiziranost v občini in jo nenehno izpopolnjevati.

Družbeno-politične organizacije, družbene organizacije in društva ter samoupravne interesne skupnosti bodo dosledno izpeljale svojo idejno-politično in vzgojno funkcijo z vključitvijo vsebine družbene samozaščite in varnostne vzgoje v svoje programe stalnega idejno-političnega in vzgojno izobraževalnega dela. Na področju požarne varnosti bo ustanovljena in bo pričela z delom protipožarna skupnost.

V sistem družbene samozaščite, v katerem so nosilci nalog delovni ljudje in občani ter njihove asociacije opravljajo državni organi v skladu z zakonskimi pooblastili določene strokovne naloge. Organizacijo in način delovanja državnih organov, zlasti organov za notranje zadeve, inšpekcije in SDK, bo potrebno uskladiti s potrebami po njihovem sodelovanju, organiziranju, izpopolnjevanju in uresničevanju družbene samozaščite. Državni organi bodo dajali TOZD, KS in občini informacije in predloge za poglobljeno in uspešno uresničevanje družbene samozaščite, zlasti podatke o vzrokih za nastajanje sovražnih in drugih družbeno negativnih pojavov in aktivnosti, njihove pojavne oblike in metode, ki jih uporabljajo nosilci.

UREJANJE PROSTORA

osnovne dejavnosti

1000
 100
 stanovanja

100000000 DIN
 10 000 000
 komun. sanac. (k.s.)

komun. ured. novog

4 RAZREDI
 osn. šolstvo

50 MEST
 vzg. varstvo

10000 000 DIN
 1000 000 DIN
 družb. prost. (k.s.)

večje proizv. kap.

izraba prostora

obstoječa

predvidena

kapac. na voljo

FSI = 1

**cilji novel. urb. dokumentov
 in urbanistične politike
 (srednjeročno)**

krciti zazidljivost

povečati izrabo

grupirati zazidavo

**OSNUTEK DRUŽBENEGA
 NAČRTA 1976-1980
 OBČINE LJUBLJANA SISKA**

**OSNUTEK DOGOVORA O OSNOVAH DRUŽBENEGA
NAČRTA OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA ZA OBDOBJE
1976-1980**

Da bi zagotovili hitrejši in čimbolj usklajen razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti, da bi izboljšali življenjske in delovne pogoje vsakega delavca in občana ter da bi sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb čimbolj racionalno porazdelili, sprejemajo temeljne organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti na območju občine Ljubljana-Šiška, občinski sindikalni svet in izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Šiška naslednji

DOGOVOR

o osnovah družbenega načrta občine
Ljubljana-Šiška za obdobje 1976-1980

Člen 1.

V združenem delu bo potrebno vse bolj obvladovati zakonitosti blagovne proizvodnje. Usmerjati družbeno-ekonomske procese prek poglobljanja in izpopolnjevanja samoupravnih odnosov, z združevanjem sredstev in svobodno menjavo dela, zlasti v okviru SIS, KS in družbeno-politične skupnosti.

Za uspešno uveljavljanje samoupravnega odločanja pa je nujno razvijati informacijski sistem, ker bo le tako delovni človek in občan kot subjekt v procesu celotne družbene reprodukcije, lahko organizirano odločal o delu in proizvodnji ter o rezultatih svojega dela.

Člen 2.

Hitrejši gospodarski in družbeni razvoj doseči z odločnim in doslednim izvajanjem stabilizacijskih ukrepov ob hkratnem vzdrževanju dinamične gospodarske rasti.

Za ustvarjanje stabilizacijskih možnosti gospodarjenja in skladnega razvoja je potrebno, da TOZD skrbijo za modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnih kapacitet ob racionalnosti v investicijah. TOZD se morajo usmeriti na boljšo opremljenost delovnih mest, modernizacijo tehnologije, avtomatizacijo proizvodnih postopkov, kar bo prispevalo k hitrejšemu povečanju produktivnosti in ustvarjenega dohodka na zaposlenega.

Člen 3.

S stalnim snovanjem in uresničevanjem lastnih učinkovitih programov srednjeročnega in dolgoročnega razvoja bodo TOZD zagotavljale med drugim tudi usmeritev v večji izvoz, večjo uporabo domačih surovin, v proizvodnjo izdelkov visoke stopnje obdelave serijskega in maloserijskega obsega.

Člen 4.

Gospodarstvo bo moralo zavzeto in načrtno uresničevati združevanje sredstev in dela na ustavnih načelih, obenem pa se na osnovi skupnih vlaganj in skupnih vidikov povezovati z gospodarskimi subjekti izven občinskih, mestnih, regijskih in republiških meja.

Člen 5.

V sredini razvojnih naporov bodo: proizvodnja, zlasti kovinska, elektro in kemična stroka, preskrba prebivalstva z osnovnimi življenjskimi proizvodi ter storitvene obrtne dejavnosti.

Hitrejši, skladnejši in stabilnejši razvoj bo potekal v pogojih uveljavljanja tržnih zakonitosti ob večjem zavestnem vplivu družbenih dejavnikov, kar bo možno le ob večji koncentraciji finančnih sredstev z naložbami v deficitarne dejavnosti, zato bo združeno delo za skupne programe razvoja s samoupravnimi sporazumi združevalo sredstva.

Člen 6.

Zagotoviti bo potrebno zmerno rast števila zaposlenih v gospodarstvu in v družbenih dejavnostih, premagovati dosedanjo usmeritev na ekstenzivno zaposlovanje in tako omogočiti hitrejšo rast produktivnosti dela in življenjske ravni prebivalstva. Pri tem je treba skrbeti za smotrnejšo razmestitev strokovnih kadrov in njihovo večjo vključitev v gospodarstvo. Skladno s potrebami gospodarstva je treba sistematično skrbeti za programiranje kadrov.

Člen 7.

Na teh osnovah zagotoviti, da bo realni družbeni proizvod naraščal v poprečju po stopnji 7,5-8 letno, pri čemer bi rast produktivnosti predstavljala stopnjo najmanj 4,5-5,5 rast zaposlenosti pa največ topnjo 2,5-3 letno.

Tako bi se zaposlenost v družbenem sektorju gospodarstva in negospodarstva, ki je znašala v začetku leta 1975 29.747 delavcev, povečala konec 1980 na okoli 32.500 delavcev.

V nobenem primeru ne sme biti rast zaposlovanja hitrejša od rasti produktivnosti.

Člen 8.

Ob naraščanju družbenega proizvoda bo potrebno zagotoviti, da bo hitreje naraščala bruto akumulacija, to je sredstva za razširjeno reprodukcijo (amortizacija in skladi), ostale oblike porabe (osebni dohodek, skupna poraba) pa bodo naraščale počasneje.

Člen 9.

Srednjeročni plan družbenega in gospodarskega razvoja naj temelji na predpostavki, da bo prebivalstvo v občini naraščalo po stopnji 2,6 letno in sicer po stopnji 1 kot naravni prirast in po poprečni stopnji 1.6 zaradi priseljevanja iz drugih ljubljanskih in bližnjih občin.

Povečanje prebivalstva za okoli 12.000 oseb in izboljšanje stanovanjskega standarda bo zahtevalo zagotovitev gradnje 6.200 stanovanj, to je okoli 1.200 stanovanj letno. Pri tem pa je paziti, da bo stanovanjska gradnja potekala usklajeno s komunalnim opremljanjem zemljišč, razvojem šolstva, otroškega varstva, trgovsko mrežo, družbeno prehrano, urejanjem okolja in podobno.

Člen 10.

Na področju razvoja družbenih dejavnosti bo potrebno težiti k nadaljnjemu uveljavljanju in poglobljanju samoupravnih in družbeno ekonomskih odnosov na temeljih ustave v cilju, da bi se v okviru usklajenega razvoja prioriteto realizirale tiste naloge in potrebe, ki najbolj neposredno prispevajo k dvigu družbene produktivnosti in k osnovnemu standardu občanov in delovnih ljudi. Take potrebe so predvsem na področju vzgoje in izobraževanja, raziskovalnega dela, zdravstvenega varstva, otroškega varstva, kulture, socialnega skrbstva in druge dejavnosti.

Člen 11.

V okviru nadaljnjega razvoja vzgoje in izobraževanja bo potrebno ob sodelovanju vseh odgovornih dejavnikov s skupnostjo otroškega varstva in z izobraževalno skupnostjo občine Ljubljana-Siška realizirati pogoje za čimprejšnjo pridobitev manjkajočega vzgojnovarstvenega in učnega prostora. Pri tem bo potrebno prioriteto zagotoviti manjkajoča finančna sredstva za izgradnjo še ne pričetih gradenj osnovnošolskih in vzgojnovarstvenih objektov, ki se financirajo iz samopriskevka, v sklopu novih stanovanjskih sosesk pa zagotoviti pravočasno izgradnjo novih osnovnih šol in vzgojnovarstvenih zavodov.

Člen 12.

Izhajajoč iz ciljev in potreb samoupravne socialistične družbe bo združeno delo temeljni subjekt v oblikovanju politike vzgoje in izobraževanja. Združeno delo (OZD, TOZD), ki je porabnik izobraževalnih storitev in kadrov, mora v okviru izobraževalne skupnosti dobiti odločilen vpliv na načrtovanje razvoja izobraževanja.

Člen 13.

Na področju osnovnega šolstva bodo naporji usmerjeni na postopni prehod na celodnevno šolo, v okviru usmerjenega izobraževanja pa bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju zlasti učvrstiti pogoje za strokovno izobraževanje in za oblikovanje centra za usmerjeno izobraževanje.

Člen 14.

Raziskovalna dejavnost bo na območju občine v okviru samoupravne interesne skupnosti in neposrednega sodelovanja z združenim delom usmerjena v razvojna prizadevanja na področju gospodarstva in na področju družbenih dejavnosti. Pri financiranju skupnih raziskovalnih programov bodo sodelovale tudi neposredno zainteresirane organizacije združenega dela. Stremeti bo treba tudi za hitrejši in učinkovitejši pretok dosežkov raziskovalnega dela v neposredni proizvodnji.

Člen 15.

Ker predstavlja zdravstveno varstvo sestavni del družbene reprodukcije in pomemben dejavnik produktivnosti dela ter obrambne sposobnosti občanov bo potrebno zagotoviti v naslednjem obdobju večji in neposredni vpliv združenega dela, da bi se zlasti izboljšala kvaliteta osnovne zdravstvene dejavnosti in njena materialna osnova.

Člen 16.

V skladu z načeli nove ustave bo potrebno kulturo dosledno oblikovati kot samostojno področje združenega dela, samoupravno povezovati interese delavcev in delovnih ljudi v okviru kulturne skupnosti, hitreje širiti predvsem tiste kulturne dejavnosti in oblike posredovanja kulture, ki bodo dostopne najširšemu krogu prebivalstva in ki najbolj prispevajo k širjenju moralno etičnih vrednot in socialistične zavesti.

Člen 17.

Samoupravno urejanje odnosov na področju socialnega skrbstva ter prenašanje te vloge v družbeno politične skupnosti na delovne ljudi in združeno delo mora postati podlaga za učinkovito urejanje problema socialnega skrbstva. Skupnost socialnega skrbstva bo uskladila potrebna materialna sredstva s predvidenim družbenim in gospodarskim razvojem ter s samoupravnim sporazumevanjem z organizacijami združenega dela in z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi zagotavlja ugodnejše rezultate na področju socialnega skrbstva.

Člen 18.

Telesna kulturna skupnost bo posvetila največ pozornosti množičnosti v obliki rekreacije delovnih ljudi v združenem delu ter vseh občanov v krajevnih skupnostih ter zagotovila skladno z urbanističnim in prostorskim planom občine površine in objekte za razvoj telesne kulturne dejavnosti.

Člen 19.

Družbeno politične skupnosti, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in ostale organizacije in skupnosti bodo razvijale svojo dejavnost tudi v smeri krepitev ljudske obrambe, potrebe le-te morajo zato biti sestavni del družbenih planov.

Člen 20.

Razvoj družbene samozaščite je naperjen proti vsem oblikam sovražnega delovanja proti ustavni ureditvi, ekonomskim osnovam, pravicam in svoboščinam delovnih ljudi, nedotakljivosti osebnega in družbenega imetja in bo usmerjen v oblikovanje stalnega in organiziranega sistema ukrepov z uveljavljanjem družbenega in notranjega delavskega nadzora.

Člen 21.

Zagotovitev smotrnega izkoriščanja naravnih virov in pogojev za življenje in delo, uresničevanje nalog na področju urejanja prostora in okolja je ena od bistvenih postavk razvoja. Zato morajo plani združenega dela in družbeno političnih skupnosti upoštevati vprašanja varstva voda, zraka in okolja bodisi v obliki sanacijskih načrtov, bodisi pri presojah lokacij za nove objekte in za območja, ki so pod posebnim družbenim varstvom.

Člen 22.

Samoupravni in drugi subjekti bodo sporazumno sprejeli odgovornost za izvajanje planov zgrajenih na tem družbenem dogovoru o osnovah družbenega plana v cilju, da bi se v naslednjem srednjeročnem obdobju razvoj na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti odvijal usklajeno in v okviru prioritetenih potreb in nalog.

Člen 23.

Kolikor ne bodo sprejeti sporazumi s samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanjih, ki so bistvenega pomena glede na skupne interese in cilje, ki jih je treba izpolniti v tem planskem obdobju, lahko skupščina občine sprejme ukrepe, za katere je pooblaščen po ustavi in zakonu, o urejanju teh vprašanj.

Člen 24.

Ta dogovor o osnovah družbenega plana začne veljati, ko ga podpiše dve tretjini podpisnikov.